

דו"ח שנתי 2020

איגוד ערים
לאיכות הסביבה
נפת אשקלון

אשקלון • קריית גת • שדרות • קריית מלאכי • באר טוביה • חוף אשקלון • לכיש • שפיר • יואב • שער הנגב

תוכן עניינים

3.....	דבר יושב ראש האיגוד.....
4.....	דברי מנכ"לית האיגוד.....
5.....	חברי מועצת האיגוד.....
6.....	חברי ועדות האיגוד.....
7.....	בעלי תפקידים באיגוד.....
8.....	יועצים לאיגוד.....
9.....	על אודות האיגוד.....
10.....	מטרת האיגוד.....
11.....	נושאים מרכזיים שטופלו השנה באיגוד.....
16.....	מחלקת איכות האוויר.....
35.....	מחלקת קרינה בלתי מייננת.....
39.....	מחלקת רעש.....
43.....	מחלקת פניות הציבור.....
48.....	מחלקת חינוך וקהילה.....
54.....	מרכז החינוך הסביבתי.....
56.....	מחלקת תעשיות.....
66.....	מחלקת תכנון סביבתי ורישוי עסקים.....
81.....	מחלקת פסולת ומחזור.....
85.....	מחלקת תשתיות.....
91.....	מחלקת פיקוח ואכיפה.....
99.....	אירועי סביבה.....
103.....	קטעי עיתונות.....

דבר יושב ראש האיגוד

חברים יקרים,

דו"ח שנתי זה של איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון לשנת 2020, מסכם שנה ייחודית, בה התפרץ נגיף הקורונה, ויצר אתגרים ומגבלות על פעילותו הענפה והחשובה של האיגוד.

בשנה זו, יותר מתמיד, הוביל אותי הצורך להגן על האינטרס הציבורי של תושבי נפת אשקלון, ולהבטיח את בריאות התושבים בנפה ואת איכות חייהם בסביבה בה הם חיים.

בשנה מאתגרת זו, פעל האיגוד תחת המגבלות שהוטלו על ידי משרד הבריאות, בהובלתה המקצועית של מנכ"לית האיגוד, מיטל אמיתי, והמשיך לצבור הישגים בולטים וקידום ממשי בדרגת הפיקוח והאכיפה, התכנון הסביבתי והחינוך לקיימות, בהתאם ליעדים שהצבנו לעצמנו.

אני גאה בכך שהדו"ח השנתי שלנו לשנת 2020 משקף הרחבה של פעילות האיגוד לטובת ציבור התושבים, שיפור של הכלים המקצועיים העומדים לרשותנו וחיזוק מעמדנו כשחקן משמעותי בתהליכי קבלת ההחלטות באזורנו.

השנה קידם האיגוד ביצוע של פרויקטים סביבתיים חדשים בתחומי הפסולת וניקוי בשטחים הפתוחים למען רשויות האיגוד, וחזק את הפעילות החינוכית שלו הן במרכז החינוך הסביבתי והן בליווי הסמכה של בתי ספר ירוקים.

אני מודה לצוות האיגוד על עבודתו המקצועית, ואני מזמין אתכם להמשיך ולפנות אלינו בכל נושאי איכות הסביבה המצריכים את טיפולנו.

תומר גלאם,

יו"ר האיגוד וראש העיר אשקלון

דברי מנכ"לית האיגוד

הדו"ח השנתי של האיגוד לשנת 2020 יוצא לאור בסיומה של שנת הקורונה, אשר הציבה בפנינו אתגרים לא פשוטים, שאיתם התמודדנו בהצלחה לצד ההתמודדות עם האתגרים הסביבתיים השוטפים. דו"ח זה משקף את פעילות מקצועית מגוונת בתחומים השונים, והישגים משמעותיים בשנה החולפת, בה פעלנו למען הרשויות ולרווחת התושבים בנפת אשקלון ותושביה.

פעילות האיגוד השנה כללה עשייה מגוונת ורחבת היקף, לצד שירותים מקצועיים שונים. האיגוד נקט בפעולות שונות לצורך

מניעת זיהום אוויר, מניעת זיהום מים ונחלים, מניעת רעש וקרינה, מניעת מטרדי ריח, וכן פיקח על יישומם של תנאים סביבתיים ברישיונות העסקים שבתחומי נפת אשקלון. גם השנה האיגוד לקחי חלק בתהליכי קבלת ההחלטות במוסדות התכנון, הוביל מהלכים עבור ציבור התושבים, השיב לפניית ציבור הרבות שהתקבלו באיגוד, וכן המשיך בהפעלת מערך כונני חירום באירועי זיהום חריגים בעלי השפעה סביבתית. במיוחד בשנת קורונה זו, חיזקנו את מערך החינוך הסביבתי של האיגוד, ואפשרנו לתושבים רבים השתלמויות סביבתיות, במערכת און ליין משוכללת שהותקנה במרכז לחינוך סביבתי שלנו.

גם השנה, ניתן לראות הישגים רבים בפעילות האיגוד, אשר קידמה את שיפור איכות החיים והסביבה. זאת, בין באמצעות הצבת דרישות סביבתיות מחמירות לפעילות מתקני התשתית הלאומיות הפועלים בתחומי האיגוד, בין באמצעות פיקוח הדוק על עמידה בסטנדרטים הסביבתיים הנדרשים ובין באמצעות חיזוק החינוך הסביבתי ואורח החיים המקיים. הכול תוך שיתוף פעולה מוצלח עם ראשי הרשויות והצוותים המקצועיים ועם המשרד להגנת הסביבה.

אנו ממשיכים לפעול מתוך מחויבות אמיתית לאינטרס הציבורי של רשויות האיגוד ותושביהן בהגנה על הסביבה ועל בריאות הציבור, ואנו מתחייבים להמשיך ולעשות זאת גם בעתיד. בהזדמנות זו, ברצוני להודות ליו"ר האיגוד מר תומר גלאם, על תמיכתו ועל מנהיגותו בהובלת האיגוד, וכן על מחויבותו האמיתית לערכים שהאיגוד חרט על דגלו; לסגנית יו"ר האיגוד ד"ר מטי צרפתי הרכבי על פעילותה ותרומתה המשמעותית לפעילות האיגוד; לכל עובדי האיגוד על מסירותם בשנה מאתגרת זו ועל מקצועיותם; לעמיתינו ברשויות השונות על שיתוף הפעולה; לחברי מליאת האיגוד על שיתוף הפעולה הפורה; ולמשרד להגנת הסביבה על התמיכה החשובה.

מיטל אמיתי,

מנכ"לית האיגוד

חברי מועצת האיגוד

מר תומר גלאם	יו"ר האיגוד וראש העיר אשקלון
ד"ר מטי צרפתי הרכבי	סגנית יו"ר האיגוד וראש המועצה האזורית יואב
מר יעקב אביבי	ראש המועצה האזורית באר טוביה
מר איתמר רביבו	ראש המועצה האזורית חוף אשקלון
מר דני מורביה	ראש המועצה האזורית לכיש
מר אדיר נאמן	ראש המועצה האזורית שפיר
מר מישל בוסקילה	ממונה על איכות הסביבה ומשנה לראש העיר אשקלון
מר ארז חסון	גזבר האיגוד וסגן ראש העיר קריית גת
גב' הדס פדידה	מנהלת אגף איכות הסביבה קריית גת
מר אלעד חג'בי	מנהל אגף שפ"ע שדרות
מר ניסים גלעם	מנהל אגף שפ"ע ותברואה קריית מלאכי
מר אלעד חורב	מנהל התחום המוניציפאלי ומנהל מחלקת איכות הסביבה, המועצה האזורית שער הנגב

חברי ועדות האיגוד

1. ועדת כספים וכוח אדם:

מר איתמר רביבו – ראש המועצה האזורית חוף אשקלון – יושב ראש הוועדה
מר אלעד חורב – מנהל התחום המוניציפאלי ומנהל מחלקת איכות הסביבה, המועצה
האזורית שער הנגב
מר דני מורביה – ראש המועצה האזורית לכיש
גב' הדס פדידה – מנהלת אגף איכות הסביבה, קריית גת
מר יעקב אביבי – ראש המועצה האזורית באר טוביה

2. ועדת מכרזים:

מר אדיר נאמן – ראש המועצה האזורית שפיר – יושב ראש הוועדה
מר מישל בוסקילה – ממונה על איכות הסביבה ומשנה לראש העיר אשקלון
מר ניסים גלעם – מנהל אגף שפ"ע ותברואה קריית מלאכי
מר ארז חסון – סגן ראש העיר קריית גת
מר אלעד חג'בי – מנהל אגף שפ"ע שדרות

בעלי תפקידים באיגוד

מיטל אמיתי – מנכ"לית

אורי גולדשטיין – רכז איכות אוויר, קרינה ורעש

אור אברמסון – מנהלת מחלקת תשתיות

אליה זריהן – מנהלת מחלקת פסולת ומחזור

אביבית מנשרוף – פקידת גבייה

ברוריה טישלר – מנהלת מחלקת חינוך וקהילה

גיא זיגלבוים – מפקח הגנת הסביבה

ורד דפנה – מנהלת מחלקת תעשייה

יהונתן עובדיה – רכז תפעול תחזוקה ובקרה על תחנות הניטור

יעל רביבו – רכזת פיקוח תעשייה ואסבסט

יפה עזרא – מנהלת החשבונות של האיגוד

ניצן בן טל – רכזת חינוך סביבתי

נרדית אסלנוב – מנהלת מחלקת תכנון סביבתי ורישוי עסקים

רם סלהוב – רכז תכנון סביבתי ורישוי עסקים

שגית עשור – מנהלת הלשכה

יועצים לאיגוד

רואה חשבון האיגוד	רו"ח אברי אלבז
היועץ המשפטי של האיגוד	עו"ד יריב אבישור
יועץ תקשורת של האיגוד	שרון אחדות
ייעוץ אסטרטגי-תקשורתי	בן חורין אלכסנדרוביץ'
יועץ ISO לתחנות ניטור	יואב גבריאלי
תמיכה טכנית ומחשוב באיגוד	ליאור גבריאלי
יועצת רגולציה סביבתית לאיגוד	עו"ד ד"ר ציפי איסר-איציק
יועץ סביבתי לאיגוד	עומרי זילברמן
יועץ סביבתי לאיגוד	אבי גולדשמיד

על אודות האיגוד

מספר תושבים	רשות
157,000	אשקלון
64,000	קריית גת
25,150	קריית מלאכי
29,100	שדרות
23,000	באר טוביה
18,683	חוף אשקלון
12,980	לכיש
11,530	שפיר
10,000	יואב
9,000	שער הנגב

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון הוקם בשנת 1979 מתוקף צו הקמה של שר הפנים. באיגוד חברות 10 רשויות מקומיות, שבהן מתגוררים כ-360 אלף תושבים בשטח נרחב של כ-1.5 מיליון דונם. מדובר באזור מגוון וחשוב מבחינת ערכי טבע, הכולל שמורות טבע, מצוק חופי, יערות ונחלים.

להלן הרשויות לפי החלוקה הבאה:

4 ערים: אשקלון, קריית גת, קריית מלאכי ושדרות.

6 מועצות אזוריות: באר טוביה, חוף אשקלון, שער הנגב, יואב, לכיש, שפיר.

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון מרכז ומטפל בכל הנושאים הסביבתיים, תוך קידום איכות הסביבה ושמירה עליה.

בתחומי הנפה מתקיימת פעילות חקלאית ענפה ופועלים בה 17 אזורי תעשייה, הכוללים מפעלי מזון, משחטות, מפעלים כימיים, חברות היי-טק, ייצור מתכות ותעשייה כבדה. נוסף לכך, קיימות ופועלות בשטחנו תשתיות לאומיות, כגון קצא"א ותש"ן, ו-7 תחנות כוח, בהן תחנת הכוח הפחמית רוטנברג באשקלון והתחנה החדשה, אלון גת מרכזי אנרגיה בקריית גת.

אנו מבצעים פיקוח ואכיפה סביבתית בדרגות שונות על למעלה מ-1,500 עסקים בעלי פוטנציאל להשפעה על איכות הסביבה.

אשקלון

קריית גת

קריית מלאכי

שדרות

באר טוביה

חוף אשקלון

יואב

לכיש

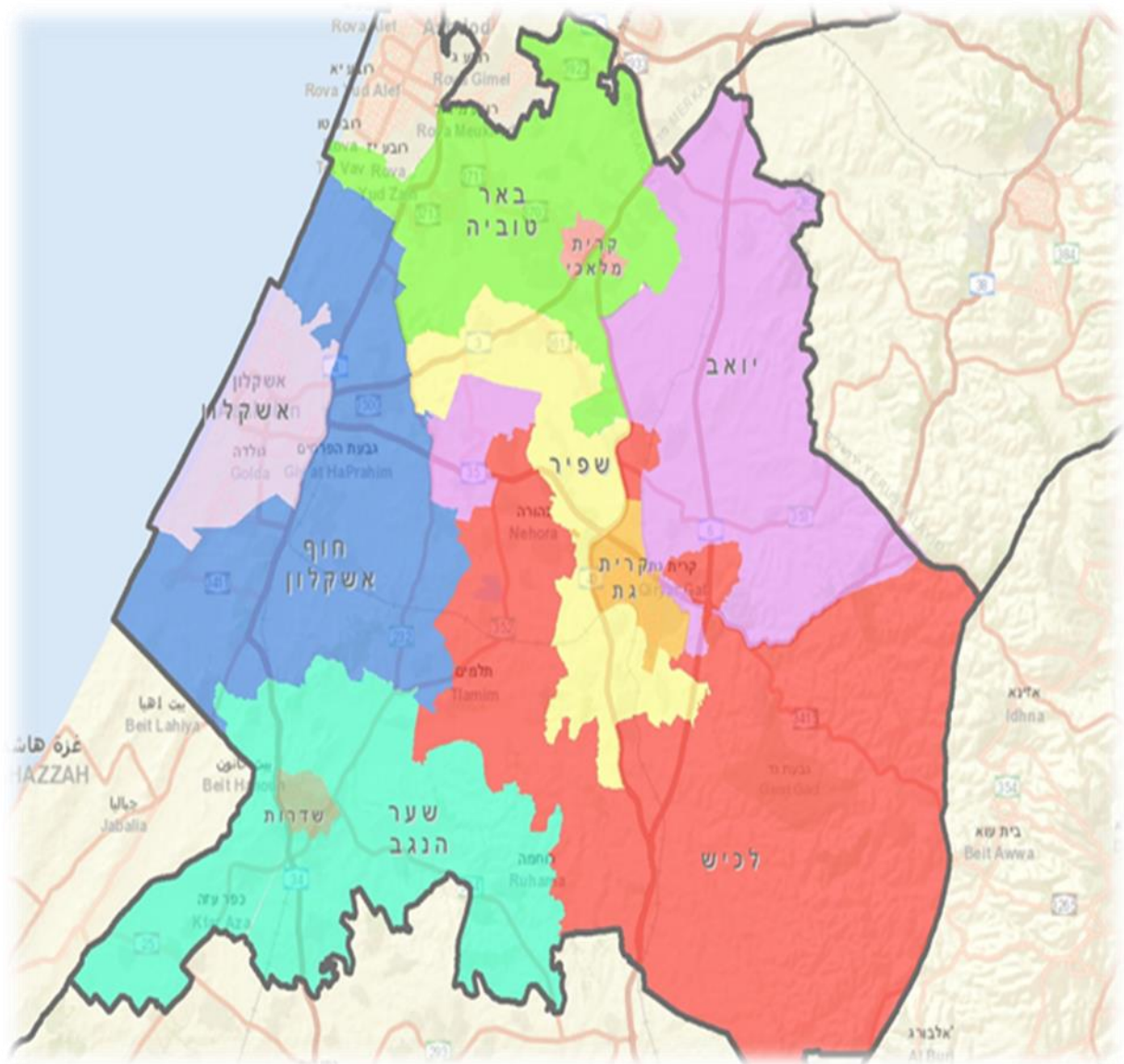
שפיר

שער הנגב

מטרת האיגוד

מטרת האיגוד היא קידום איכות הסביבה בנפת אשקלון לטובת כלל הציבור תוך שימת דגש על שמירת ערכי הטבע הקיימים באזור ומניעת מפגעים סביבתיים. האיגוד יפעל למען המטרה באמצעים מקצועיים, כגון מערך פיקוח ואכיפה לאיתור ולמניעת זיהומים ומפגעים סביבתיים. נוסף לכך, יפעל האיגוד למתן מענה לפניות הציבור, לליווי מקצועי של הליכי התכנון והבנייה ולקיום תנאים סביבתיים ברשיונות העסק ובהיתרים שונים, זאת, תוך כדי שיתוף פעולה עם כלל הרשויות החברות באיגוד והרשויות הממשלתיות הרלוונטיות.

נושאים מרכזיים שטופלו השנה באיגוד

מפגע ריח חמור בעקבות דליפת דלק

בחברת קצא"א

בנובמבר 2020 התקבלו מאות פניות במוקד העירוני אשקלון שמהותן מטרדי ריח בעלי אופי של אדי דלק, ובעקבות זאת יצאו פקחי איגוד הערים לשטח כדי לטפל באירוע משמעותי זה. על פי ממצאי בדיקת איגוד הערים נמצא כי מקור הדליפה הינו מגג מכל אחסון דלקים בקצא"א.

על בסיס הממצאים שאותרו במקום, נערך שימוע לקצא"א ולמנהליה ובעקבות זאת הוחלט על פתיחה בחקירה פלילית כנגד החברה. בימים אלה מטפל האיגוד בעדכון התנאים

הסביבתיים שניתנו לחוות המכלים, על מנת שבין היתר ישקפו את הלקחים מהאירוע האמור.

ניסוי לאחסון ושינוע פטקוק בתחנת הכוח "רוטנברג"

חברת החשמל הגישה בקשה לאשר לה ביצוע של ניסוי לאחסון ושינוע פטקוק בתחנת הכוח "רוטנברג" באשקלון. פטקוק הינו חומר דלק בעל תכונות דומות לפחם המאוחסן כיום בתחנת הכוח אך הוא אבקתי יותר. האיגוד נדרש לבחון את בקשתה של חברת החשמל לאישור הניסוי, תוך קבלת המידע בנוגע לכלל ההיבטים הסביבתיים של ניסוי זה. לאחר דיון שערך האיגוד בנושא, ולאחר בחינה מעמיקה של הבקשה, התבקשה חברת חשמל להעביר השלמות מידע למסמכים הסביבתיים שהוגשו, זאת, במקביל לדרישה לעדכון רישיון העסק והיתר הרעלים.

אכיפה במוקדים מועדים

השנה ערך האיגוד פעילויות אכיפה מוגברות בשיתוף עם גורמי אכיפה נוספים, בדגש על תחנות מעבר פיראטיות בהן הושלכה פסולת על קרקע חשופה ואף בוצעה שרפה של הפסולת, אשר גרמה למטרדי איכות אוויר ומפגעים סביבתיים משמעותיים. במהלך הפעילויות הוחרמו רכבים וכלי צמ"ה. אנו תקווה כי פעולות אלה של האיגוד יביאו לשיפור איכות החיים של התושבים ולירידה משמעותית בזיהום האוויר והקרקע.

מבצע פינוי אתר פסולת חומרים מסוכנים פיראטי

בעקבות פעילות האיגוד לאיתור מפגעים סביבתיים, נמצא אתר בשטחם של שני משקים חקלאיים בו אוחסנו כ- 3,000 קוביות אשר הכילו רעלים ופסולת חומרים מסוכנים נוזלית. ממצאי האיגוד עולה כי אחסון החומרים נעשה בניגוד לחוק, ללא תשתיות והיתרים כנדרש. בשנת 2020 הסתיים פרויקט פינוי האתר בסיוע, פיקוח וליווי של איגוד הערים.

תוכנית לטיפול בפסולת חקלאית בשטח נפת אשקלון

איגוד ערים לאיכות הסביבה - נפת אשקלון מקדם תוכנית תפעולית לטיפול בפסולת חקלאית לכל שטח הנפה (הכולל 6 מועצות אזוריות) מתוקף החלטת ממשלה 4328 - תוכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי "עוטף רצועת עזה" לשנים 2019 - 2020. במסגרת החלטה זו קיבל איגוד הערים תקציב של חצי מיליון ש"ח להכנת תוכנית תפעולית לטיפול בפסולת חקלאית לכל שטח הנפה. במהלך שנת 2020, הושלמה הכנת התוכנית והאיגוד הציג אותה לרשויות ולמשרד להגנת הסביבה.

תוכנית אב לשטחים פתוחים שאינם מוגנים סטטוטורית

האיגוד זכה בתמיכה של הקרן לשטחים פתוחים להכנת תוכנית אב וגיבוש מדיניות בשיקום וטיפול בפסולת בשטחים פתוחים שאינם מוגנים סטטוטורית בשטחי הנפה. מטרת התוכנית למפות את השטחים הפתוחים והמפגעים בהם (לרבות פסולת שהושלכה באופן בלתי חוקי), על מנת לקדם את הטיפול במפגעי הפסולת בנפה. הכנת תוכנית האב לשטחים פתוחים בנפת אשקלון מצויה בעיצומה, ואנו מעריכים כי בשנת 2021 תושלם הכנתה.

שיקום ופיתוח מרחב פתחת נחל שקמה

במהלך שנת 2020, החלה הוצאתו לפועל של המיזם לשיקום ופיתוח מרחב פתחת נחל שקמה על ידי האיגוד בשיתוף עם רשות ניקוז שקמה-בשור, רשות הטבע והגנים ומועצה אזורית חוף אשקלון. זאת במסגרת קול קורא של הקרן לשטחים פתוחים. במסגרת הפרויקט, בוצעו עבודות בירוא השיטה המכחילה (מין הצומח הפולש העיקרי מגדת הנחל והדיונות מדרום לערוץ), כמו כן בוצעה סלילת שבילים והנגשת הנחל לציבור.

סקר שביעות רצון בנושא ניטור אוויר

אנו גאים לציין כי המשרד להגנת הסביבה העניק ציון מרבי למערך ניטור האוויר של האיגוד. בסקר, אשר נערך אחת לשנה, נבדקים שלושה פרמטרים מרכזיים בנוגע למערך ניטור האוויר: האם השירות עונה על הציפיות; האם השירות סופק במועד; וכן האם השירות סופק באיכות המבוקשת כנדרש על פי הנחיות הממונה בחוק אוויר נקי. בכל שלושת הפרמטרים שנבדקו האיגוד קיבל את הציון 5 (בסולם 1-5). תפעולן המיטבי והמקצועי של תחנות הניטור הוא כלי מרכזי ויעיל בפעילותנו למניעת זיהום אוויר ולשמירה על בריאות תושבי האזור.

מרכז ההשתלמויות באיגוד

למרות אילוצי הקורונה, בשנת הלימודים תש"ף השתלמו במרכז ההשתלמויות של האיגוד כ-330 משתלמים בלמעלה מ-15 השתלמויות שונות. במהלך השנה, עבר מרכז ההשתלמויות תהליך של שיפור וארגון מחדש: הוטמעה בו מערכת חדשה לניהול למידה (LMS) מסוג moodle, המאגדת בתוכה את כל תהליכי הלמידה המתאימים למשתלם ומאפשרת למנחי ההשתלמות ניהול ומעקב יעיל של מערך הלמידה. כמו כן, שופרה מערכת הרישום המקוונת וכעת היא נותנת מענה טוב יותר לנרשמים.

ליווי בתי ספר ירוקים בתהליך ההסמכה

בשנת 2020 הוסמך בית הספר "אקולוגי רמב"ם" באשקלון כבית ספר "ירוק עד" - הראשון בארץ! בית הספר הציג מיזם שעסק בריבוי והפצת גיאופיטים ארץ ישראלים למוסדות חינוך לשם העשרת מגוון המינים, העצמת חיסכון במים וצמצום השימוש בחומרי הדברה.

איגוד ערים לאיכות הסביבה מלווה את תהליך ההסמכה של בתי הספר הירוקים בנפה, מסייע במילוי בקשות התמיכה במסגרת הקולות הקוראים, מעביר הדרכות לצוותי ההוראה ותומך בפעילויות ובימי שיא במסגרת ההסמכה. כל זאת, תוך כדי שיתוף פעולה עם גורמים מוניציפליים ברשויות, עם המשרד להגנת הסביבה ועם משרד החינוך.

שיתוף פעולה עם "פרויקט ה-500" של רט"ג השנה נערך שיתוף פעולה ייחודי בין מחלקת החינוך באיגוד לבין רשות הטבע והגנים, במסגרת "פרויקט ה-500" – פרויקט לאומי לגיוס לעבודה של 500 "מובטלי קורונה" לצורך משימות שונות של שמירת טבע ברחבי הארץ. המפגש הראשון התקיים באזור חולות ניצנים וכלל סיור לאורך בריכות מי התהום הסמוכות לחוף הים, תצפית על הדיונות ועוד. האיגוד לקח על עצמו את האחריות למשימות ההדרכה של משתתפי הפרויקט.

תמיכה של האיגוד ביוזמות סביבתיות ברשויות
בשנת 2020 האיגוד תמך במגוון יוזמות סביבתיות של הרשויות השונות בסכום כולל של 400,000 ש"ח, התהליך כלל ליווי של הרשויות החל משלב הרעיון ועד לשלב הביצוע. בין היוזמות הבולטות: הקמת מרכז קיימות עירוני, הקמת מרחבי למידה חוץ כיתתיים ללמידה על נושאים סביבתיים, תוכניות חינוכיות-סביבתיות המותאמות לתקופת הקורונה והקמת מרכזי מחזור.

הסמכה לתקן iso17025 עבור 12 תחנות הניטור של האיגוד

השנה חודשה ההסמכה לפי iso17025 עבור 12 תחנות הניטור בשטח נפת אשקלון, מטעם הרשות הלאומית להסמכת מעבדות. במהלך תהליך ההסמכה נבדקו ממצאי דו"חות הכיול של תחנות הניטור, שנמצאו בעלי אמינות גבוהה בהפעלת מערכת הניטור.

מחלקת איכות אוויר

איכות האוויר

מחלקת איכות האוויר מטפלת בנושאים הבאים:

- ניטור איכות האוויר – פיקוח על איכות האוויר באמצעות 12 תחנות ניטור ועמידה בהנחיות הממונה ובדרישות ISO/IE 17025, פיקוח על חברות התחזוקה אין.פי.סי ואנוויטק ועל חברות של שירותי איכות הסביבה.
- בקרה, דיגול נתונים ועבודה רציפה לעמידה בהנחיות הממונה (מנ"א) וב-ISO/IEC 17025. היקף ההסמכה העדכני לתקן ISO/IEC 17025 מופיע באתר הרשות להסמכת מעבדות. מעבדה מספר 338, איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון – מעבדה לניטור אוויר.
- הכנת דו"חות ניטור חודשיים ושנתיים והעברתם למרכז ניטור ארצי. הדו"חות מפורסמים באתרי האיגוד והמשרד להגנת הסביבה.
- תחנות כוח – פיקוח על נתוני הפליטה והיתר הפליטה של 8 תחנות כוח: רוטנברג, דוראד, מתקן ההתפלה, צפית, איתן, דליה, אלון גת מרכזי אנרגיה ו אי.פי.אם בהיבט איכות האוויר. נוסף על כך, פיקוח על 2 תחנות שמנטרות מזהמים מסוג BTEX השייכות לחברת קצא"א וכן על תחנת ניטור של נובל אנרג'י שמנטרת מזהמים מאסדת הגז תמר.
- טיפול בפניות ציבור במטרדי ריחות מהמקורות הבאים – שרפת גזם חקלאי ופסולת, ריח מפזר זבל גולמי, ריח מלולים ומרפתות, ריח מבתי אוכל, תנורי הסקה ביתיים, בעירות פחם מתחנת הכוח רוטנברג, מטרדי ריחות דלק מקצא"א ועוד.

תמונה מס' 1: המיקום שנבחר להצבת תחנת ניטור BTEX מאסדת תמר

- מתן חוות דעת לתסקירים, סקרי ריחות, תוכניות והיתרי בנייה בהיבט זיהום אוויר וריחות מתעשייה, תחנות כוח, תחנות מעבר לפסולת בניין, מפעלי בטון, אזורי כריית חרסית, חוות מכלי דלק, RDF, חוות לולים, מתקנים לטיפול בפסולת, תוכניות בנייה עם עירוב שימושים של בתי אוכל, אולמות אירועים, מגורים, מסחר ועוד.
- פיקוח על שתי תחנות ניטור חדשות במושב אביגדור ובמושב תימורים, שהחלו לנטר נתוני רקע לקראת כניסה לעבודה מסחרית של תחנת הכוח אי.פי.אם בפברואר 2021.
- פיקוח על תחנת ניטור חדשה בכפר הנופש של החיילים באזור חוף הים באשקלון, שהחלה לפעול ביוני 2020 לניטור המזהמים שנפלטים מאסדת תמר.
- פיקוח משותף עם המשרד להגנת הסביבה על בדיקות LDAR לאיתור דליפות מצנרות דלק ומחוות המכלים במתחם קצא"א, וכן על פעולתה התקינה של מערכת ה-VCU למישוב גזי הפליטה של מרכיבי הדלק מטעינת המכליות בים וטיפול באמצעות שרפה למניעת מטרדי ריחות לסביבה.
- פיקוח רציף על יישום אבני הדרך להפחתת הפליטות של זיהום האוויר מתחנת הכוח באמצעות התקנת אמצעי ההפחתה, כגון סולקנים לטיפול בגזי הפליטה של תחמוצות הגופרית ותחמוצות החנקן.
- פיקוח על התקנת מצלמות וידאו תרמיות במאגר הפחם למניעת בעירות.
- החלפה ושדרוג ציוד הניטור בתחנות הניטור, ניהול צוותי התחזוקה, בקרה על בדיקות חיצוניות של איכות ואמינות לתחנות הניטור שמבצעת החברה לשירותי איכות הסביבה.

ניטור איכות האוויר

הפעלת תחנת הכוח הפחמית באשקלון (רוטנברג) ותחנות הכוח הגזיות: דוראד, דליה, צפית, איתן, מתקן התפלה, אלון מרכזי אנרגיה ואי.פי.אם, מחייבת את האיגוד לעקוב באופן שוטף אחר מצב איכות האוויר באזור.

לאור זאת, הוקמו במרחב האיגוד 12 תחנות ניטור אוויר משוכללות המספקות באופן רציף מידע על איכות האוויר. התחנות מודדות רמת מזהמים שונים, דוגמת תחמוצות גופרית, תחמוצות חנקן, אוזון וחלקיקים. כמו כן, נמדדים נתונים מטאורולוגיים שונים, דוגמת כיוון ומהירות הרוח, משקעים, קרינת שמש, טמפרטורה ולחץ ברומטרי.

נתוני הניטור מועברים ישירות למרכז הבקרה באיגוד ולמערכת הניטור הארצית של המשרד להגנת הסביבה והשירות המטאורולוגי בבית דגן, ומשמשים גם לסקרים אפידמיולוגיים והכנת תסקירי השפעה על הסביבה. המידע מוזרם 24 שעות ביממה בזמן אמת אל מרכז הבקרה הנמצא באיגוד ומתעדכן אחת ל-5 דקות באתר האינטרנט. בעקבות תוצאות הכיול של המערכת, ניתן ללמוד על אמינות גבוהה בהפעלת מערכת הניטור, ולפיכך התחנות קיבלו הסמכה ל-ISO/IEC 17025.

כמו כן, האיגוד והמשרד להגנת הסביבה מפקחים על פליטות מקצא"א באמצעות 2 תחנות ניטור אוויר שחברת קצא"א חויבה להקים, הכוללות מכשירי BTEX, וכן מערכת לטיפול ולמישוב אדי דלק VCU. הניטור נעשה על מנת לפקח על פליטות של בנזן וחומרים אורגניים נדיפים על מטרדי ריחות דלק מחוות המכלים וטעינת דלק במקשרים הימיים ולהפחיתן.

תמונה מס' 2: מערכת VCU למישוב אדי הדלק והפחתת פליטות בנזן ומטרדי ריחות

בשנת 2020, לא היו חריגות של בנזן מערכי הסביבה היממיתים והשנתיים. במקביל, האיגוד מפקח על נתוני איכות האוויר מתחנת ניטור חדשה בכפר הנופש של החיילים באזור חוף הים באשקלון לניטור המזהמים שנפלטים מאסדת תמר.

בשנת 2020, חלה ירידה דרסטית בשימוש במזוט ובוצע מעבר לגז טבעי ויישום אמצעים להפחתת פליטות. הדבר בא לידי ביטוי בנתוני הניטור – המצביעים על הפחתת מזהמים מהתעשייה. להלן המפעלים שצרכו למעלה מ-5,000 טון דלק בשנה במהלך שנת 2020, בהם 7 תחנות הכוח: רוטנברג, דוראד, דליה, צפית, איתן, מתקן ההתפלה, אלון גת מרכזי אנרגיה והמפעלים הגדולים: חוד אסף בקריית גת. תחנת הכוח אלון מרכזי אנרגיה גת הצמודה לאתר מפעל סוגת בקריית גת פועלת בהספק 60 מגה-ואט והפעלתה החלה ביוני 2020. נתוני הפליטה מכל 7 תחנות הכוח מועברים באופן רציף למרכז הבקרה באיגוד. החל משנת 2020 ואילך, אמורות לפעול תחנות כוח חדשות שיצרכו למעלה מ-5,000 טון דלק בשנה:

1. תחנת הכוח "תהל ישראל פאור אי.פי.אם" החלה לפעול מסחרית מתאריך 14 בפברואר 2021 באתר אזור התעשייה באר טוביה בהספק 450 מגה-ואט. האיגוד סיפק סיוע מקצועי לתחנת הכוח באיתור מיקום, הקמה ותפעול שלשתי תחנות ניטור במושב אביגדור ובתימורים.
2. תחנת הכוח "צומת אנרגיה" צפויה לפעול מסחרית בהספק של 360 מגה-ואט, בסביבות ינואר 2023 באזור צומת פלוגות בסמוך לשכונות הצפון מערביות של קריית גת.
3. תחנת כוח אשכולות צפויה לפעול כתחנה פיקרית בסביבות סוף שנת 2024 ברחוב הברזל בקריית גת. התכנון המקורי התבסס על 256 מגה-ואט, אולם חברת החשמל אישרה בשלב זה 100 מגה-ואט בלבד.

צריכת הדלקים של התחנות החדשות תדווח לאחר שנת פעילות שלהם, ותהיה תלויה בדרישות של מנהל מערכת החשמל הארצית.

מצב איכות האוויר בשנת 2020 באזור נפת אשקלון נקבע באמצעות השוואת נתוני הניטור שנרשמו במדידות הרציפות והלא רציפות בתחנות הניטור של האיגוד:

1. לערכי איכות האוויר (ערכי סביבה, יעד, התראה) שנקבעו ב"תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר) (הוראות שעה), התשע"א – 2011", כנדרש בחוק אוויר נקי.

2. לערכי איכות האוויר ב"תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר) (הוראות שעה) (תיקון), התשע"ג – 2013", שתוקפם החל מ-1.1.2015 – בערכים אלה עודכנו ערכי הסביבה של כמה מזהמים: SO_2 , NO_2 , PM_{10} , $PM_{2.5}$, O_3

להלן סקירת מצב של איכות האוויר בנפת אשקלון בשנת 2020 לפי אמות המידה שפורטו לעיל:

נתוני המערכת לניטור אוויר

מערכת ניטור האוויר באיגוד כוללת 12 תחנות ניטור ומרכז בקרה ממוחשב.

תמונה מס' 3: תחנה לניטור אוויר

טבלה מס' 1 – תחנות הניטור במרחב האיגוד שמפעיל איגוד הערים

שם התחנה	מזהמים הנמדדים בהסמכה	פרמטרים מטאורולוגיים	מיקום התחנה אורך/ רוחב ברשת ישראל החדשה	
			מזרח	צפון
ארז	S, N, O, D10	W, R, T, U, B	158731	607995
אשקלון דרום	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	157590	618195
אשקלון-איגוד	S, N, O, D10	W, R, T, U, B, S	159331	618836
גברעם	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	163159	610998
דליה	S, N, O, D2.5	W, R, T, U, B, S	184155	626160
כרמיה אשק	S, N, O	W, R, T, U, S	156749	612687
מבקיעים	S, N, O, D10	W, R, T, U, S	160045	614630
ניר ישראל	S, N, D2.5	W, R, T, U	165704	621482
קריית גת	S, N, O	W, R, T, U, S	177482	612802
קריית מלאכי	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	175621	626345
שדה יואב	S, N, D2.5	W, R, T, U	170008	616791
שדרות	S, N, O, D2.5	W, R, T, U	162321	604206

סוגי המדידות הנעשות בתחנות הניטור:

מכשירי הניטור	פרמטרים מטאורולוגיים
S	גופרית דו-חמצנית W
N	תחמוצות חנקן T
O	אוזון U
D2.5	חלקיקים נשימתיים עדינים PM2.5 R
D10	חלקיקים נשימתיים PM10 S
	לחץ ברומטרי B
	כיוון ומהירות הרוח
	טמפרטורה
	לחות
	גשם
	קרינת שמש

נתוני הניטור מהתחנות מועברים למרכז הבקרה באיגוד ומעובדים לממוצעים חצי שעתיים, שעתיים, יומיים, חודשיים ושנתיים. נוסף לכך, הנתונים מועברים בזמן אמת באמצעות תקשורת מחשבים לשירות המטאורולוגי ולמשרד להגנת הסביבה.

מערכת הניטור עוברת כיול אוטומטי אחת ל-24 שעות. לאחר כל כיול, מופק דו"ח אוטומטי עם פירוט תוצאות הכיול והתראות על תקלות אפשריות. מדי יום הנתונים עוברים בדיקת אמינות (דיגול). אחת ל-5 דקות נתוני איכות האוויר מתעדכנים באתר האינטרנט של האיגוד ashkelonaqm.net ובאתר המשרד להגנת הסביבה svivaaqm.net.

הדו"חות החודשיים והשנתיים מפורסמים באתר המשרד להגנת הסביבה ובאתר האיגוד לאחר שעברו בדיקה ובקרה של טכנאי תחנות הניטור ומנהל מחלקת איכות האוויר באיגוד. כמו כן, אחת לשנה מתבצע כיול של גורם חיצוני כדי לבדוק את אמינות מערכת הניטור. ממצאי דו"חות הכיול מלמדים על אמינות גבוהה בהפעלת מערכת הניטור, שקיבלה תעודת הסמכה ל-ISO/IEC 17025 מהרשות להסמכת מעבדות שהינה בתוקף עד 15 במאי 2022 ושוב תחודש מבחינת ההסמכה.

תמונה מס' 4: תעודת הסמכה שקיבל איגוד הערים

ניתוח אירועי זיהום האוויר

טבלה מס' 2 – הערכים הרלוונטיים למערכת הניטור של האיגוד וערכי הסביבה שעל פיהם סוכם הנתונים לשנת 2020

מספר חריגות מותר	זמן ביצוע	הערך במיקרוגרם למ"ק	הערך בחל"ב	המזהם
8	שעה	350	134	גופרית דו-חמצנית SO ₂
4	יממה	50	19	
	שנה	20	8	
	חצי שעה	940	500	כלל תחמוצות חנקן NOX
	יממה	560	298	
8	שעה	200	106	חמצן דו-חנקני NO ₂
	שנה	40	21	
10	8 שעות	140	71	אוזון O ₃
18	יממה	37.5		חלקיקים עדינים PM2.5
	שנה	25		
18	יממה	130		חלקיקים PM10
	שנה	50		

להלן טבלאות ותרשימים לסיכום נתוני הניטור לשנת 2020:

גופרית דו-חמצנית

טבלה מס' 3 מציגה מדידות גופרית דו-חמצנית – תרכובת גזית הנפלטת לאוויר משרפת דלקים המכילים גופרית (מזוט, סולר) בתעשייה ובתחנות כוח לייצור חשמל וכן מתהליכי ייצור שונים בתעשייה. האפקטים השליליים של המזהם כוללים פגיעה במערכת הנשימה, הפיכה באטמוספירה לאירוסול חומצה גופרתית וחלקיקי סולפאט שניוניים (קטנים מ-1 מיקרון), הגורמים להשפעות בריאותיות חמורות, לצד תופעות של אובך וירידה בראות, גשם חומצי ונזק לצמחייה ולמבנים (שיש, ברזל).

טבלה מס' 3 – ערכי הגופרית הדו-חמצנית שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2020

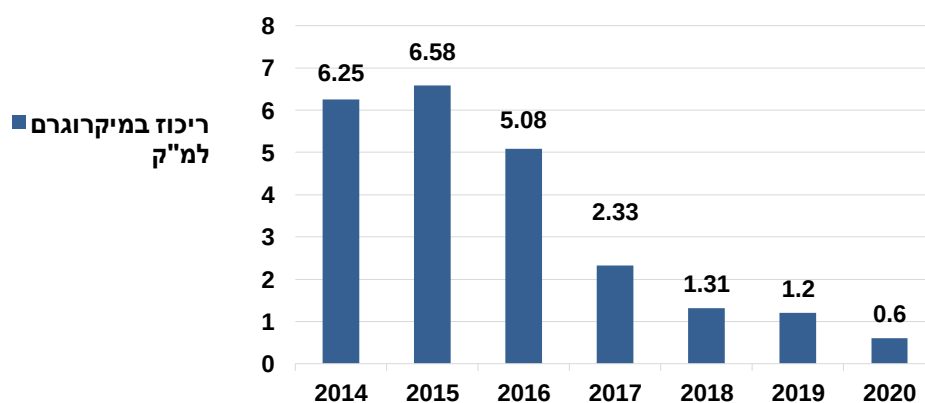
גופרית דו-חמצנית SO ₂			
תחנה	ממוצע שנתי (מיקרוגרם)	ריכוז שעתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)	ריכוז יממתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)
ארז	0.4	22.7	6.7
אשקלון דרום	1	30.9	7.7
אשקלון – איגוד	0.9	32.3	3.9
גברעם	0.6	20.9	3.9
דליה	0.5	15.8	5
כרמיה	0.4	54.4	5.1
מבקיעים	0.7	42.9	4.8
ניר ישראל	0.3	13.5	3.6
קריית גת	0.3	15.1	2
קריית מלאכי	1	42.6	7.4
שדה יואב	0.4	19.6	4.2
שדרות	0.8	24.5	4.8
ערך סביבה	20	350	50
מספר ערכים מותר מעל התקן		8	4

✓ בשנת 2020 לא נמדדו חריגות או אירועים מעל ערכי הסביבה לגופרית דו-חמצנית.

תמונה מס' 5: תחנת הכוח רוטנברג המופעלת באמצעות שרפה של אלפי טונות פחם ביממה

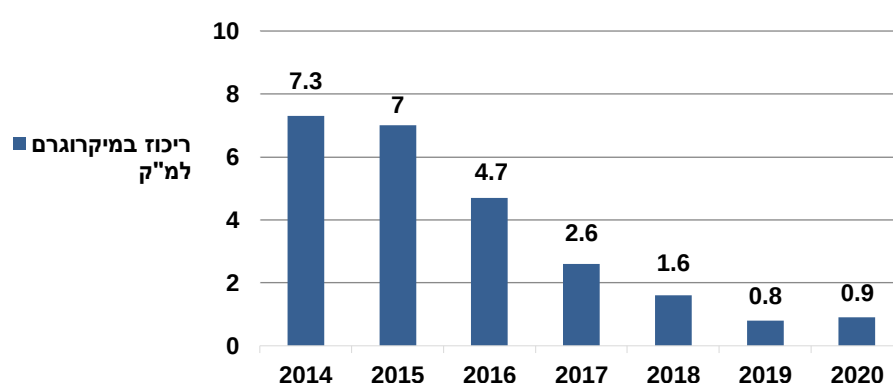
בתרשים מס' 1, נראה כי ריכוזי הגופרית הדו-חמצנית פחתו במהלך השנה האחרונה בשל מעבר של מפעלים שונים לשרפת גז טבעי ושימוש במזוט דל גופרית במפעלים אחרים.

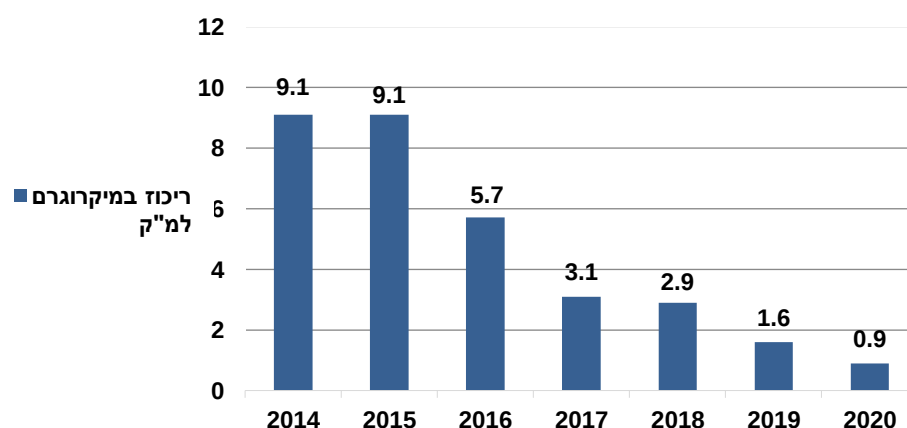
תרשים מס' 1 - ריכוז גופרית דו-חמצנית בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

בשנים 2016-2020 חלה ירידה במוצעים השנתיים לגופרית דו-חמצנית בעקבות השבתת 2 יחידות לסירוגין בתחנת הכוח רוטנברג לצורך התקנת אמצעים להפחתת פליטות ופעילות פיקוח ואכיפה של האיגוד.

בתרשים מס' 2 ובתרשים מס' 3, נראה כי ריכוזי הגופרית הדו-חמצנית באזור אשקלון ובאזור מועצה אזורית חוף אשקלון פחתו בשנים 2014-2020 בשל הפחתה בשימוש הפחם בתחנת הכוח רוטנברג, והמוצעים השנתיים נמוכים ביחס לערך הסף הסביבתי (20 מיקרוגרם למ"ק).

תרשים מס' 2 – ממוצעים שנתיים של ריכוזי גופרית דו-חמצנית באשקלון

תרשים מס' 3 – ממוצעים שנתיים של ריכוזי גופרית דו-חמצנית במבקיעים, מועצה אזורית חוף אשקלון

ערכי כלל תחמוצות החנקן

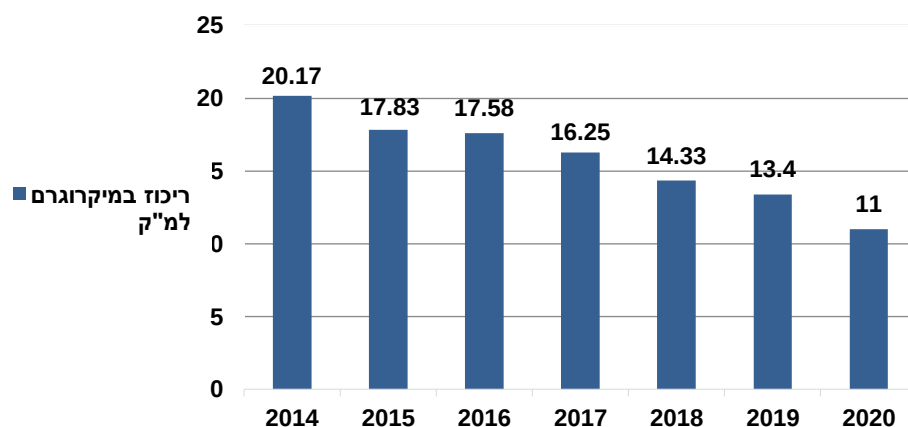
מקורן של תחמוצות החנקן הוא בשרפת דלקים בתהליכי ייצור בתעשייה. כמו כן, מתחמוצות אלו נפלטת כמות ניכרת בעקבות שרפת דלק במנועי כלי רכב. עיקר הסובלים מתחמוצות אלו הם תושבי המרכזים העירוניים המתגוררים סמוך לצמתים מרכזיים.

טבלה מס' 4 – ערכי כלל תחמוצות החנקן שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2020

כלל תחמוצות החנקן NOX			
תחנה	ממוצע שנתי (מיקרוגרם) למ"ק	ריכוז חצי שעתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)	ריכוז יממתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)
ארז	9.2	86.7	29.4
אשקלון דרום	10.2	207.4	44.9
אשקלון - איגוד	15.7	425	74.3
גברעם	7.6	131.7	27.3
דליה	9	305.7	44.3
כרמיה	14	196.2	43.4
מבקיעים	9.2	127.4	32.7
ניר ישראל	9.4	261.7	43.7
קריית גת	12.5	267.7	46.7
קריית מלאכי	14.8	256.1	51.9
שדה יואב	7.5	105.1	24.6
שדרות	12.3	218.6	49.3
ערך סביבה		940	560

✓ בשנת 2020 לא נמדדו חריגות או אירועים מעל התקן של תחמוצות חנקן.

בתרשים מס' 4, נראה כי השינויים בריכוזי תחמוצות החנקן נובעים מצד אחד ממעבר מפעלים לשרפת גז טבעי ושיפורים במבערים שלהם, ומצד שני מפיקוח על היתרי הפליטה בתעשייה וכלי רכב הפולטים תחמוצות אלו.

תרשים מס' 4 – ריכוז של כלל תחמוצות חנקן בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

ערכי חנקן דו-חמצני

ריכוז החנקן הדו-חמצני משתנה לפי מיקום התחנה ביחס לכבישים ראשיים ולתעשייה, וכן לפי מגמות רב שנתיות של הפחתת פליטת תחמוצות החנקן מהתחבורה והתעשייה.

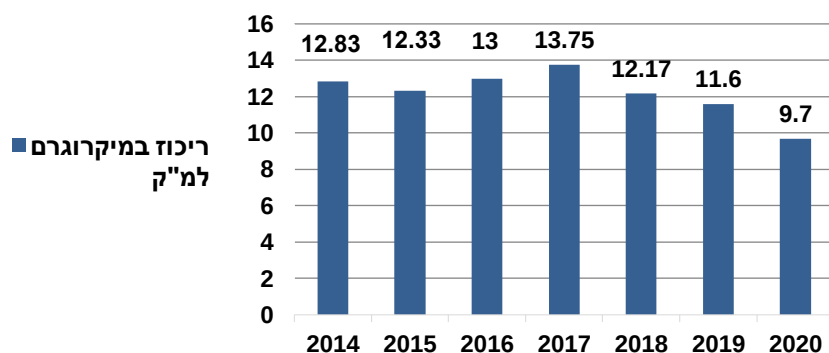

תמונה מס' 6: פליטת חנקן דו-חמצני

טבלה מס' 5 – ערכי תחמוצות החנקן הדו-חמצני שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2020.

חנקן דו-חמצני NO ₂		
תחנה	ממוצע שנתי (מיקרוגרם למ"ק)	ריכוז שעתי מרבי (מיקרוגרם למ"ק)
ארז	8.3	45.4
אשקלון דרום	9.4	81.7
אשקלון - איגוד	12.8	102.8
גברעם	7.2	65.5
דליה	8.1	92.2
כרמיה	11	95.3
מבקיעים	8	75.6
ניר ישראל	9.1	78.6
קריית גת	11.6	158.4
קריית מלאכי	13	85.5
שדה יואב	7.6	71.1
שדרות	10.8	85.4
ערך סביבה	40	200
מספר ערכים מותר מעל התקן		8

✓ בשנת 2020 לא נמדדו חריגות או אירועים מעל התקן של חנקן דו-חמצני.

תרשים מס' 5 – ריכוז חנקן דו-חמצני בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

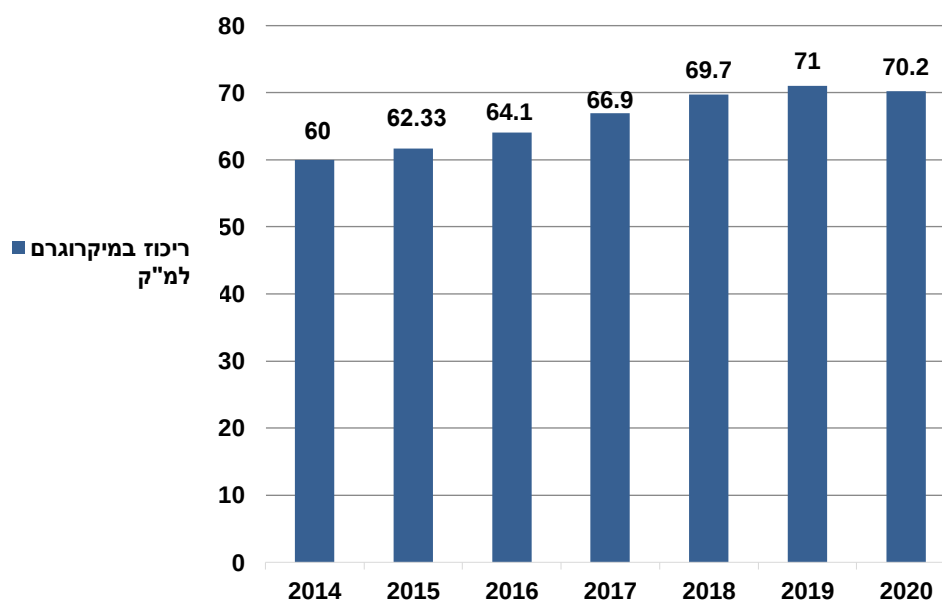
ערכי אוזון O₃

האוזון הוא מזהם משני, כלומר מזהם שאינו נפלט ישירות מתהליכי השרפה והייצור אלא נוצר בריאקציות כימיות ופוטוכימיות באטמוספירה. שינוי בריכוז האוזון מצביע על שינוי בריכוז תחמוצות החנקן ובריכוז החומרים האורגניים שבאוויר, המהווים מזהם בסיס ליצירת האוזון.

טבלה מס' 6 – ערכי האוזון שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2020

אוזון O ₃		
ריכוז 8 שעות מרבי (מיקרוגרם למ"ק)	ממוצע שנתי (מיקרוגרם למ"ק)	תחנה
161	62.4	ארז
184	83.7	אשקלון דרום
163.1	72	אשקלון איגוד
162.7	72.6	גברעם
160	71.1	דליה
154.8	60.5	כרמיה
152.5	68.8	מבקיעים
156.3	69.5	קריית גת
149.6	67.5	קריית מלאכי
160.9	73.9	שדרות
140	ערך סביבה	
10	מספר ערכים מותר מעל התקן	

✓ בשנת 2020 לא נמדדו חריגות או אירועים למעלה מ- 10 החריגות המותרות מעל התקן של האוזון, למעט חריגה אחת באשקלון דרום. חריגה זו מושפעת מפליטה של חומרים אורגניים נדיפים מתחנות הכוח, חוות מכלי הדלקים וטעינת דלקים במקשרים הימיים בקצא"א, שמשפיעים על עליית ריכוזי האוזון.

תרשים מס' 6 - ריכוז אוזון בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

תמונה מס' 7: ריכוז גבוה של חלקיקי אבק

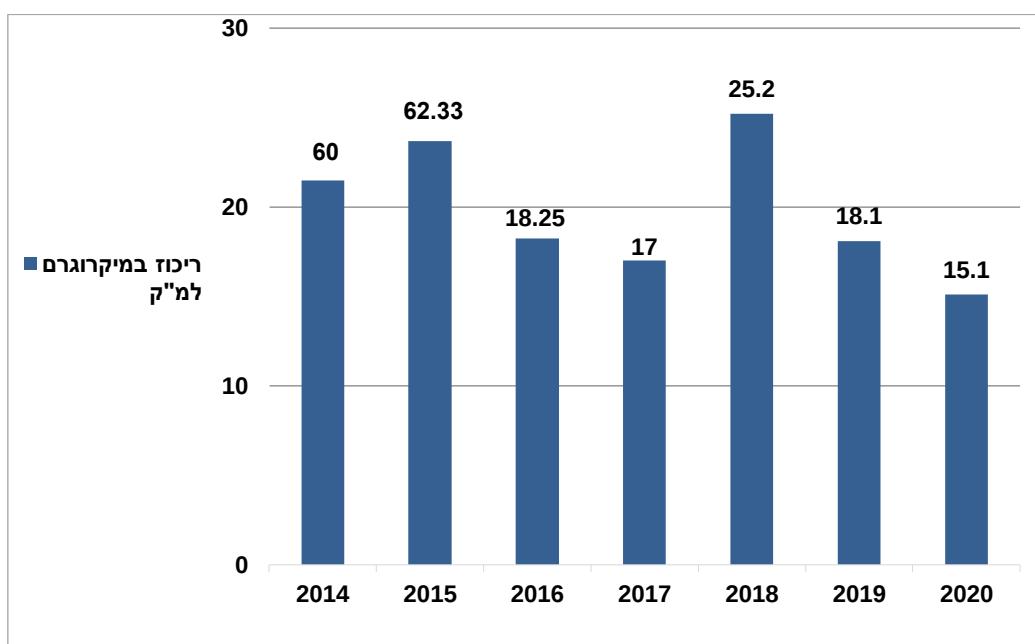
ריכוזי חלקיקי אבק

במרחב האיגוד קיימים כמה מקורות לחלקיקי האבק. חלק מהמקורות טבעיים (חלקיקי אבק המדבר, חלקיקי מלח מהים) וחלקם מעשי ידי אדם (תעשייה, שינוע מחצבים, סלילת כבישים, עבודות בנייה, מפעלי בטון, מתקני טיפול לפסולת בניין, עיבוד חקלאי וכדומה). בדרך כלל מקורם של השינויים בריכוזים הוא בשנים שבהן היו סופות אבק.

טבלה מס' 7 – ריכוזי האבק הדק שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2020

חלקיקים נשימתיים PM 2.5/10				
תחנה	PM	ממוצע שנתי ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	ריכוז יממתי ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	מס' חריגות מעל הערך היממתי
ארז	2.5	15.1	56.5	6
אשקלון דרום	2.5	15.6	55.3	4
אשקלון – איגוד	2.5	14.8	50.6	6
גברעם	2.5	14.6	58.2	4
דליה	2.5	14.2	65.5	4
מבקיעים	10	31.6	275.9	2
ניר ישראל	2.5	15.1	53.6	5
קריית גת	2.5	15.7	59.1	3
קריית מלאכי	2.5	15	54	4
שדה יואב	2.5	14.7	55.9	3
שדרות	2.5	16.4	63	9
ערך סביבה	2.5	25	37.5	
	10	50	130	
מספר ערכים מותר מעל התקן			18	

✓ בשנת 2020 לא נמדדו חריגות למעלה מ- 18 הערכים המותרים מעל התקן היממתי בריכוזי האבק.

תרשים מס' 7 – ריכוז אבק PM2.5 בממוצע שנתי בתחנות האיגוד

טבלה מס' 8 – טבלת אי ודאות מורחבת ב- $k=2$ לשנת 2020

מזהם תחנה	גופרית דו- חמצנית SO ₂	כלל תחמוצות החנקן NO _x	חנקן דו- חמצני NO ₂	אוזון O ₃	חלקיקים נשימתיים PM _{2.5}	חלקיקים נשימתיים PM ₁₀
ארו	14.9%	8.0%	11.0%	8.0%	24.4%	X
אשקלון דרום	13.8%	7.5%	10.7%	8.2%	37.3%	X
אשקלון - איגוד	13.9%	6.6%	10.1%	8.4%	24.4%	X
גברעם	14.0%	6.3%	9.8%	8.3%	24.4%	X
דליה	14.8%	6.4%	9.9%	6.7%	37.3%	X
כרמיה	14.0%	9.5%	12.1%	8.0%	X	X
מבקיעים	13.9%	6.1%	9.6%	7.9%	X	25.5%
ניר ישראל	13.9%	6.7%	10.1%	X	37.3%	X
קריית גת	14.3%	7.4%	10.6%	8.3%	24.4%	X
קריית מלאכי	14.2%	6.2%	9.7%	8.0%	37.3%	X
שדה יואב	13.9%	6.2%	9.8%	X	37.3%	X
שדרות	14.2%	8.1%	11.0%	7.7%	37.3%	X

X – מזהם אינו נמדד בתחנה בשנת 2020

הבהרות לנתוני תחנות ניטור אוויר:

- נתוני התחנות הם לפי ממסד נתוני האיגוד המעודכנים לתאריך 01/02/2021.
- הרשות הלאומית להסמכת מעבדות אינה אחראית לתוצאות הבדיקה בתחנות הניטור של האיגוד ואין ההסמכה מהווה אישור לתוצאות המדווחות.
- יש להתייחס למסמך במלואו ואין להעתיק חלקים ממנו למסמכים אחרים.

מחלקת קרינה בלתי מיננת

קרינה בלתי מייננת

האיגוד מודד רמות קרינה של אנטנות סלולריות, וכן קווי מתח גבוה ושנאים של חברת החשמל. לאיגוד מד קרינה משוכלל, שבאמצעותו ניתן למדוד את רמת הקרינה מהמוקדים השונים. האיגוד מפקח על בדיקות הקרינה שנעשות במוסדות חינוך בכל הרשויות שבנפת אשקלון.

במרוצת השנים, שבהן האיגוד עוסק בתחום קרינה בלתי מייננת (משנת 2001 עד היום), התפתחה והתרחבה הפעילות למישורים רבים מעבר לביצוע מדידות קרינה לצורך פיקוח על פי חוק קרינה בלתי מייננת תשס"ו - 2006.

בכל הפעילויות שיוצגו כאן, מטרתנו העיקרית היא צמצום חשיפת הציבור לקרינה עד למינימום האפשרי, בפרט בקרב ילדים, זאת, על פי עקרון "הזהירות המונעת" וחוק הקרינה. זאת, במיוחד לנוכח העובדה כי בעידן שלנו כל התפתחות טכנולוגית מהווה מקור חדש לחשיפה לקרינה בלתי מייננת.

באופן כללי ניתן לחלק את מקורות חשיפת כלל הציבור לקרינה בלתי מייננת כך:

- (1) מקורות סביבתיים
- (2) מקורות מחוץ לבית
- (3) מקורות פנימיים (בבית)
- (4) מקורות אישיים (צמוד לגוף)

המקורות הסביבתיים הם בעיקר אנטנות סלולריות ואנטנות שידור אחרות הפועלות בתדרי RF: חדרי טרנספורמציה, שנאים על עמודים, קווי הולכה למיניהם, לוחות וארונות חשמל הפועלים בתחום ה-ELF.

המקורות הפנימיים הם בעיקר הטלפון הסלולרי, ואלה הפועלים בתדר רשת החשמל והאלחוט, כגון נתבים אלחוטיים, ציוד חשמלי ולוחות חשמל פנימיים. מבין המקורות האלה, בעיקר- הטלפון הסלולרי, שמהווה מקור חשיפה אישי.

אנחנו נחשפים למקורות רבים של קרינה בלתי מייננת, מקצתם גורמים לנו לחשיפה קצרת מועד ומקצתם לחשיפה רצופה וממושכת. הדגש מבחינת ההשפעה הבריאותית, מושם דגש על מקורות חשיפה לטווח הארוך – רצופה וממושכת.

במשך כל התקופה (משנת 2001 עד היום) פעל איגוד הערים בדרכים שונות לצמצום החשיפה מכל מקור דרך:

- טיפול בפניות הציבור.
- מתן תנאים בעבור בקשות להיתרי בנייה, הכוללות הקמת מתקני חשמל חדשים או קרבה למתקני חשמל קיימים.
- בדיקה של בקשות להיתרי בנייה לאתרי שידור סלולריים טרם הדיון בוועדה מקומית.
- בגני ילדים ובבתי ספר – מעקב (ELF) ותדר רשת החשמל (RF), ביצוע מדידות קרינה בתדרי רדיו ופיקוח אחר תוצאות המדידות, מתן המלצות מקצועיות לטיפול בליקויים ופיקוח לאחר טיפול.
- ביצוע פעילות חינוכית למורים ולכלל הציבור בנושא הגברת המודעות לצמצום החשיפה לקרינה בלתי מייננת.
- ביצוע ניטור רציף של קרינה בגני ילדים ובבתי ספר לפי פניות שמגיעות לאיגוד.
- מתן הרצאות והדרכות למורים, לסטודנטים ולקהל הרחב במסגרות שונות בנושא צמצום החשיפה לקרינה. ארגון קורסים למודדי קרינה וקורסי ריענון למנהלי מחלקות איכות הסביבה ברשויות האיגוד, וכן לרכזי קרינה ביחידות הסביבתיות ובאיגודים בשיתוף אגף קרינה במשרד להגנת הסביבה.

בשנת 2020, ערכנו 21 בדיקות מדידת קרינה בקרבת אתרים סלולריים ובקרבת שנאים ומוקדי שדות מגנטיים בתדר רשת החשמל. במרבית הבדיקות שנערכו סביב אנטנות סלולריות, רמות הקרינה הסביבתית היו נמוכות – כאחוזים בודדים מהתקן הסביבתי. במדידות של שדות מגנטיים בתדר רשת החשמל נמצאו חריגות בכמה מקרים, והן טופלו בהתאם.

בשנת 2020, המשיכו משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה לערוך סקרי קרינה בבתי הספר. הסקרים, אשר בוצעו באמצעות חברות בדיקה פרטיות, הצביעו על מספר חריגות מועט מהמלצות המשרד להגנת הסביבה לערכי סף לחשיפה מתמשכת לשדות מגנטיים בתדר רשת החשמל. רמת החשיפה המומלצת לחשיפה רציפה ל- 24 שעות הינה 4 מיליגאוס. כתגובה לממצאים, נשלחו מכתבים עם רשימת חברות המוסמכות למיגון לכל מנהלי מחלקות החינוך ולמנהלי מחלקות איכות הסביבה ברשויות לצורך ביצוע עבודות מיגון ובקרה בבתי הספר. בדרך כלל עבודות המיגון נדרשות במקומות שבהם לוחות חשמל מתח נמוך בבית הספר הותקנו בקיר משותף עם כיתת לימוד, חדר מורים וכדומה.

אין מניעה להיחשף לשדות מגנטיים בעוצמות אלו בחשיפה זמנית, כגון בחדרי שירותים, מסדרונות ומעברים. העוצמות של השדות המגנטיים מלוחות החשמל הטיפוסיים יורדות במהירות עם המרחק, ובדרך כלל פוחתות מתחת לסף המומלץ במרחק של 1 מטר.

אפשרויות הפעולה כוללות: הרחקה של התלמידים באמצעות קירוי ובניית מחיצות גבס, טיפול בלוח החשמל לשיכול פאזות ותיקון ההארקה, ובעדיפות אחרונה – בידוד לוחות החשמל באמצעות ציפוי הקיר בלוחות מתכת מיוחדים. העבודות מתבצעות תוך כדי בקרה ומדידת קרינה עד להשגת התוצאות הרצויות.

האיגוד הנחה את עיריית אשקלון ליישם טיפול למניעת חשיפה לקרינת שדה מגנטי חשמלי שאושר על ידי אגף קרינה במשרד להגנת הסביבה בשיתוף חברת החשמל, באמצעות הסטה של קו המתח 161 קילו וולט בחלקו הצפוני של שדרות רבין לשטח ציבורי. טיפול זה אמור להפחית את החשיפה לקרינה בלתי מייננת לתושבים המתגוררים באזור כנפי נשרים בסמיכות לקו מתח.

האיגוד סייע לראשויות במתן הסברה נרחב בנושא כניסת טכנולוגיית הדור החמישי (5G) בתחום הסלולר ואמור לפקח בשיתוף אגף קרינה במשרד להגנת הסביבה, אחר יישום הטכנולוגיה של ה-5G בנפת אשקלון.

מחלקת רעש

רעש

האיגוד מטפל בתלונות על מטרדי רעש שמקורם בעסקים, מפעלים ואולמות אירועים בעלי רישיון עסק. נוסף לכך, האיגוד מבצע בדיקות רעש באמצעות מד רעש משוכלל הנמצא ברשותו, ותוצאות הבדיקה מועברות לרשויות המטפלות בתלונות. כמו כן, האיגוד נותן חוות דעת לסקרים אקוסטיים כבר בשלב היתר הבנייה.

במהלך 2020 טופלו 24 תלונות על מטרדי רעש הנגרמים ממפעלים, בהם מפעל וולפמן ומאפיית משי באשקלון, מפעל שטראוס בשדרות וממנחת קדמה ביואב. מהמושבים במועצות האזוריות התקבלו תלונות על רעש מרפתות לולים ומאזורי תעסוקה וטופלו.

בנוסף, טופלו 12 פניות מתושבי אשקלון, קריית מלאכי, שדרות וקריית גת על רעש ממנועי קירור בעסקים ואולמי אירועים בכנות ובמרונה ועוד.

בשנת 2020 נבדקו ואושרו 9 דו"חות אקוסטיים לפרויקטים מסחריים משולבים בבתי מגורים וחוות דעת אקוסטית לרעש מתחנת כוח אלון גת בקריית גת.

חוות דעת של האיגוד בנושא מניעת רעש ניתנת לפי חוק למניעת מפגעים, 1961 ותקנותיו:

- תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן - 1990
- תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג - 1992
- תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש) (תיקון), התשע"א - 2011
- חוקי עזר מקומיים

האיגוד פועל בשני מישורים למניעת מטרדי רעש:

1. פיקוח על בניית מתקנים חדשים בתעשייה, וכן על תוכניות בנייה בעירוב שימושים- למרכזי מסחר בשילוב מגורים, בתי אוכל ואולמות אירועים. האיגוד נבדקים סקרים/נספחים אקוסטיים שהגישו מפעלים/מוסדות עירוניים ויזמים, לפי דרישת מתכנן האיגוד וכתנאי לקבלת היתרי בנייה למתקנים חדשים. בשנת 2020, נבדקו ואושרו 10 דו"חות אקוסטיים כולל מתן חוות דעת אקוסטית לרעש מתחנת כוח אלון גת בקריית גת.

2. טיפול בפניות ציבור בנושא מטרדי רעש

האיגוד מטפל בתלונות מטרדי רעש הנגרמים ממפעלים, עסקים ומוסדות ציבור. הטיפול כולל התרשמות ממקור הרעש, ביצוע מדידות מפלס רעש בבית המתלונן וכתובת דו"ח מסכם עם בקשה להסרה ו/או הפחתת מטרדי רעש, אם קיימים כאלה.

במהלך 2020, טופלו 24 פניות של תושבים על מטרדי רעש הנגרמים ממפעלים וולפמן באזור התעשייה הדרומי, מפעל שטראוס בשדרות, מאפיית משי באזורי תעשייה הצפוני באשקלון מאולמי דולוס במרינה מול באשקלון ומדיסקוטק דבליו באזור התעשייה בכנות. כמו כן, טופלו פניות של מושבים על חוות לולים, מחלבות ברפתות ופניות בנושאי מטרדי רעש מעסקים הממוקמים במרכזים מסחריים ובקרבת בנייני מגורים.

מפעלים/עסקים/מרכזי מסחר בעירוב שימושים וחוות לולים

התקבלו תלונות על רעש ממערכות אלקטרומכניות, כגון מדחסים, מערכות קירור, משאבות, פריקת סחורה בשעות מנוחה, רעש ממפוחי מנדפים וכדומה. חלק מהבעלים של בתי העסק טיפלו במטרדי הרעש לשביעות רצונם של המתלוננים. כאשר לעסקים שלא טופלו, נשלחה בקשה למחלקת רישוי עסקים/פיקוח להמשך טיפול ואכיפה להסרת המפגע.

נערכו ישיבות משותפות מול מחלקות רישוי עסקים, ההנדסה, הפיקוח והמחלקה המשפטית לשיפור הטיפול והאכיפה על מרכזי מסחר בעירוב שימושים.

מוסדות חינוך

התקבלו תלונות על מטרדי רעש חזק בעת הפעלת פעמון בית הספר, השמעת מוזיקה בהפסקות ובחופשת הקיץ ומטרדי רעש מצופר אזעקה המתריע על השארת דלת פתוחה בכניסה לגני ילדים. בוצעו מדידות של מפלסי רעש ולכל המנהלים נשלחו הנחיות החוק וחוזר מנכ"ל משרד החינוך, המפרט את רמות מפלסי הרעש המותרים.

אולם אירועים

התקבלו תלונות על מטרדי רעש שנגרמים לתושבי הסביבה הקרובה ממוזיקה חזקה המושמעת באולמי האירועים ומחוצה להם: דולוס במרינה באשקלון ודיסקוטק דבליו באזור התעשייה בכנות. בוצעו מדידות בבית המתלונן ונכתבו הנחיות לביצוע הצעדים הנדרשים להסרת המטרד.

אתרי בנייה

התקבלו תלונות על מטרדי רעש מאתרי בנייה ברחבי העיר הנגרמים מהפעלת מתקנים וציוד בנייה בשעות הבוקר המוקדמות ובניגוד לתקנות החוק. בעקבות התלונות, דרישות החוק ותקנותיו הועברו לידיעת מנהלי האתרים.

מפוח עלים

תלונות על שימוש והפעלת מפוח עלים בשכונות מגורים הופנו למנהלי מחלקות איכות הסביבה ברשויות, והם הנחו את המוקד העירוני לשלוח בזמן אמת פקח לאכיפת תקנות החוק. במקביל, הונחה הקבלן להימנע לחלוטין משימוש במפוח עלים.

בתים פרטיים

הפניות שטופלו היו בנושאי מזגנים, שיפוצים, הפעלת מוזיקה, נביחות כלבים ועוד. לכל המתלוננים נשלח חומר המפרט את תקנות החוק ואת דרכי הפעולה העומדים לרשותם.

מחלקת פניות הציבור

פניות הציבור

רקע ואופן הטיפול בפניות ציבור

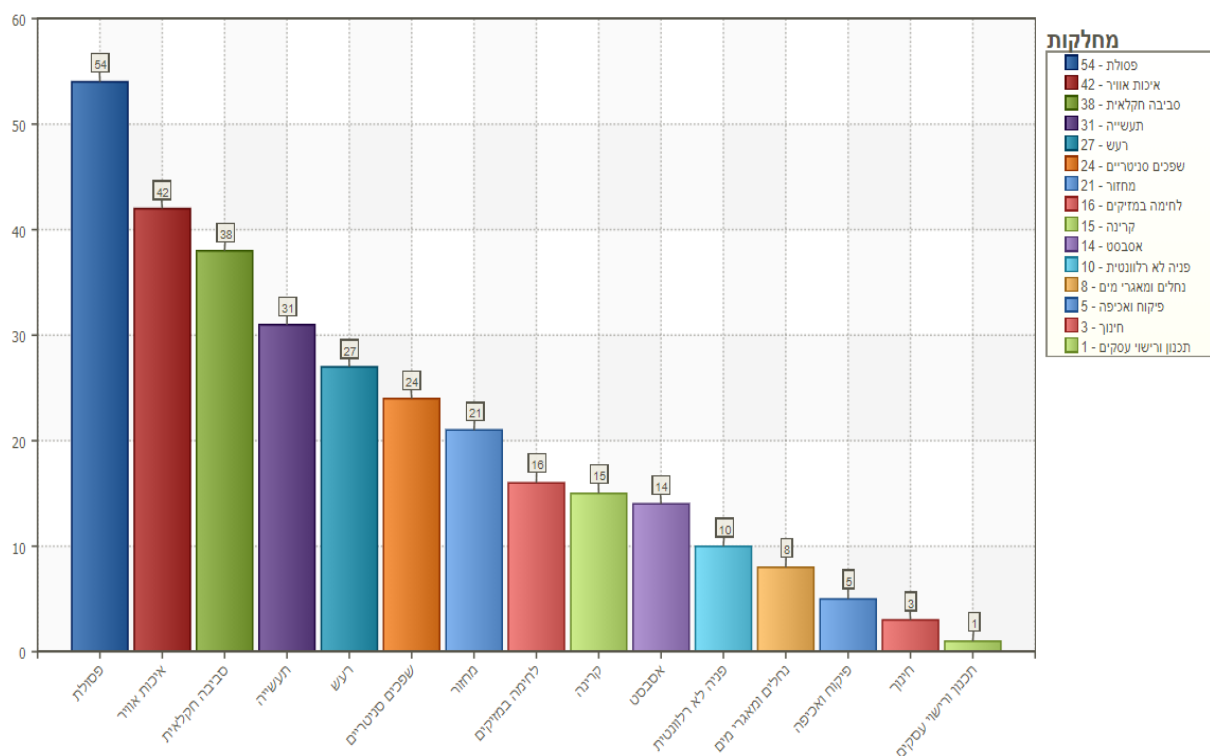
איגוד הערים נותן מענה לפניות הציבור בנושאי איכות הסביבה בקרב 10 רשויות מקומיות, שבהן מתגוררים כ-360 אלף תושבים. האיגוד פועל בשקיפות ועל פי עקרון שיתוף הציבור. כל פנייה המתקבלת באיגוד מסווגת על פי תחום הפעילות ומתועדת במערכת מידע חדשה שנרכשה בשנת 2020, המאפשרת לבצע ניהול דינמי ושלילת נתונים עדכניים, טיפול ומעקב יעיל אחר פניות הציבור ומתן מענה מקצועי, מהיר ושירותי לתושבי נפת אשקלון.

כל פנייה המתקבלת באיגוד מטופלת לפי נוהל טיפול בפניות הציבור הכולל טיפול מצד מנהל המחלקה הרלוונטית עד לסיום הטיפול ועדכון הפונה בסטטוס הטיפול בפנייתו. כמו כן, בכל תחילת חודש מופק דו"ח מסכם עבור טיפול פניות הציבור מתחילת השנה וסטטוס הטיפול בהן.

הפניות לאיגוד נעשות דרך אתר האיגוד, במייל, טלפונית ובאמצעות מוקד פניות הציבור במחוז דרום.

בשנת העבודה 2020 התקבלו וטופלו כ-309 פניות ציבור בנושאי איכות הסביבה מתושבי נפת אשקלון שטיפלו בהן מנהלי המחלקות השונות באיגוד הערים.

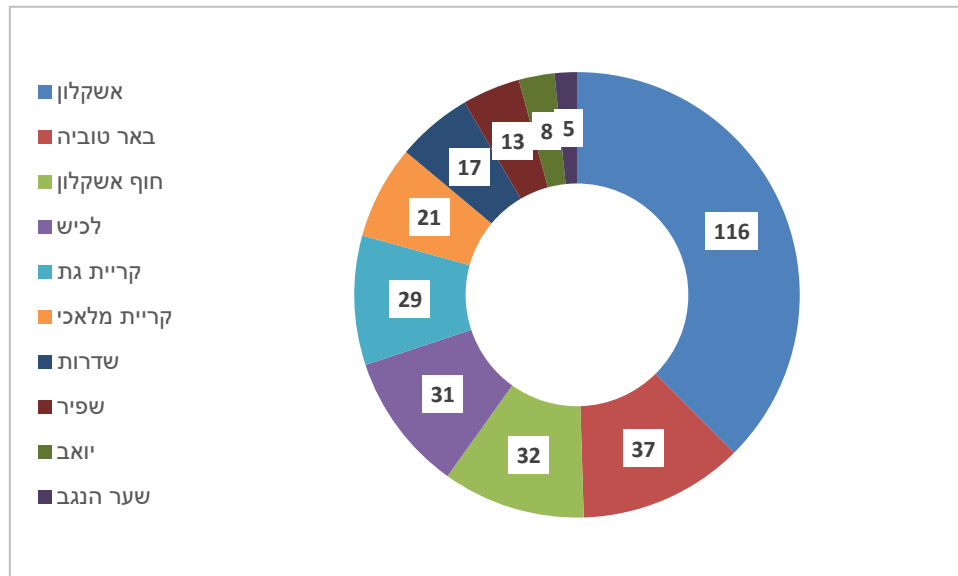
בתרשים מס' 1, נראה כי הנושאים העיקריים שבעקבותיהם פונים תושבי הנפה הוא פסולת ואיכות אוויר.

תרשים מס' 1 - התפלגות פניות ציבור שהתקבלו בשנת 2020 בחלוקה לפי נושאים

התפלגות לפי רשויות

בשטח נפת אשקלון ישנם 4 ערים ו- 6 מועצות אזוריות, לכל רשות בנפה מאפיינים ייחודיים לה וכמות שונה של תושבים, לפיכך כמות וסוגי הפניות השונות המתקבלות באיגוד הערים. ישנן רשויות שכוללות בשטחן שטחים חקלאיים או בקרבתם, פניות הציבור ברשויות אלה מתייחסות ברובם למטרדים סביבתיים שמקורם בפעילות חקלאית ופסולת. לעומת זאת, ברשויות אחרות המטרדים הסביבתיים נובעים בעיקר משימושים מעורבים.

תרשים מס' 2 - פירוט מספר הפניות שהתקבלו באיגוד לפי הרשויות

מאפיינים מרכזיים לפי רשויות

פניות של תושבי אשקלון

בשנת 2020, התקבלו 116 פניות מתושבי העיר אשקלון, בעיקר בתחום מפגעי איכות אוויר, תעשייה, רעש ופסולת.

כ- 40% מהפניות שהתקבלו מתושבי העיר הם בתחום איכות אוויר ותעשייה. כמו כן, כ- 23% מהפניות האחרות בנושא רעש וקרינה, רובן של הפניות בנושא רעש נובעות מהקרבה של מתקני תעשייה לבתים פרטיים ומעירוב השימושים בעיר. איגוד ערים לאיכות הסביבה מעורב בתהליך הטיפול בפניות אלו מול הרשות ומקדם פתרונות מול כל הגורמים הרלוונטיים.

קריית גת

בשנת 2020, התקבלו 29 פניות מתושבי העיר קריית גת. ניכר צמצום במספר הפניות בנושא מטרדי ריחות עקב דישון בשטחים החקלאיים העוטפים את העיר. בשנתיים האחרונות ננקטו מספר דרכי פעולה לצמצום מפגע הריחות ממקור זה. לא נמצא מאפיין מובהק לפניות בנושא מסוים.

קריית מלאכי

בשנת 2020, התקבלו באיגוד 21 פניות מתושבי העיר קריית מלאכי. עיקר הפניות בקריית מלאכי מתייחסות למטרדים סביבתיים שמקורם בשפכים סניטריים, פסולת ומחזור.

שדרות

בשנת 2020, התקבלו באיגוד 17 פניות מתושבי העיר שדרות. רוב הפניות מיוחסות לנושא פסולת ואיכות אוויר.

המועצה האזורית באר טוביה

בשנת 2020, התקבלו באיגוד 37 פניות מתושבי המועצה האזורית באר טוביה. 43% מסך הפניות שהתקבלו מתושבי המועצה מיוחסות למטרדים סביבתיים שמקורם בפעילות חקלאית, הכוללת מטרדי ריחות ופסולת חקלאית.

המועצה האזורית חוף אשקלון

בשנת 2020, התקבלו באיגוד 32 פניות מתושבי המועצה האזורית חוף אשקלון. כ- 44% מהפניות שהתקבלו מתושבי המועצה הם בנושא פסולת.

המועצה האזורית לכיש

בשנת 2020, התקבלו באיגוד 31 פניות מתושבי המועצה האזורית לכיש. 48% מהפניות שהתקבלו מתושבי המועצה הם בנושא סביבה חקלאית ופסולת.

המועצה האזורית שפיר

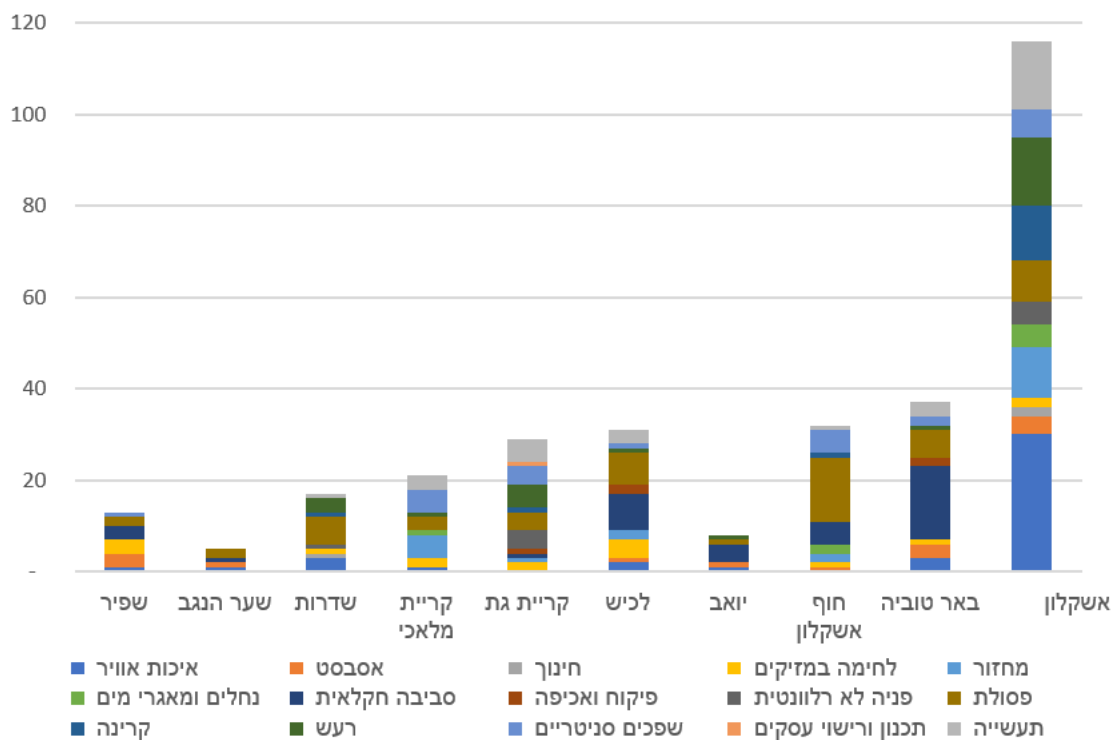
בשנת 2020, התקבלו באיגוד 13 פניות מתושבי המועצה האזורית שפיר. רוב הפניות שהתקבלו נובעות ממטרדים סביבתיים שמקורם בסביבה חקלאית, אסבסט ולחימה במזיקים.

המועצה האזורית שער הנגב

בשנת 2020, התקבלו באיגוד 5 פניות מתושבי המועצה האזורית שער הנגב. לא נמצא מאפיין מובהק לפניות בנושא מסוים.

המועצה האזורית יואב

בשנת 2020, התקבלו באיגוד 8 פניות מתושבי המועצה האזורית יואב. רוב הפניות נובעות ממטרדים סביבתיים שמקורם בפעילות חקלאית.

תרשים מס' 3 - התפלגות נושאי פניות הציבור בכל רשות בנפת אשקלון

באופן כללי, ניתן לראות מגמת עלייה משמעותית במספר פניות הציבור שבהן מטפל הצוות המקצועי באיגוד ערים לאיכות הסביבה ביחס לשנים קודמות. האיגוד משקיע מאמצים רבים על מנת לטפל בפניות אלו בצורה מקצועית, יעילה ומהירה.

מחלקת חינוך וקהילה

חינוך וקהילה

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון פועל לקידום המודעות לנושאי איכות הסביבה, להטמעת אורח חיים מקיים ולעידוד עשייה סביבתית בקרב תלמידים ותושבים ברשויות המקומיות החברות באיגוד. האיגוד נותן סיוע מקצועי בהגשת קולות קוראים לחינוך סביבתי במערכת החינוך ובקהילה, מפתח ומשתתף ביוזמות סביבתיות ומעניק ליווי מקצועי לבתי ספר בתהליך הסמכה כמוסדות חינוך ירוקים.

מוסדות חינוך ירוקים

גן ילדים ירוק:

גן ילדים ירוק הוא גן הפועל ברוח השמירה על הסביבה והקיימות. במהלך שנת תש"פ הוסמכו כגנים ירוקים 22 גנים ביישובי נפת אשקלון.

בית ספר ירוק:

תהליך ההסמכה לבית ספר ירוק, המבוסס על עקרונות למידה על הסביבה, יישום אורח חיים מקיים ופעילות תלמידים שמקדמת שינוי בתודעה ובהתנהגות הקהילה לסביבה, הוא פרי מיזם משותף של המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך. קיימות שלוש רמות של הסמכה: הרמה הראשונה היא של "בית ספר ירוק". בית ספר העומד בקריטריונים רחבים יותר מוסמך כבית ספר "ירוק מתמיד". ההסמכה הגבוהה ביותר היא של בית ספר "ירוק עד": בו נדרש בית הספר להציג מיזם כלכלי- חברתי-סביבתי. איגוד ערים לאיכות הסביבה מלווה את התהליך, מסייע במילוי בקשות התמיכה במסגרת הקולות הקוראים, מעביר הדרכות לצוותי ההוראה ותומך בפעילויות ובימי שיא במסגרת ההסמכה תוך כדי שיתוף פעולה עם גורמים מוניציפליים ברשויות, המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך. האיגוד פעל לצורך לתוכנית בתי ספר שנערכים להסמכה בדרך שתסייע להם בתהליך.

בשנת 2020, הוסמך בית הספר "אקולוגי רמב"ם" באשקלון כבית ספר "ירוק עד" - הראשון בארץ! בית הספר הציג מיזם שעסק בריבוי והפצת גיאופיטים ארץ ישראלים למוסדות חינוך לשם העשרת מגוון המינים, העצמת חיסכון במים וצמצום השימוש בחומרי הדברה.

כמו כן, בשנת 2020 הוסמכו 6 בתי ספר נוספים:

3 בתי ספר ירוקים מתמידים:

אילנות ורותם (אשקלון) אחוות אחים (קריית מלאכי)

3 בתי ספר ירוקים:

בן צבי ומשוואה (קריית גת), חט"ב אמית מקיף ב' (אשקלון)

לבתי ספר אלה יצטרפו בהמשך עוד בתי ספר ברחבי הנפה, הנמצאים בשלבים מתקדמים של תהליך ההסמכה.

נוסף לכך, שני בתי ספר ברחבי נפת אשקלון משתתפים בתוכנית המשולבת לקיימות של משרד החינוך (בשדרות ובאשקלון).

תמיכה של האיגוד ביוזמות סביבתיות ברשויות

כבכל שנה, גם בשנת 2020 פרסם האיגוד קול קורא ל-10 הרשויות לתמיכה ביוזמות סביבתיות. כל רשות בחרה יוזמה סביבתית אחת שהיא רוצה לקדם באמצעות הקול הקורא. מחלקת החינוך באיגוד ליוותה מקצועית את הרשויות בתהליך בחירת היוזמה ואת מימושה בפועל. היוזמות שהתבצעו היו מגוונות וכללו: הקמת מרכז קיימות עירוני (בקריית מלאכי), הקמת מרחבי למידה חוץ כיתתיים ללמידה על נושאים סביבתיים (במועצה האזורית יואב), תוכניות חינוכיות-סביבתיות המותאמות לתקופת הקורונה (במועצה האזורית באר טוביה ובמועצה האזורית שער הנגב), הקמת מרכזי מחזור (במועצה האזורית חוף אשקלון ובמועצה האזורית שפיר), עידוד פעילויות ספורט בקרב התושבים במרחב הפתוח (במועצה האזורית לכיש), הקמת גינה קהילתית (בשדרות), חינוך והסברה בנושאי מחזור ופסולת בגני הילדים (באשקלון), עידוד פעילויות להכרת הטבע העירוני (בקריית גת).

תמונות מס' 1-3: פעילות להקמת מרחב למידה חוץ כיתתי בשיתוף התלמידים, בית הספר "צפית", מועצה אזורית יואב

קולות קוראים של המשרד להגנת הסביבה והחלטות ממשלה

קול קורא: סיוע לרשויות המקומיות בפעילויות לקידום חינוך בנושא סביבה במערכת החינוך ובקהילה

בשנת 2020, סייענו במימוש התמיכות במסגרת הקול קורא התלת שנתי של המשרד להגנת הסביבה ב-9 רשויות האיגוד. כמו כן, סייענו בהכנת בקשת תמיכה עבור רשות נוספת. במסגרת מימוש התמיכה, מקיימות ברשויות תוכניות עשירות ומגוונות לחינוך סביבתי בנושאים, כגון הקשר בין מזון וקיימות, מגוון מינים בקרבת הגן ועוד. כל תוכנית כוללת הדרכה לצוותי ההוראה ובין 10 ל-20 מפגשים לגני הילדים ו/או בתי הספר. בחלק מהרשויות החל תהליך של בחירה ותקצוב יוזמות קהילתיות מקומיות במסגרת פרק ג' של הקול הקורא.

קול קורא: סיוע לרשויות מקומיות לפעילויות חינוך והסברה ליום הניקיון

בשנת 2020, הגיש האיגוד וקיבל תמיכה מהמשרד להגנת הסביבה, לשש רשויות לביצוע פעילויות בנושא יום הניקיון. יום הניקיון נקבע בחוק במטרה להגביר את המודעות בקרב הציבור לשמירה על הניקיון בשטחים הפתוחים והציבוריים. לנוכח התפשטות נגיף הקורונה, לא צוין יום הניקיון הלאומי 2020 במתכונת הרגילה. הפעילויות, שהחלו בשנת הלימודים תש"פ, ימשיכו להתקיים לאורך כל שנת הלימודים תשפ"א. בחודש אוקטובר יצא האיגוד בקמפיין פרסומי לקידום הפעילויות ברשויות החברתיות. להלן תמונות מתוך פעילויות יום הניקיון אשר התקיימה במתווה התו הסגול, בקריית מלאכי. הפעילות התקיימה בראייה הוליסטית ובהלימה לתוכנית החינוכית המועברת בקרית מלאכי במסגרת תוכנית שיקום נחל האלה של רשות ניקוז ונחלים שורק לכיש. כמו כן, בשנת 2020 סייע האיגוד לרשויות בהגשת קולות קוראים נוספים (כגון קול קורא "סביב טבע - 2020" לתמיכה בסקרי טבע עירוניים ועוד).

תמונות מס' 4-5: פעילות במסגרת "יום הניקיון", בנחל האלה, בית הספר "אלי כהן", קריית מלאכי.

החלטת ממשלה 4328 - לחיזוק החוסן האזרחי ביישובי שדרות ועוטף עזה בנושא חינוך סביבתי

בשנת 2020, הוחלט במשרד להגנת הסביבה על איגום משאבים של שלושת הרשויות: שדרות, חוף אשקלון ושער הנגב לטובת איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון. בעקבות ההחלטה, התפרסם מכרז והאיגוד גייס רכזת חינוך סביבתי לטובת הנושא. בחודשים האחרונים החל באיגוד תהליך כתיבת התוכנית החינוכית וגיוס השותפים בקרב מוסדות החינוך והקהילה בכל אחת מהרשויות. התוכנית מתמקדת בהקמת "מרחבי קיימות מקומיים", בשילוב מוסדות חינוך וקהילה, המבוססים על עקרונות של "חינוך מבוסס מקום".

תוכניות חינוך והסברה לקידום מדעות לבעיית הפסולת

ליווי מקצועי של כיתות י"א בבית הספר "אמי" טכנולוגי דתי" באשקלון, במסגרת פרויקט יזמות חברתית לעידוד צמצום פסולת וקידום מיחזור כחלק מהתוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית בקהילה, שקיומה הוא תנאי סף לקבלת תעודת בגרות. בעקבות הצלחת הפעילות, תרחיב מחלקת החינוך באיגוד את הפעילות לבתי ספר נוספים ברחבי הנפה בשנת 2021. כמו כן, התקיים מפגש הסברה לחניכי קבוצת המנהיגות העירונית הירוקה, במסגרת סמינר קיץ של המחלקה למנהיגות והתנדבות נוער בעיריית אשקלון.

תמונה מס' 6: מפגש הסברה בנושא "משבר הפסולת" לחניכי קבוצת המנהיגות הירוקה באשקלון

שיתוף פעולה ייחודי בין מחלקת החינוך באיגוד לבין רשות הטבע והגנים, במסגרת "פרויקט ה-500" פרויקט לאומי לגיוס לעבודה של 500 "מובטלי קורונה" למען משימות שונות של שמירת טבע ברחבי הארץ.

המפגש הראשון התקיים באזור חולות ניצנים וכלל סיור לאורך בריכות מי התהום הסמוכות לחוף הים, תצפית על הדיונות ועוד.

תמונה מס' 7: סיור בבריכות ניצנים במסגרת שיתוף פעולה עם "פרויקט ה-500 של רט"ג

פעילויות נוספות בקהילה

פרויקט השפ"פים

במסגרת פרויקט השפ"פים (שטחים פתוחים פרטיים) בשכונות ותיקות, הפועל בכל הרשויות העירוניות החברות באיגוד, מתקיימת פעילות קהילתית כדי להגביר את מעורבות התושבים בנושאי איכות הסביבה ולתרום לתחושת הקהילתיות. האיגוד מלווה את הפרויקט, מסייע בגיבוש תכנים ובאיתור מפעילים בקהילה - בהובלת מנהלות השכונות/המתנ"סים, וכן רתימת מוסדות החינוך בשכונות לטובת פעילות הטיפול והשימור.

ועדות איכות הסביבה

ועדת איכות הסביבה ברשויות היא ועדת חובה על פי חוק ותפקידה ליזום, וכן לתכנן פעילות בכל התחומים הנוגעים לשמירה על איכות הסביבה ולהבטחת פיתוח ושימוש בני קיימא של הסביבה: בנייה, גינון, תעשייה, תחבורה, מים, ביוב, פסולת, חינוך, תעסוקה, פיתוח קהילתי ומנהל. לפי נוסח החוק, הרכב הוועדה כולל ארבעה חברי מועצה, נציג השר להגנת הסביבה, שני נציגי ציבור של ארגוני סביבה מקומיים, וכן נציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה. במהלך שנת 2020 השתתפו נציגי האיגוד בוועדות איכות הסביבה שהתקיימו ברחבי הנפה.

מרכז

החינוך הסביבתי

מרכז השתלמויות סביבתי לעובדי הוראה

באיגוד קיים מרכז הדרכה מוכר למתן גמול השתלמויות לכלל האוכלוסיות של עובדי ההוראה והמגזר הציבורי. מרכז ההדרכה מאפשר הרחבת מעגל ההשפעה לציבור עובדי ההוראה ולבעלי תפקידים ברשויות. זהו האיגוד היחיד המוכר כמוסד למתן גמול השתלמות. במרכז מועברים קורסים מקוונים, סמינרים וסיורים. בהשתלמויות משתתפים משתלמים מכל הארץ, עובדי הוראה בפועל ובשבתון, חברי הסתדרות המורים וארגון המורים.

עיקרי הפעילות בשנת 2020 (שנת הלימודים תש"ף)

למרות אילוצי הקורונה, בשנת הלימודים תש"ף השתלמו במרכז ההשתלמויות כ-330 משתלמים במעל 15 השתלמויות שונות, מהן אבעה קורסי סמינר באילת, שלושה קורסי סמינר בים המלח, שני קורסי סיור (באזור לכיש ובירושלים), שישה קורסים בלמידה מרחוק ושני סמינרי בונוס (כאשר כל משתלם רשאי להירשם לעד ארבעה השתלמויות בשנת לימודים אחת).

במהלך השנה עבר מרכז ההשתלמויות תהליך של שיפור וארגון מחדש: הוטמעה בו מערכת חדשה לניהול למידה (LMS) מסוג moodle, המאגדת בתוכה את כל תהליכי הלמידה הרלוונטיים למשתלם ומאפשרת למנחי ההשתלמות ניהול ומעקב יעיל של מערך הלמידה. כמו כן מערכת הרישום המקוונת שופרה וכעת היא נותנת מענה טוב יותר לנרשמים.

גם מבחינה ארגונית עבר מרכז ההשתלמויות תהליך של ארגון מחדש, התקיים מכרז בו נבחרו שני מפעילים להעברת ההשתלמויות, גויסה רכזת קורסים חדשה וכלל התהליכים האדמיניסטרטיביים והפדגוגיים עברו תהליך של שינוי ושדרוג.

תמונה מס' 1: טיול בעין בוקק במסגרת הסמינר "טבע ובריאות בים המלח" למורים בשבתון

מחלקת תעשיות

תעשיות

בנפת אשקלון מתקיימת פעילות תעשייתית נרחבת עם היבטים סביבתיים משמעותיים. אופי התעשייה מגוון ומשתנה בין שלל חלקי הנפה, המשתרעים על פני 10 רשויות הכלולות בה. בנוסף לתעשיות הגדולות, כמו תחנת הכוח רוטנברג, קצא"א, תש"ן, קרלסברג ועוד, אשר מרוכזות באזור התעשייה הדרומי של אשקלון, ברשויות המקומיות של איגוד הערים נמצאים הרבה מאוד מפעלים ועסקים שונים העוסקים במגוון תחומים שחלקם ממוקמים באזורי תעשייה, או באזורים מעורבים (תעשייה ומסחר) ואף באזורי מגורים (מושבים וקיבוצים).

האיגוד מטפל במפגעים סביבתיים מתעשיות, עסקים ומוסדות, בשיתוף עם מחלקות שונות ברשויות המקומיות, וכן עם המשרד להגנת הסביבה. בכל הקשור למפעלים ולעסקים הללו מעורבות האיגוד מתמקדת בנושאים, כמו איכות האוויר, מפגעי ריח, חומרים מסוכנים, פסולת ושפכים תעשייתיים.

הטיפול במפגעים סביבתיים ומניעתם מתבססים על חוקים ותקנות הקיימים ברמה המקומית והארצית, כגון חוקי עזר עירוניים, חוק רישוי עסקים והתקנות מכוחו, החוק למניעת מפגעים, חוק אוויר נקי, חוק חומרים מסוכנים, חוק שמירת הניקיון ועוד רבים. אופן העבודה מול התעשייה מתבטא בפיקוח ובמעורבות האיגוד בכל הקשור לפעילות המפעלים השונים, לרבות עמידה בתנאים הקבועים בהיתרי הרעלים ברישיון העסק ובהיתר הפליטה, מתן חוות דעת להיתרי בנייה, מתן תנאים ברישיון העסק, בחינת נהלים סביבתיים פנימיים וככל הנדרש, המלצה למשרד להגנת הסביבה לביצוע אכיפה.

תחנות הכוח שבפיקוח האיגוד

- האיגוד מונה בידי השר להגנת הסביבה למפקח על תחנות הכוח ומלווה בשלב התכנון ובשלב ההפעלה את תחנות הכוח בנפת אשקלון.
- נתוני הפליטה מהארוכות של 6 תחנות הכוח שבתחומי נפת אשקלון מועברים למרכז הבקרה באיגוד.
- האיגוד משתתף בוועדות ההיגוי המחוזיות והארציות.
- האיגוד מפקח בשיתוף המשרד להגנת הסביבה על עמידה בתנאי היתר הפליטה של 6 תחנות הכוח בתחום נפת אשקלון.

חומרים מסוכנים

האיגוד פועל לצמצום ולמניעה של אירועי חומרים מסוכנים שעלולים לפגוע בסביבה באמצעות תוכנית פיקוח על המפעלים ושיתוף פעולה עם הרשויות המקומיות, כיבוי אש, משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה. האיגוד מפעיל כוננות סביבה ומתפקד כמגיב שני

- באירועי חומרים מסוכנים, 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע, באמצעות מכשירי ניטור, גילוי וזיהוי ובעזרת כל אמצעי המיגון הנדרשים לטיפול באירועים אלו.
- נוסף לכך, האיגוד מכין את הרשויות לחירום: השתתפות בתרגילים, בניית תרחישים ובחינת סקרי סיכונים מפעליים.
- בנפה מצויים 173 עסקים המחזיקים חומרים מסוכנים ונדרשים בהיתר רעלים.

היתר פליטה

להלן רשימת המפעלים ותחנות הכוח בנפת אשקלון אשר ברשותם היתר פליטה:

א. בנפת אשקלון קיימות 8 תחנות כוח פעילות:

1. אשקלון: רוטנברג 1+2 – 1,100 מגה-וואט
- אשקלון: רוטנברג 3+4 – 1,100 מגה-וואט
2. אשקלון: מתקן התפלה – 82 מגה-וואט
3. מ.א יואב: צפית – 590 מגה-וואט
4. מ.א שפיר: איתן – 40 מגה-וואט
5. אשקלון: דוראד – 800 מגה-וואט
6. מ.א יואב: דליה – 800 מגה-וואט
7. קריית גת: אלון מרכזי אנרגיה גת – 55 מגה-וואט
8. באר טוביה: IPM – 400 מגה-וואט

נתוני הפליטה של תחנות הכוח שבתחומי נפת אשקלון מועברים למרכז הבקרה באיגוד.

דוגמאות לפעילות המחלקה

- **פתיחה בחקירה פלילית נגד חברת קצא"א** – האיגוד פנה אל המשרד להגנת הסביבה בדחיפות בעקבות מאות פניות ציבור שהתקבלו במוקד העירוני, שמהותן ריח חריף. על פי ממצאי בדיקת איגוד הערים נמצא כי מקור הדליפה הינו מגג של מכל אחסון דלקים במכל קצא"א. בעקבות דרישת איגוד הערים, נערך שימוע והוחלט לפתוח בחקירה כנגד החברה בנוסף למערך דרישות אופרטיביות מהחברה שבנה איגוד הערים, זאת בכדי למנוע הישנות המקרים. האיגוד דרש לעדכן את התנאים הסביבתיים שניתנו לחוות המכלים. תנאים אלו מיושנים ואינם עומדים בסטנדרטים סביבתיים עדכניים. האיגוד העביר את התייחסותו למשרד להגנת הסביבה.

תמונה מס' 1: מכלל קצא"א אשקלון

- **אירוע פגיעת רקטה במט"ש קרלסברג** – בחודש נובמבר 2020 פגע טיל שנורה מרצועת עזה במתקן השפכים של חברת "קרלסברג", לכן במשך תקופה נאלץ המפעל להפנות את שפכיו אל המט"ש העירוני ללא קדם טיפול. במשך תקופה מסוימת עד לתיקון התקלה ובפיקוח תאגיד הביוב מי אשקלון, משרד הבריאות והאיגוד, נערך מעקב תכוף כי יש למט"ש את היכולת להתמודד עם העומס האורגני ללא טיפול.
- **מפעלי בטון** – מרבית מתלונות הציבור שהועברו לטיפול של מחלקת התעשייה באיגוד נגעו למטרדי אבק ממפעלי בטון. כחלק מטיפול ומתן מענה לפניות, נערכו עשרות סיורי פיקוח אשר מטרתם למנוע את המטרדים הסביבתיים שיוצרים מפעלים אלו. בסיורים

נבחנו בדקדקנות עמידתם של המפעלים בתנאי רישיון העסק, כפי שהציב להם המשרד להגנת הסביבה. בסיורים נמצאו ליקויים שפורטו בדו"חות הסיור ונדרש לטפל בהם באופן מיידי בכך שיוסר המטרד. במקביל, ביצעו פקחי הרשות המקומית פעולות אכיפה ונתנו קנסות כדי למנוע הישנות המקרים בעתיד. האיגוד דואג לבצע מעקב תכוף במפעלים כדי לוודא עמידה בדרישות אלו, ובנוסף, דרש ופתח בהליך אכיפה כנגד מפעל זה.

תמונה מס' 2: סיור פיקוח במפעל בטון מזהם

תחנת הכוח רוטנברג

ניסוי לאחסון ושינוע פטקוק - האיגוד פעל בבקשה למנוע את המשך קידום ההליכים האמורים, כל עוד לא הוגשו כל המסמכים הסטטוטוריים הנדרשים לצורך ניהול מושכל של תהליכי בחינת הבקשה. הסיבה לכך היא שלפטקוק, השונה במהותו מפחם שמאחסנים כיום, עלולות להיות השלכות סביבתיות נוספות שמומלץ לתת להם מענה שיבחן האיגוד. נערכה פגישה בנושא בחינת היתכנות לביצוע ניסוי לאחסון ושינוע פטקוק בתחנת הכוח "רוטנברג". מטרת הפגישה הייתה קידום שיתופי פעולה בין הגופים המתאימים לנושא כדי לבחון את המשך קידום הפרויקט. חברת החשמל התבקשה להעביר השלמות מידע לבדיקת האיגוד למסמכים הסביבתיים שהוגשו אשר נעדר בהם מידע סביבתי משמעותי, זאת במקביל לעדכון רישיון העסק והיתר הרעלים.

הפעלה עונתית של תחנות הכוח - תחנת הכוח הפחמית "רוטנברג", אשר פועלת באשקלון תורמת כ 50% מסך הפליטות לאוויר של תחמוצות החנקן, חלקיקים ותחמוצות גופרית בשטח הנפה. האיגוד קרא למשרד להגנת הסביבה ולמשרד האנרגיה לקדם את הפחתת

השימוש בפחם בהקדם, בין היתר, באמצעות הפעלה עונתית של יחידות הייצור הפחמיות והגברת השימוש בגז טבעי כשלב ביניים, תוך קיצור משמעותי של לוחות הזמנים להפסקת השימוש בפחם.

תמונה מס' 3: תחנת הכוח רוטנברג

פילוח עסקים בדירוג C בנפת אשקלון

בנפת אשקלון יש יותר מ-1,000 עסקים המסווגים בדירוג C, אשר מתן התנאים ברישיון העסק שלהם ופיקוח על העמידה בהם הם באחריות ובסמכות האיגוד. במהלך 202 בוצעו סיורי פיקוח בפלח משמעותי בעסקי C.

סיורי פיקוח ואכיפה

כדי לבחון אם המפעלים עומדים בתנאים הקבועים בתנאי רישיון העסק, היתרי רעלים, היתרי פליטה ושאר התנאים הסביבתיים, מחלקת תעשייה ביצעה במהלך השנה מגוון סיורים במפעלים, אשר במהלכם הם נבדקו רוחבית לפי התנאים. בשנת 2020 טיפל האיגוד בכ-85 רישיונות ובקשות לרישיון עסק, אשר עברו ממחלקות רישוי עסקים של הרשויות המקומיות להליך רישוי סטנדרטי, פרט לבקשות שהוגשו לאיגוד בהיותו גורם רישוי לפריטי C שעליהם הוסמכו. האיגוד ערך סיורי ביקורת במסגרת רישוי עסק שבו נדרשו דרישות סביבתיות, לדוגמה: איסור צביעה מחוץ לכותלי העסק, ובמסגרת טיפול בתלונות ציבור במסגרות, נגריות, מוסכי פחחות ופנצ'ריות. מטרת תנאי המסגרת היא להעניק מעטפת אחידה בדרישות הניתנות לעסקים שבאותו ענף תעשייתי, לדוגמה: מוסכים/ טיפולי רכב, חומרי גלם, נגריות, ייצור רהיטים, בתי קירור, אחסון

חומרים מסוכנים וחומרי הדברה אחרים. לפיכך חשוב לציין שאיגוד ערים נותן מענה לנושאי הסביבה בהיבט המקומי ומהווה גוף מייעץ מקצועי וסביבתי לרשויות. במקרים שאין תנאי מסגרת סביבתיים לעסקים, האיגוד פונה לגורמי הרישוי והאכיפה של הרשות המקומית ושל המשרד להגנת הסביבה, וממליץ על הוספת תנאים סביבתיים מדויקת לפי העניין.

תנאים סביבתיים ברישיון העסק

להלן פריטי רישוי העסקים שעבורם נפרט את עיקרי הדגשים הסביבתיים הנדרשים על פי חוק רישוי עסקים:

מוסכי מכונאות כללית

התנאים הסביבתיים לרישיון העסק מתייחסים למגוון תחומים. התחום העיקרי לעסקים מסוג זה הינו שפכים המכילים שמנים מינרליים. דרישת המשרד להגנת הסביבה היא שמשטחי התפעול בעסק יעמדו בדרישות הבאות: עמידים בפני חלחול שמן ודלקים, מקוריים ומופרדים משאר שטחי העסק באמצעות תעלות ניקוז לתשטיפים אל מתקן מפריד דלק/שמן. תעלות אלו יאפשרו זרימת תשטיפים ממשטחי התפעול למפריד השמן בכל עת ויהיו עמידות בפני חלחול דלק ושמן.

הדרישה המרכזית היא כי בעסק יותקן מפריד שמנים תקני שיכיל את כמות שטיפת משטחי התפעול במוסק. למפריד יהיה שסתום סגירה למניעת יציאת תשטיפים מהמפריד ויהיה בעל סגר ביטחון המונע את פתיחתו. במפריד שבו אין שסתום סגירה יותקן אמצעי התרעה מסוג מד גובה או אמצעי אחר.

שמן משומש ייאסף במתקן לקליטת שמן משומש בנפח הדרוש ובתוך מאצרה ויסולק מהעסק לפי תקנות למניעת מפגעים (שמן משומש) התשנ"ג – 1993.

מוסכי פחחות וצבע

התנאים הסביבתיים לרישיון העסק מתמקדים בעיקר בנושא איכות אוויר ומניעת מטרדי ריחות וזיהום אוויר עקב עבודות הצביעה במוסק. העסק נדרש לא לפלוט מחוץ לתחומו גורמים לזיהום אוויר או ריחות בלתי סבירים כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים התשכ"א – 1961. כמו כן, אין לבצע עבודות צביעה, שיוף, ליטוש וכדומה בשטח פתוח מחוץ למבנה העסק. עבודות כאלה שלא מתבצעות בתנור צביעה יבוצעו במבנה או בחלל עבודה סגור משלושה צדדים לפחות, כך שלא ייגרם מפגע סביבתי של ריחות. התנאים מדגישים את הצורך בכך שעבודות הצביעה והייבוש יבוצעו בתוך תנור אטום שמצויד במערכת סינון. במסגרת התנאים, המוסכים נדרשים להקפיד על נושא הפסולת והניקיון במוסק, לדוגמה: פסולת מסוכנת תפונה על פי תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומ"ס), התשנ"א – 1990, מצברים משומשים או פגומים יוחזרו ליצרן/ספק או יפוננו למפעל מחזור מורשה, גרוטאות רכב וחלקי רכב משומשים שאינם מיועדים לשימוש יועברו לאתר לסילוק פסולת בניין וגרוטאות רכב לפי הנחיות של הרשות המקומית.

חשמלאות רכב

העסק חייב להקפיד על נושא אחסון ופינוי מצברים משומשים או פגומים, אשר יפנו למפעל מחזור או יישלחו לאתר פסולת רעילה ברמת חובב לפי תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990.

ייצור רהיטים ונגריות

בתנאים הסביבתיים ברישוי עסקים לעיבוד עץ, אשר חלקם כוללים פעולות צביעה, מושם דגש על נושא איכות האוויר, ובעלי העסק אחראים לטיפול נאות באוויר היוצא מהעסק. מתקנים לעיבוד עץ כוללים מערכת ניקת אוויר אל מחוץ לכותלי העסק. בעל העסק יצויד במערכת שאיבת אוויר לשק סינון חלקיקים או למתקן סינון אבק או נסורת, ומערכת שאיבת האוויר תפעל בכל עת שבה מופעל מתקן עיבוד העץ. צביעה בהתזה, הדבקה וציפוי יבוצעו בחלל עבודה סגור מכל צדדיו שמצויד במערכת ניקה, אשר תחובר למתקן סינון לטיפות, רסס וריחות.

בתי קירור

בבתי קירור משתמשים באמוניה או בפריאונים. בדרך כלל השימוש מתחלק לפי גודל בית הקירור. לרוב בתי קירור קטנים משתמשים בפריאון, גז עמיד ומאושר לשימוש לצורכי קירור, לעומת בתי קירור גדולים המשתמשים באמוניה. תנאים לרישיון עסק מציבים דרישה הקובעת כי אם כמות החומר עולה על המפורט בתקנות חומרים מסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו – 1996, הפעלת העסק מותרת אך ורק כאשר הבעלים מחזיק בהיתר רעלים כחוק, כנדרש בחוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג – 1993.

מכבסות

מכבסה כללית, ללא ניקוי יבש, מחויבת לעמוד באיכות שפכים המוזרמים לרשת הביוב העירונית, על פי תקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלח בשפכים תעשייתיים) ותקנות המים (מניעת זיהום מים). כמו כן, יימנע העסק מלגרום ריח חזק או בלתי סביר לסביבה. במקרה של מכבסות עם ניקוי יבש, נדרש העסק בתנאים לרישיון להפעיל מכונות ניקוי מסוג חדש בלבד. לא תופעל מכונה סגורה דור שני שאינה כוללת מעבה או אמצעי אחר לצורך מיחזור חומרי פרכלורואתילן. המכונות לניקוי יבש בעסק יעמדו בדרישות התקן הישראלי ת"י 8230 – דרישות בטיחות למכונות לניקוי יבש המשתמשות בפרכלורואתילן. שפכים ומי עיבוי שמקורם מפעילות מכונת ניקוי יבש לא יוזרמו למערכת הביוב הציבורית, אלא ייאספו במכלים נפרדים לצורך פינוי ליעד מאושר על פי התקנות.

דוגמאות למטרדי אבק ממפעלי בטון

האיגוד מטפל במפגעים סביבתיים מתעשיות, עסקים ומוסדות, בשיתוף ומעורבות הרשויות ובנושאים, כמו פליטת אבק לאוויר, ייצור ואחסון, שינוע חומ"ס, פסולת תעשייתית ושפכים. יודגש כי מפעלי בטון מחויבים לפעול על פי התנאים הסביבתיים שברישיון העסק, לפי החלטת המשרד להגנת הסביבה ואשר נבחנים מעת לעת בסוירים.

דגשים מהתנאים הסביבתיים:

- רמת תחזוקה וניקיון – משטחי התפעול במפעל ינוקו בעזרת מטאטא מכני.
- ניקיון כביש הגישה למפעל באמצעות טאטוא בתדירות יום-יומית במשך השבוע, ופעמיים בחדש יטופל שביל הגישה באמצעות מכשיר לשטיפה עם לחץ גבוה.
- ניתן לבנות תעלת מים בשער הכניסה והיציאה למפעל, ל"טבילת הגלגלים" לפני הנסיעה בכביש הגישה.
- חובה להרטיב את שביל הגישה במשך כל שעות העבודה, ובסוף יום העבודה לטאטא את השביל בבובקט על מנת למנוע התעופפות אבק באזור.

הטיפול במפגעים סביבתיים מתבסס על חוקים סביבתיים ותקנות הקיימים ברמה המקומית וברמה הארצית, כגון חוקי עזר עירוניים, חוק רישוי עסקים ותקנות מכוחו של החוק למניעת מפגעים התשכ"א – 1961.

תמונה מס' 4: מטרדי אבק באזור מפעלי בטון

אסבסט

האיגוד מקבל פניות ציבור בנושא אסבסט, שבמרבית המקרים מתייחסות לגגות או סככות במבנים פרטיים, מבני לולים, רפתות ומבני ציבור שנפגעו או נשרפו. כמו כן, פניות ציבור ופניות מרשויות בנוגע למפגעי אסבסט המושלכים בשטחים פתוחים.

הפניות מטופלות לפי הוראות החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א – 2011. מפגע אסבסט מוגדר כאשר מתקיימים אחד או יותר מהמקרים הבאים:

- פליטה של אבק נראה לעין הנגרמת מעבודת אסבסט.
- אסבסט צמנט שרוף או מרוסק וכן אסבסט צמנט שבור במידה ניכרת.
- אסבסט פריך חשוף לאוויר.
- מצבור של פסולת אסבסט חשוף לאוויר.

במקרה של אירוע או פנייה הנוגעת למפגע אסבסט, האיגוד מסייע לרשויות ולבעלי השטח במתן הנחיות לפינוי האסבסט על פי הוראות החוק. כמו כן, האיגוד מבצע סיורי פיקוח לבדיקת הטיפול במפגעים אלו.

כל עוד מוצרי האסבסט צמנט במצב תקין, אינם שבורים ואינם מתפוררים ולא מתבצעות בהם עבודות ניסור, קידוח וליטוש העלולות לגרום להתפוררות החומר ולפיזור באוויר, לפי החוק לא חובה להסיר אותם.

נוסף לכך, בשנת 2020 איתר האיגוד כמות עצומה של אסבסט באזור התעשייה בקריית גת, אשר פורקה שלא כחוק. האיגוד ליווה וסייע בטיפול עד לפינוי כלל שברי האסבסט על פי חוק.

תמונה מס' 5: מפגע אסבסט בקריית גת

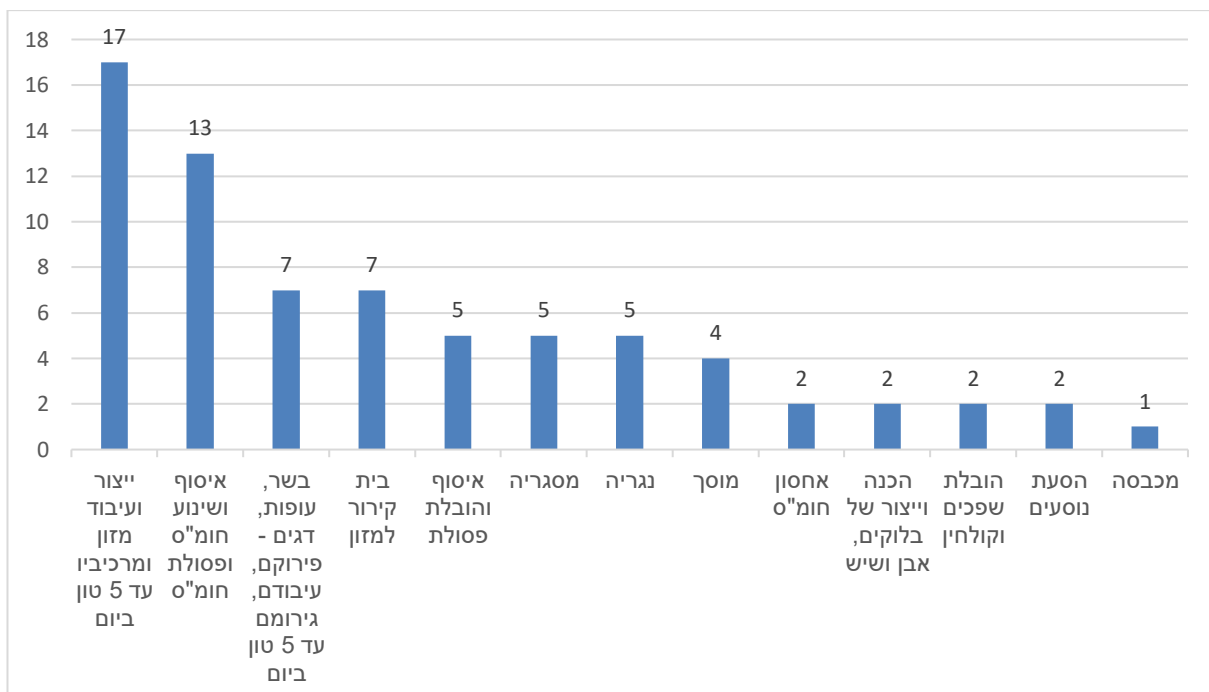
מחלקת תכנון סביבתי ורישוי עסקים

רישוי עסקים

בשנת 2020 הוטמעו מספר שינויים נוספים בחוק רישוי עסקים אשר מטרתן לייעל את הפיקוח של גורמי הרגולציה על העסקים, תוך כדי מציאת האיזון בין הצורך לפקח על ההשלכות הסביבתיות של הפעילות העסקית יחד עם מתן האפשרויות לקדם ולפתח עסקים באופן יעיל ומיטבי. תיקוני חקיקה אלו כוללים הטמעת מסמכי תנאים אחידים לשורת פריטי רישוי נוספים, פורמט דו"ח פיקוח/ליקויים בעקבות סיור בעסקים ומתן אפשרויות פשוטות ויעילות יותר במקרים שבהם נדרשות פעולות אכיפה. תיקונים אלו הוטמעו בנוסף להמשך יישום רפורמת "הבר" ברישוי עסקים (משנת 2013), שעוסקת בשינויים בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) התשע"ג - 2013, ובהתאם לתיקון 34 לחוק רישוי עסקים.

במהלך שנת 2020 טיפל האיגוד בכ-80 בקשות לרישיון עסק. רוב הבקשות התקבלו עבור פריטי רישוי של: ייצור ועיבוד מזון ומרכיביו בכמות שאינה עולה על 5 טון ביום, איסוף ושינוע חומ"ס ופסולת חומ"ס עד 5 טון ביום, רוב הבקשות התקבלו עבור פריטי רישוי של: ייצור ועיבוד מזון ומרכיביו בכמות שאינה עולה על 5 טון ביום, איסוף ושינוע חומ"ס ופסולת חומ"ס, כפי שניתן לראות בתרשים הבא.

תרשים מס' 1 - מספר בקשות לרישיון עסק שטופלו באיגוד וסיווגן לפי פריטי רישוי

המשכנו בתהליך ביצוע ביקורות במפעלים מקבוצת C תוך הפצת דו"חות סיור והנחיות לתיקון ליקויים בעקבות ממצאים היוצרים מטרדים סביבתיים, באמצעות שימוש ברשימות תיוג (צ'ק ליסט) בעת ביצוע סיורים בעסקים.

קיימנו פיקוח בנושא המפעלים בנפת אשקלון במתכונת משולבת של ביצוע ישיבות תיאום דו-שבועיות בהשתתפות רכז רישוי עסקים ותכנון סביבתי, מנהלת מחלקת תעשיות, מפקח סביבתי ומפקחת סיורים במפעלים. מטרת הישיבות לתאם פעולות וביצוע סיורים על פי עדיפויות, לנתח ממצאים ולגבש תוכניות פעולה, תוך כדי יצירת ממשקים עם מנהלי רישוי עסקים ברשויות המקומיות ועמיתינו במשרד להגנת הסביבה. בשנה החולפת ניתן דגש מיוחד על פעילות עסקים היוצרת מטרדים סביבתיים במתחמים בעירוב שימושים בתמהילים שונים. נוסף לכך בוצעה פעילות מיפוי וגיבוש מתווה טיפול משולב בעסקים מחוללי מפגעים שאינם נדרשים בתנאים סביבתיים על פי צו רישוי עסקים, תוך שיתוף פעולה עם נציגי אגפים שונים בעירית אשקלון.

יעדים לשנת 2021 בתחום רישוי עסקים:

1. ליווי וביצוע ביקורות בעסקים הטעונים אישור איכות הסביבה בתחומי האיגוד, לרבות עסקים בינוניים וקטנים.
2. המשך הטמעת הרפורמה ותיקוני החקיקה החדשים ברישוי עסקים כולל יישום עריכת דו"חות סיור על פי ההנחיות.
3. המשך פעילות רחבה למניעת השפעות סביבתיות ממפעלים ומעסקים, כולל קיום ישיבות עבודה סדירות של צוות תעשיות, חיזוק הממשקים עם הרשויות המקומיות, תאגידי מים וביוב, ועם מחוז הדרום של המשרד להגנת הסביבה.
4. עריכת השתלמות למנהלי ועובדי המחלקות של רישוי עסקים ברשויות החברות באיגוד. במהלך ההשתלמות יושם דגש על הנושאים הנבדקים בעת הסיורים בעסקים, ותיאום פעולות האכיפה לפי הצורך.
5. על פי החוק, אין צורך במתן תנאים סביבתיים לעסקי ממכר מזון ושטיפת כלי רכב בשטיפה ידנית. עם זאת, המציאות מצביעה על יצירת מטרדים רבים, בעיקר עקב עירוב השימושים החשוב ואף הכרחי ליצירת ערים איכותיות. במהלך שנת 2021 נמשיך בגיבוש פתרונות תפעוליים במסגרת תוספת תנאים בסמכות רשות הרישוי.

תכנון סביבתי

צוות התכנון הסביבתי פועל על מנת לתת מענה מיטבי לתנופת הפיתוח העצומה שבה נתון האזור בשנים האחרונות יחד עם הגדלת מעורבותנו והשפעתנו בנושאים תכנוניים שונים נוספים.

הפעילות של איגוד ערים לאיכות הסביבה בתחום התכנון הסביבתי כוללת:

- עבודה עם 10 הוועדות המקומיות לתכנון ובנייה תוך מתן מענה וחוות דעת בנושאים סביבתיים.
- השתתפות בוועדות תכנון נושאיות (כדוגמת הוועדה הסטטוטורית של מנהלת מרחב שקמה)
- מתן חוות דעת סביבתית ומעורבות בתכניות אב כגון: תוכנית אב למגורים - נפת אשקלון של משרד השיכון, תוכנית אב לאגני שקמה-בשור ועד.
- סיוע וקידום תוכניות פיתוח עירוניות ואזוריות-כפריות
- השתתפות בישיבות הוועדה המחוזית וועדות ארציות וזאת כאשר על סדר היום של הוועדות עומדים נושאים תכנוניים במרחב נפת אשקלון בעלי השפעה סביבתית, הדורשת השתתפות של נציג מטעם איגוד הערים.

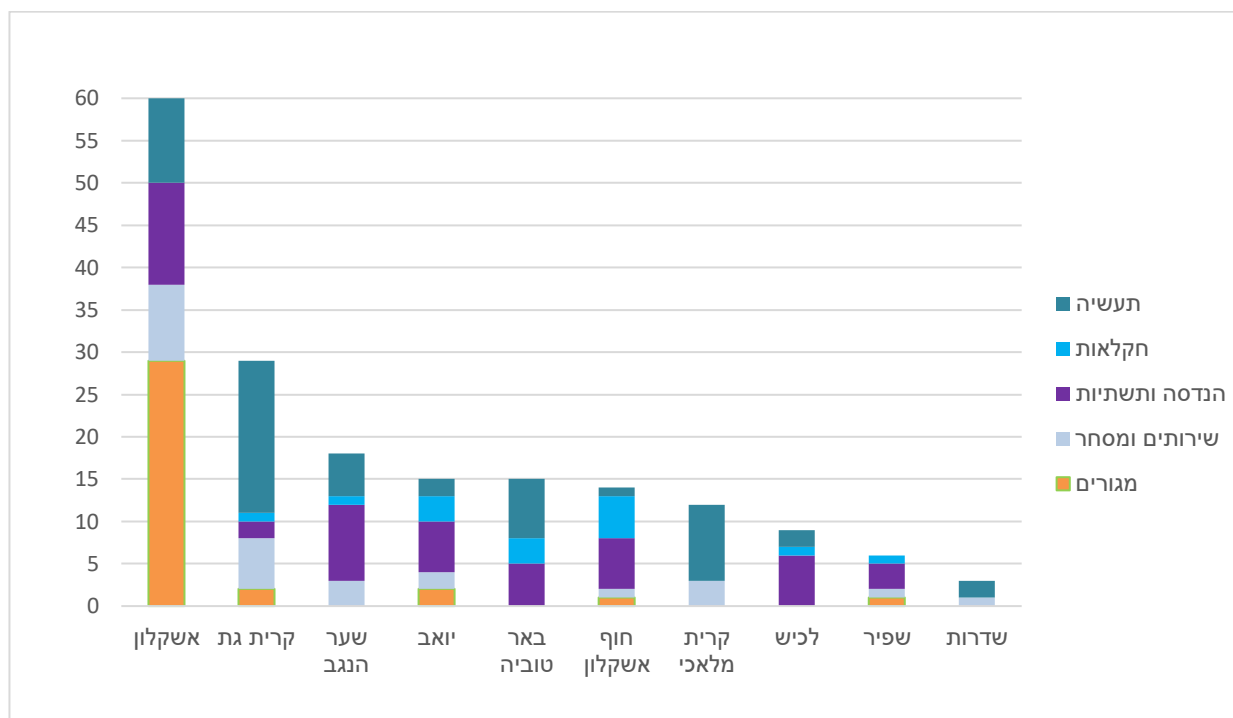
המתכננים הסביבתיים של האיגוד משתתפים בישיבות הוועדות המקומיות והמרחביות כיועצים סביבתיים של הוועדה המקומית ומביעים את עמדתם המקצועית בכל נושא בעל היבטים סביבתיים. מטרת הייעוץ הסביבתי שנותן צוות האיגוד היא לשמור ולהגן על האינטרסים הסביבתיים, כפי ששאלה באים לידי ביטוי בתוכניות מתאר, בתוכניות מפורטות ובבקשות להיתרי בנייה של מפעלים, מחסנים, מתקנים הנדסיים, מבני משק לגידול בעלי חיים, מבני ציבור ומוסדות חינוך, מבנים בעירוב שימושים ואחרים. כל תוכנית בנייה באזורי תעשייה או במתקני תשתיות וכל תוכנית אחרת שוועדת התכנון סבורה שעשויה להשפיע על הסביבה או רגישות סביבתית נבדקת על ידי אנשי המקצוע באיגוד ומקבלת התייחסות סביבתית כתנאי לקבלת היתר בנייה.

ברחבי נפת אשקלון קיימים 14 אזורי תעשייה. כל מפעל המבקש לקום, לבצע שינוי תפעולי או להרחיב את פעילותו, נדרש להשתמש באמצעים טכנולוגיים זמינים הטובים ביותר, BAT, על מנת לעמוד בדרישות הסביבתיות.

לעיתים פרויקטים בעלי פוטנציאל השפעה ניכרת על הסביבה, נדרשים להכין "תסקירי השפעה על הסביבה", או "חוות דעת סביבתית". המטרה של הכנת מסמכים אלו היא להעריך את ההשלכות הסביבתיות של הפרויקט בשלב תכנוני מוקדם.

פעילות עם הוועדות המקומיות לתכנון ובנייה:

החל משנת 2015 אנו, באיגוד, פועלים מול 10 ועדות מקומיות: 4 ועדות עירוניות – אשקלון, קריית גת, קריית מלאכי ושדרות, 5 ועדות מקומיות במועצות אזוריות – יואב, באר טוביה, שפיר, לכיש וחוף אשקלון וועדה מרחבית אחת – נגב מערבי, העוסקת בנושאים תכנוניים של המועצה האזורית שער הנגב. במהלך שנת 2020 נבדקו וניתנו התייחסויות סביבתיות ל-181 היתרי בנייה, ל-53 תוכניות מפורטות, לשימושים חורגים ולתעודות גמר (טופס 4). בתרשים מספר 2 ניתן לראות את מספר הבקשות להיתרי בניה עבורן הוכנה התייחסות סביבתית בפילוח לפי רשויות ותחומים. מרבית הבקשות עסקו בתוכניות להקמת מבני תעשייה באזורי תעשייה קיימים ובמתקנים הנדסיים. באשקלון ניתנה התייחסות למספר גבוה יחסית של בקשות למבני מגורים. זאת בעקבות הקמת מגורים בשכונת אגמים, ולאור הרגישות הסביבתית הכרוכה בקיום שכונת מגורים ועירוב שימושים בקרבת שלולית החורף הייחודית. נוסף לכך, עם תחילת הבינוי בשכונת עיר היין, הועברו התייחסויות סביבתיות גם לבינוי במתחם זה, לאור הרגישות ההידרולוגית וחובת ניהול מי הנגר באגן נחל חממה. התייחסות סביבתית הועברה גם למגורים בשכונת עיר ימים בצפון מערב העיר לאור החשש מהמצאות זיהום קודם בקרקע. ממצאי בדיקתנו העלו, כי בכל אזור הבינוי בעיר ימים לא נמצאה פסולת מוטמנת מכל סוג.

תרשים מס' 2 – מספר בקשות להיתרי בנייה בשנת 2020 בנפת אשקלון
פילוח לפי רשויות ונושאים

מעורבות האיגוד בבדיקת תוכניות וקידומן

כחלק מתפיסת תפקיד האיגוד לסייע לקידום תוכניות הפיתוח העירוניות והאזוריות-כפריות, אנו שואפים לפעול בגישה יוזמת ולהרחיב את מעורבותנו בתהליכי התכנון המוקדמים בשלב ההבנה כי מעורבותנו זו תסייע להשגת התוצאה המיטבית לתושבי הרשות המקומית מבחינת ההיבטים הסביבתיים, שעליהם אנו אמונים.

בשנת 2020, היינו מעורבים בכ-36 תוכניות בינוי ופיתוח. להלן החשובות והמורכבות שבהן:

הגנה על המצוק החופי – מיזם חשוב זה כולל שני היבטים, המיגון הימי והמיגון היבשתי:

1. המיגון הימי – במהלך חורף 2019 נבחנו הגיאומטרים בתא שטח 38 מול חוף העיר אשקלון בתנאי חורף. במהלך סערות החורף נפגעו מספר שרולים אשר תוקנו בעונת הקיץ (2020). פרויקט הגיאומטרים הינו מיזם חדשני וראשון מסוגו בישראל ומהווה פילוט ברמה הארצית. הפרויקט יהיה נתון בשנים הקרובות להמשך ניטור על מנת לוודא כי מערך הגיאומטרים מספק את ההגנה הנדרשת לשמירה על המצוק החופי.

חשוב להדגיש כי מקטעי המצוק החופי באשקלון כוללים מצוק חופי באורך כולל של כ-3 ק"מ בעל מאפיינים ייחודיים, אשר ראוי לשימור ולהגנה מעצם היותו המצוק הדרומי ביותר לאורך החוף המזרחי של הים התיכון. כחלק מיצירת רצף פתרונות להגנה הימית, מבוצע בימים אלו פרויקט שיקום השובר הצפוני ואף הופצו הנחיות להכנת תסקיר השפעה על הסביבה במסגרת בחינה של הנחת שוברי גלים נוספים קשיחים ממקטע החוף צפונית לחוף בר כוכבא.

2. המיגון היבשתי – במהלך שנת 2020 נבחרה חברת תכנון לשם תכנון רצועת היבשה של תא שטח 38. נערכו מפגשים בנושא ובוצע סיור יועצים לאורך המצוק. בשנת 2019 תוכנן ובוצע פרויקט הטלת החולות ממישור רותם, ומשם הובא חול קווארצי בעל מאפיינים דומים לחול הטבעי. במהלך שנת 2020 המשכנו בניטור פרויקט הטלת החול המשמעותי ותרומתו להגנת המצוק. צוות תכנון משולב קידם את תכנון פרויקט הגנת המצוק בתחום העירוני של העיר אשקלון. נציג איגוד הערים והיחידה הארצית של הגנת הסביבה הימית ליוו וילוו את התכנון המורכב גם במהלך שנת 2021.

תמונה מס' 1: המצוק החופי

דייגי דוגית – השנה המשכנו בבחינת חלופות נוספות לקידום פתרונות לדייגי דוגית, בנוסף לחלופה המרכזית של דרום חוף זיקים, בתיאום עם רשות הטבע והגנים והוועדה המחוזית. הבחינה בוצעה בשיתוף עם המועצה האזורית חוף אשקלון, חכ"ל אשקלון, עמותת תושבים למען חוף זיקים ורשות הטבע והגנים. כמו כן, השנה התקבלה החלטה של הוועדה המחוזית, אשר הגדירה כי הדייגים יפעלו מתוך המכולות בחוף זיקים עד שיוכשר מזח דייגים המתוכנן לקום במרינה באשקלון, שמטרתו לתת פתרון לכל הדייגים במרחב נפת אשקלון. הפעילות התכנונית של איגוד הערים בסביבה החופית מתבצעת בשיתוף היחידה הארצית להגנה על הסביבה הימית ומחוז דרום של המשד להגנת הסביבה.

מעורבות בתוכניות של הותמ"ל ותוכנית אב למגורים במרחב נפת אשקלון

- עיר היין באשקלון – השנה המשכנו בליווי של מתן היתרי הבנייה ותיאומים הנדסיים לקראת בינוי השכונה. במסגרת שלב זה, סייענו בבחינה ויישום של התוכניות להקמת פארק עיר היין תוך מתן מענה לכלל ההיבטים הסביבתיים, שיקום נחל חממה ובניית פתרונות לימי קיץ במסגרת הנחת קווים מאספים לשפכים העירוניים של אשקלון לכיוון המט"ש. קיימנו ישיבות תיאום עם חברות התכנון וניהול הבנייה והכנו התייחסויות להיתרים לעשרות בקשות להקמת מבני מגורים בעיר היין, על מנת לוודא יישום פתרונות מיטביים לנושא הניקוז ומי הנגר בבינוי השכונה וכמובן לאחר האכלוס. כמו כן, עסקנו בתיאום בין גופי התכנון והביצוע, על מנת לוודא כי פתרון הניקוז יכלול פתרון הולכת מי נגר בנחל אבטח עד למוצא לים בחוף ניצנים.

תמונה מס' 2: שפך נחל אבטח

- עיר ימים באשקלון – בעקבות החשש להימצאות פסולת מוטמנת באזור העבודות, הובלנו מתווה בתיאום עם מתכנני התוכנית והמשדד להגנת הסביבה, תוך גיבוש נוהל בחינה מותנית למתן היתרי בנייה בשכונה.
- כרמי גת בקריית גת – התייחסויותינו הסביבתיות עסקו השנה בנושא ניקוז מזרח השכונה, וכן ליווי סביבתי לנושא פתרונות הטיפול בפסולת ובינוי מבנים בעירוב שימושים בשכונה.

פרויקטים לתשתיות לאומיות

תשריט נכסי הפעילות של קצא"א – הוצג בות"ל ובוועדה המחוזית, וזאת, לאחר תפוגת חוק הזיכיון של קצא"א. נציגי איגוד הערים משתתפים בדיונים בוועדות (שיימשכו גם בשנת 2021) בנושא מכלול קצא"א בעיר אשקלון, ומייצגים את הדרישות הסביבתיות והתכנוניות של העיר מול קצא"א. כמו כן הוכנו מסמכי מיפוי פערים בתנאי רישיון העסק למתחם זה לאור אירועי ריחות חוזרים ונישנים מהם סובלים תושבי אשקלון.

תוספת מכלים בתש"ן – בשנת 2019, בוצע סיור במתחם על מנת לסקור את מרחב התכנית. הוועדה המחוזית החליטה כי נדרש תסקיר השפעה על הסביבה לאור פוטנציאל ההשלכות הסביבתיות של התכנית. איגוד ערים השותף בהכנת ההנחיות לביצוע תסקיר ההשפעה על הסביבה.

בשנה החולפת, שנת 2020, נבחן התסקיר שהגיש צוות האיגוד. התייחסותנו הועברה למשדד להגנת הסביבה אשר הטמיע אותה בבקשה להשלמות מידע לתסקיר שהפיץ מחוז דרום.

השתתפות בצוותים ובוועדות מקצועיות ומתמחות

1. הוועדה הסטטוטורית של נחל שקמה – בשנת 2020, השתתפנו בישיבות ועדת הליווי להכנת תוכנית אב לממשקי הנחלים חממה-שקמה והבשור לנוכח הגידול בפעילות החקלאית, הגדלת הערים ואזורי התעשייה, והממשקים שלהם עם הצורך בשמירה על הנחלים במרחבי שטחים פתוחים ומסדרונות אקולוגיים ועורקים הידרולוגיים. כמו כן, הוועדה הסטטוטורית בחנה תוכניות להקמת מתחמי תשתיות, מבנים חקלאיים ואחרים במרחב תכנון שקמה. המלצות הוועדה שגובשו באשר לתוכניות הללו הועברו לוועדה המחוזית.
 2. תוכנית אב לשטחים הפתוחים ותוכנית כוללנית יואב – התקיימו כמה ימי דיונים והצגת חלופות במסגרת קידום התוכנית. האיגוד ממשיך לסייע בקידום הכנת התוכניות ושותף לצוותי ההיגוי המצומצמים.
 3. תוכנית אב לניקוז הנחלים לכיש-שורק – השנה השתתפנו בכמה ישיבות ועדות היגוי של הצגת חלופות פיתוח למקטעי נחל שונים, כל מקטע על פי אופיו וסביבתו. מנחלים פתוחים בשמורות טבע ובמרחבים ביוספריים, כגון מקטע נחל גוברין, ועד נחלים עירוניים, כגון נחל האלה, ומקטעי נחל בסביבה חקלאית, כגון באזור בקעת שפיר. בכל מקטע נחל אנו מגבשים מתווה אחזקה ופיתוח מותאם לאופי הנחל באותו מקטע.
- במהלך שנת 2021, אנו מתכוונים להמשיך בליווי התוכניות והנושאים לעיל יחד עם חידוש המאמצים לקידום המיזמים הבאים:**
1. פעילות פורום משולב לנושא תשתיות שפכים אזוריות בשיתוף אנשי האיגוד, רשות המים, המשרד להגנת הסביבה, תאגידי מים וביוב, וכן אנשי בריאות הסביבה של משרד הבריאות.
 2. גיבוש הנחיות מחייבות למניעת זיהום אור מבינוי בשולי הערים וכן ממיזמי בנייה שונים במרחב הכפרי הפתוח.
 3. הקמת פורום בחינה עירוני בהובלת מתכננת העיר אשקלון אשר מטרתו גיבוש ומתן הנחיות ברורות לנושא עירוב השימושים (בתמהיל משתנה) בעיר לאור פוטנציאל המפגעים שעלולים להיווצר בשלב התפעול של מתחמים אלו.

יישום המלצות של סקרי טבע עירוני וגיבוש מסמכי מדיניות עירונית בנושא

בשנת 2016, הסתיימו שני סקרי הטבע הראשונים שנערכו במרחב נפת אשקלון (בערים אשקלון וקריית גת). התהליך היה מורכב ואינטגרטיבי. הסקרים כללו ממצאים של עשרות רבות של אתרי טבע במרחבי התכנון העירוניים, ובהם מאות ואלפי ערכי טבע, בחלקם ייחודיים ואף כוללים כמה מינים אדומים (מיני צומח בסכנת הכחדה חמורה). ממצאי הסקרים הועלו לאתרי הרשויות המקומיות והוטמעו כשכבת מידע במערך ה-GIS העירוני, וכן במסמכי הנספחים של תוכניות המתאר הכוללניות של קריית גת ואשקלון. במהלך שנת 2020, בשיתוף מחלקת חינוך באיגוד הערים הוגשו בקשות לקבלת תמיכה בהכנת מסמכי הטמעה ומדיניות עירונית בעניין זה ברשויות: אשקלון, קריית גת, שדרות ושפיר.

הרפורמה בחוק התכנון והבנייה – רישוי זמין

תיקון 101 יצר שינוי משמעותי באופן עבודת הוועדות המקומיות בתחום רישוי הבנייה. השינוי בא לידי ביטוי בעיקר בהקמת מכוני בקרה והגדרת דרישות למסמכים נלווים לבקשה כבר בשלב הגשת הבקשה להיתר, וכן מחשוב תהליך רישוי הבנייה כולו במסגרת מערכת רישוי זמין. השלכות השינוי הינן משמעותיות, ובאיגוד של נפת אשקלון, כמו בשאר האיגודים ברחבי הארץ ובמשד להגנת הסביבה, לומדים את יישום הרפורמה. בחלק מהוועדות אנו מתבקשים להעביר דגשים להתייחסות סביבתית לשלב בחינת היתרי הבנייה מראש כ"מידע תכנוני", שניתן לפני שבחנו תוכנית כלשהי. זאת במקום הנוהל הקודם, שלפיו נהגנו לקבל מהאדריכל עורך הבקשה היתר תוכנית ראשונית עם דברי הסבר, להגיב לתוכנית בדרישות ובהערות סביבתיות, לקבל תוכנית מתוקנת, וכן הלאה עד לקבלת מענה מספק לכלל ההיבטים הסביבתיים. הצורך לרכז את כל תנאי איכות הסביבה כמידע תכנוני חייב עבודת הכנה וארגון משמעותית, שבוצעה לאורך השנה האחרונה ותימשך במהלך שנת 2021. קיים צורך בעבודת צוות של מספר מתכננים סביבתיים מאיגודי ערים ויחידות סביבתיות ובסיוע המשד להגנת הסביבה. עד כה גובשו מסמכי עזר שיכולים לסייע במידע תכנוני למבני מגורים ולמבני מסחר.

יישום הרפורמה מול הוועדות המקומיות בנפת אשקלון מתבצע ונלמד בשיתוף הרפרנטים ממנהל התכנון, תוך כדי יצירת תקשורת רציפה עם מנהלי הוועדות, כדי למנוע פגיעה באיכות השירות שהאיגוד נותן לוועדות ויזמים, וכמובן למנוע מצב שבו נושאים תכנוניים בעלי השלכות סביבתיות לא ייבחנו לפני מתן היתר הבנייה.

תוכניות מתאר כוללניות ברשויות נפת אשקלון

אשקלון

תוכנית מתאר כוללנית אשר תחליף את התוכניות הקיימות נמצאת בשלבי עריכה אחרונים. התוכנית הוצגה להתייחסויות בישיבת הוועדה המחוזית ונמסרו הערות. התוכנית כוללת: תוכניות בינוי של הוותמ"ל, פרויקטים של התחדשות עירונית, הרחבת אזורי התעסוקה העירוניים בדרום העיר, קידום תב"ע עבור אזור התעשייה הצפוני והפיכתו לאזור משולב של תעסוקה, מסחר ותעשייה. נוסף לכך, כוללת את פיתוח רצועת החוף בראייה עירונית של פיתוח מתון, שמירה על רצועת חוף עירונית המשקפת פיתוח אורבני באזורים המבונים ושמירה על חלקים אחרים של רצועת החוף. בגישה זו נשמרת סביבה המעוגנת בקביעת החלק הדרומי של הפארק הלאומי. דוגמה לגישה זו היא הרחבת הגן הלאומי ויצירת מסדרון אקולוגי, הכרה בשמורת טבע מוכרת, הכנת תוכנית אב לתחבורה ציבורית בעיר, וכמובן פיתוח פארקים עירוניים מרכזיים בעיר היין ובאקו-ספורט, הסמוך לשכונת האגמים.

במהלך השנה קודם תא שטח 11 לאורך המצוק מצפון למלון "הולדיי אין".

להלן עיקרי ההמלצות ועקרונות התכנון שגובשו בפרק הסביבתי:

- פיתוח מותאם לסביבה הרגישה של רצועת החוף של אשקלון תוך מתן תיעדוף ברמה הלאומית של בחינת תא שטח 38 (המצוק הצפוני של אשקלון) ותא שטח 39 ושילוב ההמלצות בתוכנית המתאר שבהכנה.
- שמירה והמשך פיתוח של המסדרון האקולוגי שהתאפשר בזכות העתקת חלק מהשימושים שתוכננו לפארק אקו-ספורט, לרבות העתקת האצטדיון העירוני למזרח העיר, הרחבת הגן הלאומי דרומה עד לגדר הצפונית של קצא"א, ובחינת חלופות לשכונות שתוכננו ברצועה בין השכונה הדרומית למתחם חישתיל. בחירת מיקום לשכונת אגמים מזרח (תוכנית של הוותמ"ל), תוך כדי יצירת רצף שטחים לא מבונים מהים ועד כביש 4 וממנו מזרחה, כחלק ממפת המסדרונות האקולוגיים הארציים.
- הטמעת ממצאי סקר טבע עירוני, שהושלם בתמיכת המשרד להגנת הסביבה, במסמכי תוכנית המתאר הכוללנית. ממצאי הסקר יהוו כלי תכנוני, כך שישוקפו בבחינת חלופות בינוי ויסייעו לבחירת העמדת מבני ציבור בהתאמה לכתמי צומח וערכי טבע ומורשת הקיימים בעיר.
- בחינת העתקת קו המתח העליון (161KW) ממשיכה לאור תחילת עבודות הפיתוח במתחם אגמים מזרח בעיר אשקלון מהתוואי הקיים לאורך שדרות רבין אל מחוץ לעיר לאורך כביש בר לב מזרחה בואכה רצועת התשתיות לאורך כביש 4 צפונה.

קריית גת

תוכנית מתאר כוללנית נמצאת בשלבי הכנה ותכלול של ממצאי סקר הטבע העירוני, שהכנתו הסתיימה בדצמבר 2016. התוכנית, שכבר החל יישומה, כוללת קידום משמעותי של פרויקטים להתחדשות עירונית בשכונות הוותיקות בעיר, בעיקר לאורך שדרות לכיש. המחשבה שהובילה אותנו היא יישום גישת התחבורה האקטיבית ויצירת רשת שבילים ודרכים על מנת להגביר את הקישוריות העירונית. בתוכנית המקודמת אנו משתתפים בהצעת פתרונות תכנוניים ופתרונות תפעוליים אלטרנטיביים על מנת לשמר את הנחלים החוצים את העיר כחלק מרצועות שצ"פ עירוניות אורכיות, אשר יסייעו בקידום הראייה התכנונית הרואה בנחלים נכס עירוני. הנחלים מהווים רשת "עמוד שידרה עירוני" לנושא רשת שבילי הליכה ותנועה אקטיבית, וייצרו קישוריות עירונית חשובה.

התוכנית מדגישה את הכוונה ליצור נחלים עירוניים שישמשו אתרי נופש ופנאי ציבורי פתוחים למען תושבי העיר, וכן כוללת חלופות שונות להרחבת העיר. בין החלופות קיימת האפשרות להרחבת מרחב התכנון העירוני מערבה לכביש 40 (קריית גת מערב), יצירת קישוריות בין מתחם כרמי גת והעיר הוותיקה, הרחבת כרמי גת צפונה, והעברת מרחב השטחים מצפון למושב עזה למרחב התכנון העירוני של קריית גת. כמו כן, התוכנית עוסקת ביצירת מע"ר חדש באזור תחנת הרכבת הקיימת, תוספת שימושים באזור התעשייה הוותיק והרחבת אזור התעשייה ש.ל.י. נוסף לכך, צוות האיגוד היה שותף בבחינת קידום הקמת המע"ר בסמוך למתחם ביג ולאורך תוואי מסילת הרכבת ממערב למסילה.

קריית מלאכי

תוכנית מתאר כוללנית נמצאת בשלבי הכנה ותכלול מגמות של התחדשות עירונית בשכונות הוותיקות של העיר והגדלת אפשרויות התנועה האקטיבית בעיר (שבילי הליכה, שבילי אופניים). כבר כיום קריית מלאכי מתמודדת עם עלייה במספר כלי הרכב הנעים בכבישי העיר, ולכן אנו מסייעים בגיבוש פתרונות תנועה עירוניים אלטרנטיביים, וכן פתרונות גישה מהעיר לתחנת הרכבת בכפר מנחם. התוכנית עודכנה השנה, כך שתשקף את תהליך הרחבת העיר מזרחה (פוליגון תימורים), וכן כוללת את הרחבת אזור התעשייה החדש באזור תימורים, וכמובן תוספת שכונות בדרום ובמערב העיר. נוסף לכך, השתתפנו בקידום טיפוח נחל האלה התוחם את העיר מצפון.

שדרות

תוכנית המתאר העירונית אושרה השנה וכוללת את הרחבת העיר למרחב נחל שקמה, וכן משקפת הסכמי העברות שטחים בין העיר למועצה האזורית שער הנגב. התוכנית כוללת מגמות של התחדשות עירונית בשכונות הוותיקות של העיר והגדלת אפשרויות התנועה האקטיבית בעיר (שבילי הליכה, שבילי אופניים). כבר כיום שדרות מתמודדת עם עלייה במספר כלי רכב הנעים בכבישי העיר, ולכן אנו מסייעים בגיבוש פתרונות תנועה עירוניים חלופיים, פתרונות גישה מהעיר לתחנת הרכבת הסמוכה לקיבוץ ניר עם, וכן הפעלת חניון לרכב כבד באזור התעשייה הוותיק (במקביל לכביש 232). כמו כן, השנה סייענו לצוות תכנון הבוחן אפשרויות להגדלת אזור התעשייה המשותף לעיר ולמועצה אזורית שער הנגב (ספירים מזרח).

קידום בנייה ירוקה

לפי החלטת הוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה באשקלון ובקריית גת ולפי המדיניות המשותפת המוסכמת בפורום ה-15, בכל תוכנית מפורטת למגורים, מבני ציבור, מסחר, מלונאות וכדומה, נכלל סעיף מתאים הנוגע לבנייה ירוקה. בקשות להיתרי בנייה מתוקף התוכנית יכללו התייחסות להיבטים של בנייה ירוקה, כגון שימור אנרגיה (באמצעות מרכיבי הצללה, בידוד המעטפת, תאורה טבעית, אוורור וכדומה), מיחזור פסולת, שימור וחיסכון במשאבי מים וקרקע וכיוצא בזה. זאת על פי ההנחיות התקפות לאותה עת כפי שאושרו בוועדה המקומית.

הדרישה לעת הזאת היא עמידה בתקן 5281 ברמה של "כוכב אחד" (55 נקודות) לכל הפחות. תנאי לאישור טופס 4 הוא ביצוע בפועל של המפרטים לבנייה ירוקה.

אכלוס אזורי התעשייה בשטחי המועצות האזוריות

לפי בקשת הרשויות, האיגוד מקיים באופן שוטף תהליך של בדיקת העסקים המעוניינים להיכנס לאזורי התעשייה השונים מבחינת השפעתם הסביבתית הצפויה ולפי הוראות התוכניות המפורטות החלות באזורי התעשייה השונים. צוות האיגוד עורך בחינה מקצועית ומעביר לרשויות את המלצתו. במסגרת הבחינה המקצועית נבדק באם המבנים המבוקשים מתאימים להוראות התוכניות התקפות מבחינה סביבתית ומהם מסמכי הרקע הנדרשים במסגרת הליכי התכנון המפורט והבקשות להיתרי בנייה. בחינה זו מתבצעת בעזרת שאלון סביבתי, פגישות עם היזמים על פי הצורך, וקיום סיורים בשטח ובמפעלים (אם מדובר במפעל המבקש להעתיק את מיקומו מאזור אחר בארץ).

התייחסות לאסבסט בתכנון סביבתי

אנו מנחים את 10 ועדות התכנון המקומיות בדבר הכללת תנאים בנושא פירוק אלמנטים בנויים של אסבסט צמנט בהיתרי בנייה, שכוללים הריסה או בנייה במבנים קיימים המכילים אסבסט צמנט. בכל פנייה שהתקבלה באיגוד בנושא אסבסט, נערכה בדיקה בשטח וניתנה חוות דעת בנוגע לאופן הטיפול המומלץ באסבסט- פעולות תחזוקה מתאימות או פירוק ופינוי.

קידום קולות קוראים של קרן שטחים פתוחים

בשנת 2019 הגשנו להנהלת הקרן שתי בקשות של איגוד הערים. האחת התמקדה בשיקום פתחת נחל שקמה וטיפול בשיטה המכחילה, והשנייה עסקה בהכנת תוכנית אב לשטחים שאינם מוגנים סטטוטורית למיפוי מפגעים וגיבוש המלצות לטיפול במפגעים תוך כדי שיקום המרחב של השטחים הפתוחים בנפת אשקלון. האיגוד זכה בקולות קוראים אלו ועסק בקידום והוצאתם לפועל במהלך שנת 2020 כמפורט להלן:

תוכנית אב לשטחים פתוחים שאינם מוגנים סטטוטורית

האיגוד זכה בתמיכה של הקרן לשטחים פתוחים להכנת תוכנית אב וגיבוש מדיניות בשיקום וטיפול בפסולת בשטחים פתוחים שאינם מוגנים סטטוטורית בשטחי הנפה. מטרת התוכנית למפות את השטחים הפתוחים והמפגעים בהם (לרבות פסולת שהושלכה באופן בלתי חוקי), על מנת לקדם את הטיפול במפגעי הפסולת בנפה. במהלך שנת 2020 נבחרה חברת "ליגמ" להכנת התוכנית ואנו נמצאים לקראת בחינת חלופות. בשנת 2021 תסתיים הכנת התוכנית.

תמונה מס' 3: ערמת פסולת שהושלכה בשטח פתוח

שיקום ופיתוח מרחב פתחת נחל שקמה

האיגוד זכה בקול קורא של הקרן לשטחים פתוחים לביצוע שיקום ופיתוח מרחב פתחת נחל שקמה. מטרת התמיכה היא טיפול במפגעי המין הפולש, שיטה מכחילה, ופתיחת דרכי טיילות באזור השפך של הנחל. במהלך שנת 2020, קידם האיגוד את המיזם בשיתוף עם רשות ניקוז שקמה-בשור, רשות הטבע והגנים ומועצה אזורית חוף אשקלון. בוצעו עבודות בירוא השיטה המכחילה כמין הצומח הפולש העיקרי מגדת הנחל והדיונות מדרום לערוץ. במהלך שנת 2021 תמשכנה עבודות הפיתוח והטיפול במינים הפולשים יחד עם הנגשת האזור תוך שיקום הדיונות. יעשה פיתוח שיאפשר טיול במרחב. כל זאת תוך שמירה על האיזון בין פיתוח מתון מאוד ושמירה על המרחב הלח של נחל שקמה כמרחב חי ופעיל.

תמונה מס' 4: עבודות בירוא שיטה מכחילה בפתחת שקמה

מחלקת פסולת ומחזור

רקע

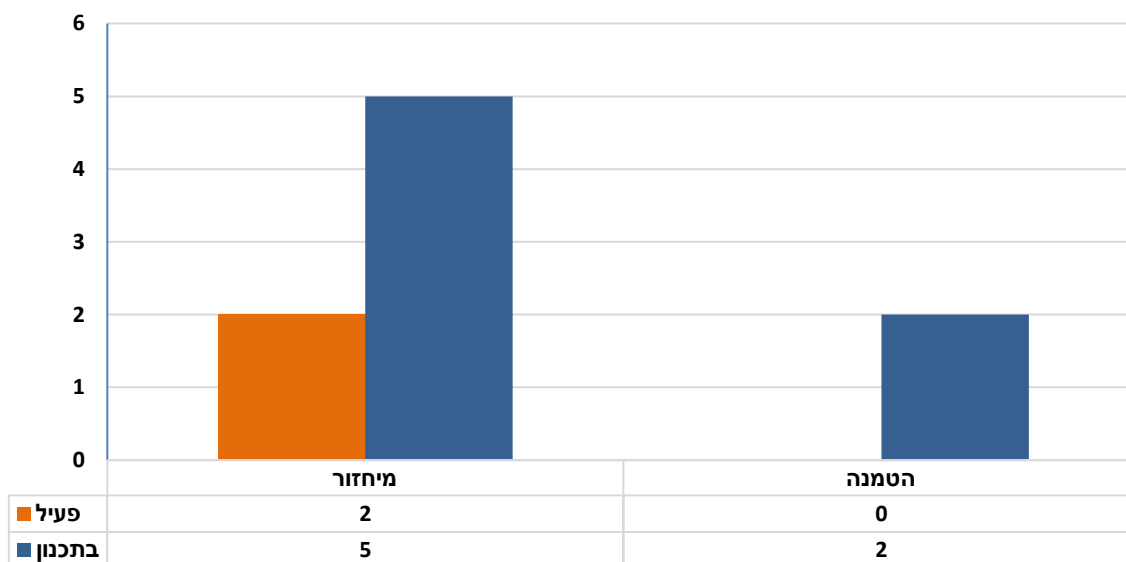
ישנם זרמים שונים של סוגי פסולת, ביניהם: פסולת בניין, פסולת גושית, פסולת יבשה ועוד. לכל זרם של פסולת נדרש טיפול שונה המותאם לתכונותיו. טיפול לא נכון בפסולת עלול לגרום למפגעים רבים למשאבי הטבע (קרקע, אוויר ומים) ולהשפיע ישירות על איכות החיים בקרב האוכלוסייה. פסולת לא מטופלת עלולה לגרום להתפשטות מחלות ומזיקים ולהוות מפגע בטיחותי ומטרד ריח קשה המשפיע על איכות החיים. הטמנה של פסולת מביאה השלכות סביבתיות קשות של הקרקע והשלכות נוספות מבחינה בריאותית וכלכלית, ולכן יש לפעול להקטנת כמות הפסולת המועברת להטמנה. בתחום הפסולת, האיגוד מסייע ומלווה מקצועית את הרשויות בקידום פתרונות קצה ותחנות מעבר, מבצע סיורי פיקוח למיפוי אתרים פיראטיים והשלכות פיראטיות של פסולת בכדי למצוא לכך פתרונות בשיתוף הרשות ונותן מענה לפניות ציבור בנושאים השונים. כמו כן, האיגוד בשיתוף המשרד להגנת הסביבה מסייע לרשויות בתמיכות ופרויקטים בנושא הסדרת פסולת, מבצע סיורים ופיקוח בתחנות מעבר.

נתונים כמותיים:

- כ- 5.3 מיליון טונות פסולת עירונית ומסחרית מיוצרות בישראל בכל שנה.
- כ- 6 מיליון טונות של פסולת בנייה מיוצרות בישראל בכל שנה מבנייה חדשה ושיפוצים.
- 1.8 מיליון טונות של פסולת אורגנית מיוצרות בישראל, המהווה כ-35% מכלל הפסולת העירונית.
- קצב גידול ייצור הפסולת הוא כ-1.8% בשנה (לפי קצב הגידול באוכלוסייה).

פסולת יבשה ופסולת בניין

בנפת אשקלון קיימים מעט מאוד פתרונות מורשים לפסולת יבשה ופסולת בניין והרבה תחנות מעבר פיראטיות והשלכות פיראטיות. האיגוד מסייע למשרד להגנת הסביבה בפיקוח על תחנות המעבר המורשות ומוביל תהליכי אכיפה כנגד תחנות המעבר הפיראטיות, תוך כדי מתן דגש על מניעת שרפות פסולת. בצד התכנוני, האיגוד משקיע משאבים רבים במתן התייחסות סביבתית להקמת מטמנות ותחנות מעבר לפסולת יבשה.

תרשים מס' 1 - מספר תחנות מעבר ומטמנות מורשות בנפת אשקלון

האיגוד מפקח על מפגעים בשטחים הפתוחים ומסייע לרשויות בקבלת תמיכות ממשלתיות לטיפול בפסולת תוך כדי איתור פתרונות תקדימיים ומניעת הישנות המפגעים. נוסף לכך, מספק תנאים סביבתיים להובלת פסולת יבשה. במסגרת החלטות הממשלה האחרונות לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות ויישובי עוטף עזה, קיבלו שדרות, חוף אשקלון ושער הנגב תמיכות, בין היתר, לטובת הטיפול בפסולת והפיקוח הסביבתי. האיגוד מלווה רשויות אלו ומסייע להן ביישום כספי התמיכות בצורה מיטבית ביותר ובקבלת התמיכות המרביות על פי הנחיות של משרד ראש הממשלה.

מחזור

אדם בישראל מייצר כ-1.7 ק"ג פסולת ביום, ובסך הכול הישראלים מייצרים כ-5.4 מיליון טון אשפה בשנה. כאשר עוסקים בניהול פסולת, המטרה העיקרית היא לצמצם את הכמויות, והדרך הטובה ביותר לעשות זאת היא הפחתה במקור באמצעות הפחתת הצריכה. בשלבים הבאים של הטיפול בפסולת נכנס לתמונה גם המחזור. זהו מונח כללי לתיאור תהליכים שונים בהם חומרי פסולת עוברים עיבוד ופירוק לחומרי הגלם השונים מהם הם מורכבים, על מנת שניתן יהיה לעשות בהם שימוש חוזר ולייצר מוצרים חדשים. באמצעות הגדלת היקפי המחזור, אנו מצמצמים את כמויות הפסולת הנשלחות להטמנה ובכך מפחיתים את הזיהום הסביבתי.

הטמנה של פסולת מביאה להשלכות סביבתיות קשות של הקרקע, איכות האוויר והשלכות נוספות מבחינה בריאותית וכלכלית.

בתהליך המחזור השלב הראשון הוא הפרדה ומיון החומרים לזרמים שונים: פלסטיק, נייר, קרטון, זכוכית ועוד. כל תושב ואזרח אחראי אישית למזעור כמויות הפסולת ולשימוש בפחים המיועדים להפרדתה על מנת להגדיל את אחוזי המחזור בארץ ובעולם.

יתרונות המחזור

- צמצום כמויות הפסולת המיועדות להטמנה
- צמצום עלויות הטיפול בפסולת
- שיפור במצב הניקיון והתברואה בשטחים הציבוריים
- חיסכון תעשייתי בשל צמצום בעלויות הייצור

להלן פירוט הפעילות המשמעותיות לשנת 2020:

1. ריכוז נתונים ואיסוף נתוני מחזור ברשויות הנפה, כולל סקר כלי אצירה והכנת תוכנית להסדרת מרכזי מחזור ופינוח גזם.
2. סיוע לרשויות בקידום פריסת פחים כתומים, תמיכות בנושא הסדרת פסולת, לרבות החלטות ממשלה וקולות קוראים.
3. פסולת אלקטרונית - החוק לטיפול סביבתי בצידוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב - 2012 נכנס לתוקף במרץ 2014. לפי להוראות החוק לטיפול בפסולת אלקטרונית, מחויבת כל רשות מקומית להסדיר את הטיפול בפסולת אלקטרונית בתחומה, ולחתום על הסכם עם גוף יישום מוכר לנושא זה. האיגוד, הרואה חשיבות רבה במתן שירותים לרשויות האיגוד והסדרת ההיבטים הנוגעים לאיכות הסביבה, גיבש מסמך "מאסטר" שיכול לשמש כבסיס לכל רשות באיגוד בכל הליך תחרותי, לצורך הסדרת הנושא כנדרש. האיגוד מלווה ומסייע לרשויות בכל הנדרש להסדרת הנושא.

מחלקת תשתיות

סביבה חקלאית

תחום הסביבה החקלאית באיגוד ערים לאיכות הסביבה – נפת אשקלון כולל קידום הקמת פתרונות לטיפול בפסולת חקלאית, מניעת מפגעים סביבתיים, טיפול בפניות ציבור, מתן התייחסות סביבתית במסגרת בקשות להיתרי בנייה, פיקוח על פי תנאים ברישיון העסק ופיקוח על פיזור פרש בעלי חיים בשטחים החקלאיים בנפת אשקלון.

במסגרת החלטת הממשלה 4328 – התוכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי "עוטף רצועת עזה" לשנים 2019-2020, הנחתה הממשלה את המשרד להגנת הסביבה להקצות סכום כולל של עד 20 מיליון ש"ח לאשכול נגב מערבי ולאגוד ערים לאיכות הסביבה – נפת אשקלון, שיחולק ביניהם באופן יחסי לכמות הפסולת החקלאית שיוצרה ביישובי עוטף עזה בשנת 2017 ומתוך מתן עדיפות ליישובים המסווגים בדירוג סוציו אקונומי נמוך יותר. במסגרת החלטת הממשלה, האיגוד ערך תוכנית לטיפול בפסולת חקלאית עבור כל שטח נפת אשקלון, התוכנית כוללת מיפוי וסקירה של מפגעי פסולת חקלאית בשטחים החקלאיים.

בתחום איגוד הערים נפת אשקלון שש מועצות אזוריות, ששתיים מהן ממוקמות בעוטף עזה: חוף אשקלון ושער הנגב, פעילות חקלאית ענפה ודרכים שונות לטיפול בפסולת, לפי אופי המועצה והיישובים בה. חשוב להדגיש כי מתן פתרון לפסולת החקלאית באזור זה חשוב ונדרש באופן מיידי בשל טרור העפיפונים והסכנה הממשית לגרימת שרפות.

טיפול בפניות ציבור שנובעות מפעילות חקלאית

איגוד הערים נותן מענה לפניות הציבור בנושאי איכות הסביבה שמוקדם בפילות חקלאית, ביניהם: מטרי ריחות שמקורם בפעילות חקלאית (לולים, רפתות, מפטמות, אתרי קומפוסט ועוד), תשטיפים, מטרי ריחות וזבובים שמקורם בפיזור פרש בעלי חיים בשטחים חקלאיים.

מענה לפניות הציבור כולל סיור בשטח, בדיקת תנאים ברישיון עסק ומתן הנחיות לחקלאים או לבעל המשק לפי מדיניות המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף פעולה עם מרכזת בכירה של סביבה חקלאית במשרד להגנת הסביבה מחוז דרום, ביצוע פיקוח לקיום ההנחיות והתייחסות חוזרת לפונה.

פיקוח בתחום סביבה חקלאית

בעקבות דיווח על חריגות שפכים בכניסה מכון טיהור שפכים שדרות- שער הנגב, נציגי האיגוד ביצעו בשנת 2020 מבצע פיקוח ברפתות חלב במועצה אזורית שער הנגב. כדי לבחון את אופן הפעילות במשק והשפעתם על העומסים המתקבלים בכניסה למכון טיהור השפכים. הסיורים התבצעו בשיתוף המשרד להגנת הסביבה והמועצה האזורית שער הנגב.

נוסף לכך, במהלך שנת 2020 נערך מבצע אכיפה ופיקוח בבתי הבד בשטח הנפה בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה. במהלך המבצע בוצעו ביקורות בבתי הבד, סיורי פיקוח בזמן פיזור מי תסנין בשטחים חקלאיים ואיסוף מידע ואישורים על השטחים החקלאיים בהם יתבצעו פיזורים.

מטרדי ריחות מזיבול שטחים חקלאיים

במרחב הנפה קיימים שטחים חקלאיים נרחבים הגובלים ביישובים ושכונות עירוניות. בשנתיים האחרונות התקבלו עשרות פניות ציבור בנוגע למטרדי ריחות חזבובים עקב פרש בעלי חיים ובוצה. ככל שמתוכננת התרחבות עירונית לכיוון השטחים החקלאיים, הנושא הופך למשמעותי יותר. בשל קרבה זו בזמן זיבול השדות בפרש בעלי חיים (זבל עופות ופרות), התושבים עלולים להיחשף למטרדי ריחות. על מנת לצמצם את תופעת המטרדים באזורים ובשכונות הסמוכים לשדות החקלאיים, איגוד הערים מבצע פיקוח בשטח ומקדם את הנושא מול הגורמים הרלוונטיים במשרד להגנת הסביבה ליישום צעדים אופרטיביים לשיפור המצב. כמו כן, האיגוד שם דגש על אחריות החקלאים לעקוב אחר הנחיות המשרד להגנת הסביבה ומשרד החקלאות.

תמונה מס' 1: זיבול שטחים חקלאיים

לחימה במזיקים

איגוד הערים מסייע בניטור מזיקים ובמתן הנחיות לנקיטת אמצעים שמטרתם מניעת דגירה והפצה של מזיקים, בדגש על יתושים חבובים, לאנשי המקצוע הרלוונטיים ברשויות ולבעלי העסקים. במהלך שנת 2020, עסק איגוד הערים במתן מענה לפניות ציבור בנושא מניעת מטרדים הנגרמים ממזיקים, ועיקרן: טיפול במוקדי דגירת יתושים – ניטור, טיפול ומניעת היקוות מים, טיפול במוקדי דגירת זבובים ועוד.

הדברה חקלאית בקרבת מגורים

כיום מדיניות האיגוד היא לאפשר חקלאות בקרבת מגורים תוך כדי התחשבות מרבית מצד החקלאי בשימוש בחומרי הדברה מורשים, שמירת מרחקי בטיחות, כיווני רוח ועוד, כל זאת תוך יישום הנחיות המשרד להגנת הסביבה בנושא.

העסקת מדביר מורשה

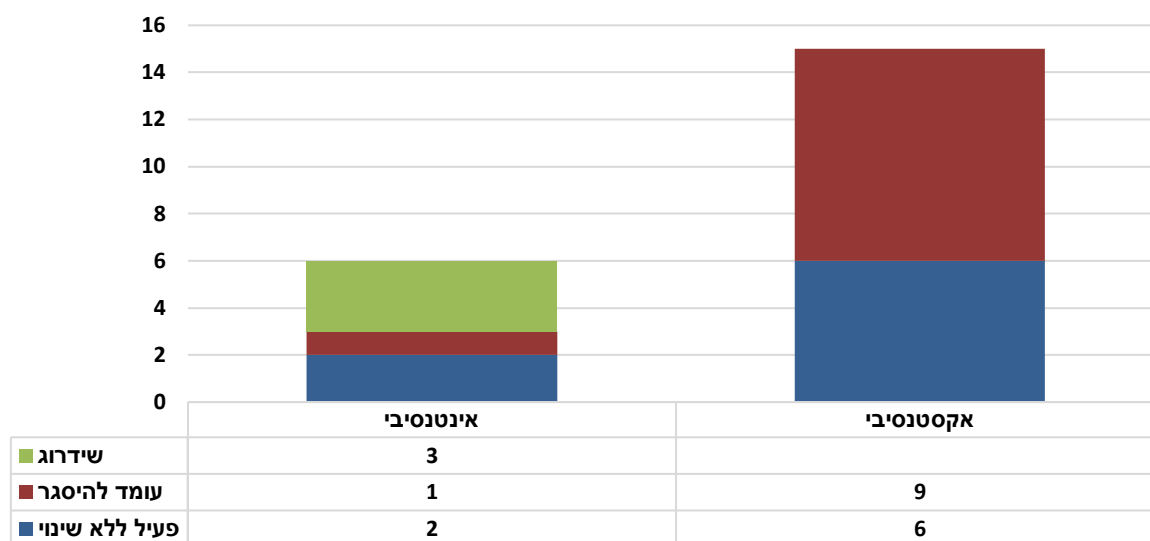
איגוד ערים מסייע לרשויות המקומיות להתאים את פעילותן בתחום ההדברה התברואית לחוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית התשע"ו 2016, שנכנס לתוקף ב-2016 והחליף את התקנות הישנות לפיהן פעלו המדבירים.

הפחתת השימוש בחומרי הדברה במרחב הציבורי ובשטחים הפתוחים

האיגוד מעודד שימוש באמצעים חלופיים לטיפול בעשבים ומזיקים כדי להפחית את השימוש בחומרי הדברה במרחב הציבורי, כגון קיצוץ עשבים, פיזור גזם למניעת גדילת עשבים ושימוש בהדברה ביולוגית בחקלאות, כגון שימוש בתנשמות.

שפכים סניטריים

בנפת אשקלון 22 מתקני טיפול בשפכים (מט"שים), שישה מהם מט"שים אינטנסיביים והיתר אקסטנסיביים. איגוד הערים, בשיתוף המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות, מבצע סיורי ביקורת במט"שים האינטנסיביים מתוך מתן דגש למניעת מטרדי ריחות, איכות הקולחים, איכות הבוצה ולפי יעד סילוקה (חקלאי או הטמנה). נוסף לכך, איגוד הערים מבצע בקרה אחר תהליכי שדרוג, ניקוי וסגירת מט"שים מתוך מתן הנחיות למניעת מטרדים סביבתיים.

תרשים מס' 1 - מספר המט"שים וסיווגם בשטח הנפה

מניעת מטרדי ריחות, איכות הקולחין ואיכות הבוצה תלויים ישירות באיכות השפכים הנכנסים למט"ש ובטיפול הניתן במט"ש (שניוני/ שלישוני).
 איגוד הערים שם השנה דגש על שיפור איכות השפכים הנכנסים למט"שים באמצעות ביקורות בעסקים חקלאיים ובתעשייה, תוך שיתוף פעולה עם הרשויות המקומיות ומשרדי הממשלה. נוסף על כך, האיגוד מבצע מעקב אחר הזרמות לנחלים של קולחין בהיתר ולא בהיתר, ומשתתף בשימועים בעקבות הזרמות לא חוקיות.
 ברחבי הנפה נמצאות כמה רשויות המתקשות ביישום פתרונות ובתחזוקת תשתיות השפכים הסניטריים, ברשויות אלו התרחשו אירועי הזרמת שפכים למרחב הציבורי ולנחלים אשר מסכנים את בריאות הציבור ומזהמים את הסביבה.
 כחלק ממערך הכוננות של המשרד להגנת הסביבה, האיגוד מתפקד כמגיב ראשון באירועי חירום סביבתיים, כגון הזרמת ביוב לנחלים וגלישות ממט"שים. האיגוד דואג לקידום תחקירי אירוע ולמידת לקחים בניהול אירועים אלו. בפן התכנוני, האיגוד מסייע בקידום תוכניות אב לביוב לרשויות החברות בו ובמתן התייחסות סביבתית להיתרי בנייה בתחום זה והתייחסות לכלל ההיבטים הרלוונטיים, לרבות קרבה לנחלים וקידוחים.

יישום בוצה ואחסנתה בשטחים חקלאיים

האיגוד שם דגש על מניעת אחסנת בוצה בשטחים הפתוחים, מבצע ניטור אחר דגירת זבובים בבוצה ונותן הנחיות למניעת מטרדי ריחות מפזור בוצה בשטחים חקלאיים ובקרבת מגורים. נוסף לכך, מוביל האיגוד תהליכי אכיפה נגד גורמי המטרדים, מבצע מעקב אחר מיקום הפיזורים וכמויות הבוצה המיושמות בשטח ומוודא כי מקיימים את תקנות המים (שימוש בבוצה וסילוקה) התשס"ד - 2004.

נחלים

מספר נחלים חוצים את שטח האיגוד, בעוד שהעיקריים שבהם הם נחל שקמה, נחל לכיש, נחל אבטח, נחל האלה, נחל יואב, נחל גיאה, נחל עובד ונחל חנון. האיגוד משתתף במנהלת שקמה ובוועדת ההיגוי למרחב שקמה ופועל ליישום מסקנותיהן.

מניעת זיהום נחלים

כחלק מפעילות האיגוד, אנו פועלים למניעת זיהום נחלים מחקלאות ותעשייה באמצעות פיקוח ואכיפה ובאמצעות מתן חוות דעת בשלבים התכנוניים של הקמת מפעלים ותשתיות בקרבת נחלים. נוסף לכך, האיגוד מנהל אירועי חירום של הזרמות לנחלים, מסייע לרשויות במציאת פתרונות לאירועי הזרמה חוזרים ומנחה את התאגידים והרשויות באופן הטיפול ובדיווח על אירועי הזרמה.

שיקום נחלים

- שפך נחל שקמה – האיגוד מוביל באמצעות תמיכה של הקרן לשטחים פתוחים את שיקום פתחת שקמה. לצורך פעולות השיקום, האיגוד מסתייע ברשות הניקוז שקמה הבשור. פעולות השיקום כוללות פינוי צמחים פולשים ומפגעי פסולת, וכן הסדרת דרכי טיילות וכיתות שטח לתלמידים.
- נחל האלה – האיגוד משתתף בצוות התכנון של שיקום נחל האלה במקטע תימורים-אורות, שמובילה רשות הניקוז שורק לכיש באמצעות תמיכה של המשרד להגנת הסביבה. פעולות השיקום יכללו פינוי מפגעי פסולת, הסדרת תוואי הנחל, הקמת שביל הליכה ושביל אופניים ושתילה של צמחייה מקומית.
- נחל חממה – האיגוד מסייע לרשות בשיקום נחל חממה במסגרת הסכם הגג להקמת שכונת עיר היין באשקלון.

תמונה מס' 2: פתחת נחל שקמה

מחלקת פיקוח ואכיפה

פיקוח ואכיפה

בשנת העבודה 2020, המשיכה מחלקת הפיקוח והאכיפה באיגוד את פעילותה לפי תוכניות העבודה וההתאמות הנדרשות לפעילות תחת מגבלות הקורונה. להלן הפעילויות המרכזיות שבוצעו במחלקת אכיפה ופיקוח באיגוד בשנת העבודה 2020:

- הפעלת מערך האכיפה באיגוד
- בחינת אפיון הצרכים העתידיים של המחלקה לבניית הכוח
- רכש אמצעים טכנולוגיים לפעילות המחלקה
- סיוע לרשויות במתן מענה לטיפול במטורדים ובמפגעים סביבתיים
- סיוע למחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה
- הצטיידות לרכב הפיקוח והגדרת הצרכים להמשך
- סיוע לרשויות בתרגילים ככלי למוכנות לחירום
- רכש ציוד אישי לכוונני סביבה
- חיזוק וביסוס מתווה עבודה משותפת עם כלל גורמי האכיפה בשטח הנפה
- חיזוק וביסוס של פרויקט רשת קורים
- סיוע לרשויות במוכנות לנושא זיהום ים משמן

תמונה מס' 1: הפעלת מערכי אכיפה מיוחדים באוויר ובקרקע בשיתוף מג"ב שער הנגב

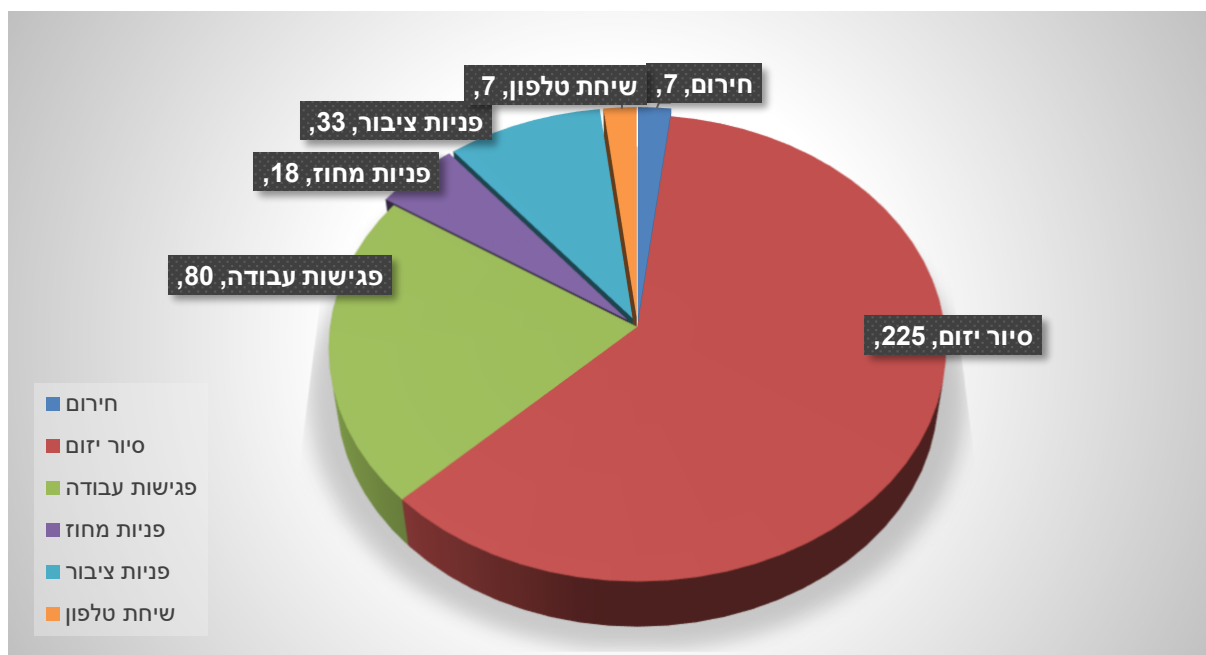
סיוע למחלקות האיגוד ועבודה משותפת עם גורמים סביבתיים

- סיוע למחלקת תעשייה בסיורי פיקוח במפעלים בשטחי הנפה
- סיוע למחלקת רישוי עסקים ותכנון סביבתי בסיורים לבדיקת סטטוס לפני מתן היתרי בנייה ותנאים למתן רישיון עסק
- סיוע למחלקת תשתיות בסיורי פיקוח בנושא אגרואקולוגיה, שפכים ופסולת
- סיוע למחלקת קרינה, רעש ואיכות אוויר בטיפול במפגעי אבק וריח
- סיורים משותפים עם גורמי המקצוע והרכזים המקצועיים במחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה
- שיתוף פעולה עם איגודים וגורמי סביבה מקבילים בפתרון מטרדים חוצי גבולות
- סיוע לרשויות האיגוד במוכנות לשעת חירום

תמונה מס' 2: פיזור מי תסנין

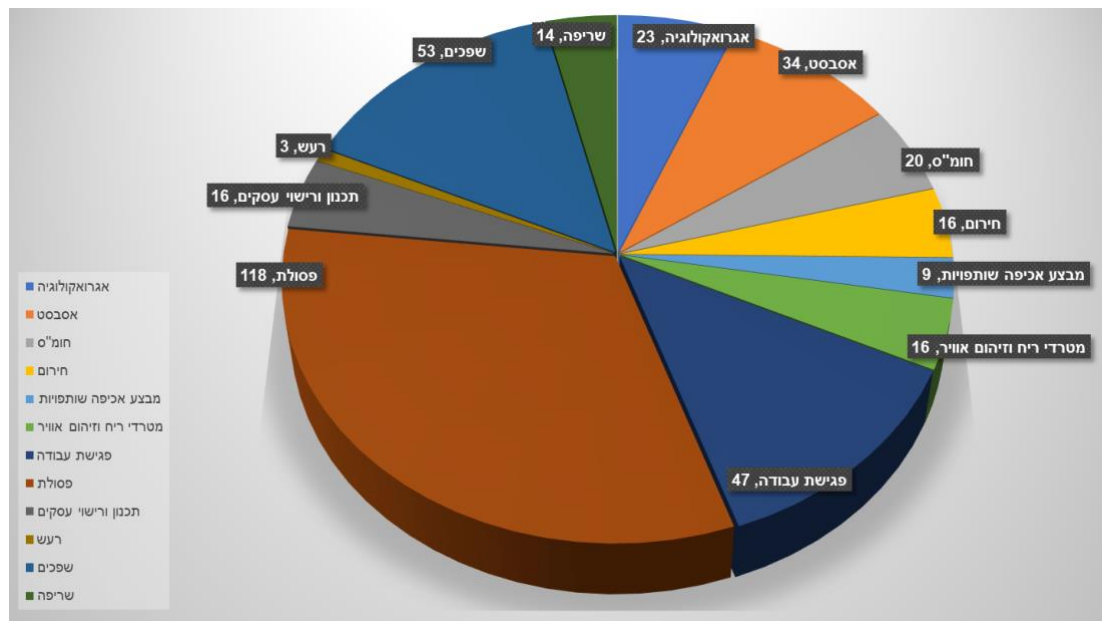
פילוח עיקרי פעילויות המחלקה לשנת 2020

תרשים מס' 1 - החלוקה של מרבית הפעילויות שבוצעו במחלקה בשנת 2020

תמונה מס' 3: פעילות משותפת עם המשטרה הירוקה למניעת מפגעים סביבתיים בשטחים הפתוחים

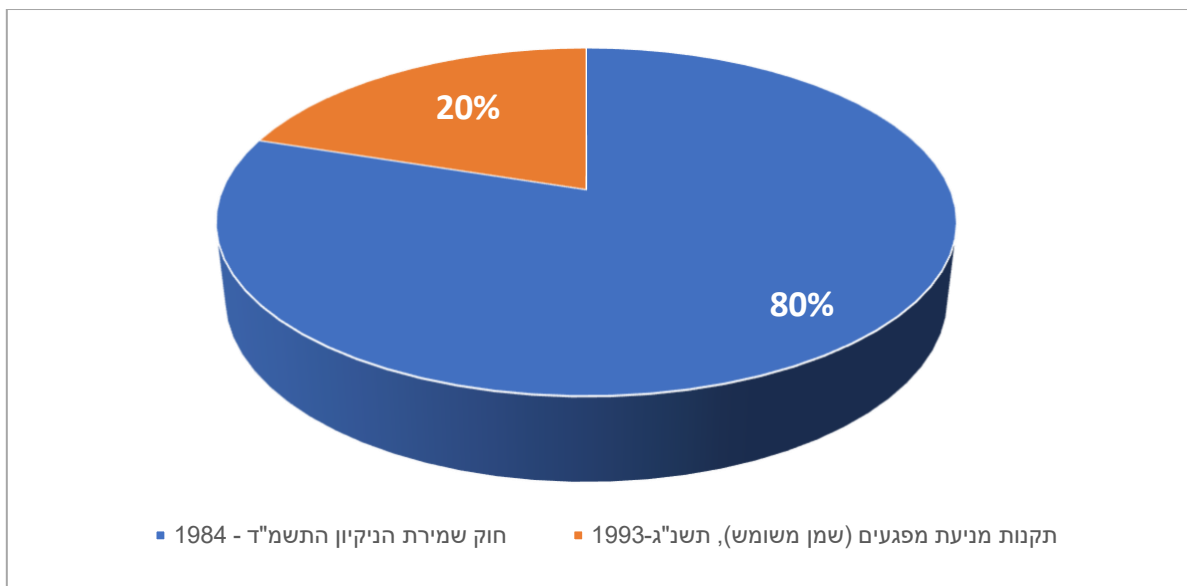
תרשים מס' 2 - חלוקה לפי נושאים של מרבית הפעילויות שבוצעו בשנת 2020

תמונה מס' 4: אתר שרפת פסולת במשק חקלאי

פעילויות עיקריות לשנת 2020:

- הפעלת מערך אכיפה באיגוד ומתן ברירות משפט בעבירות סביבתיות
- סיוע בסיום הטיפול למחוז דרום בפינוי אתר אחסון פסולת חומ"ס
- תפיסת משאית שהשליכה פסולת במשק חקלאי, בשיתוף משטרה ירוקה
- טיפול בנושא שרפות פסולת במושב שדה עוזיהו בשיתוף משטרת ישראל ומשטרה ירוקה
- טיפול במטרדי ריח מזיבול חקלאי
- טיפול במטרדי ריח ממפטמות בקר
- טיפול בפניות ציבור על מפגעים סביבתיים
- פיקוח על פיזור מי תסנין למניעת זיהום קרקע ומטרדי זבובים
- פיקוח על פיזור מי עקר בשטחי הנפה למניעת זיהום קרקע ומערכות ביוב
- תרגיל זיהום ים בשמן – תרגול רשויות החוף של האיגוד

תרשים מס' 3 – פילוח ברירות משפט לפי סעיף החוק

ביצוע מבצעי אכיפה משותפים עם המשטרה הירוקה וגורמי האכיפה

קיום פעילויות אכיפה ומבצעים משותפים לפי מועדי ישראל:

1. פעילות פיקוח ואכיפה למשחטות ברחבי הנפה (כארבע משחטות) לפני חגי תשרי, חג הפסח ויום העצמאות.
2. פעילות פיקוח ואכיפה לפני ל"ג בעומר, הכוללת קבלת נתונים על מערומי פסולת/ גזם המיועדים לשרפה, איתור בעלים וטיפול במפגע.

ניתן סיוע מלא למפקחי המשטרה הירוקה בבניית תיקי חקירה בשטחי הנפה. במהלך השנה נערכו מבצעי אכיפה משותפים של מחלקת פיקוח ואכיפה באיגוד עם המשטרה הירוקה ושוטרי מג"ב. בהמשך לשנה שעברה הוגדלו כמותית מבצעי האכיפה המשותפים עם מערך המש"קים במג"ב של המועצות האזוריות לכיש, שפיר, שער הנגב, חוף אשקלון, יואב ובאר טוביה. מבצעים אלו כללו טיפול משותף בפניות ציבור, במפגעים בנושא השלכת פסולת, השלכת פסולת חקלאית, שרפות, זיבול שדות וזיהום אוויר. נוסף לכך, נערכו כנסים לחיזוק השותפות והפעילות המשותפת עם גורמי האכיפה הנוספים ברחבי הנפה.

תמונה מס' 5: מבצע אכיפה עם גורמי שותפויות לאיתור השלכות פסולת

תמונה מס' 6: תרגיל זיהום חוף ים בשמן אשקלון

תמונה מס' 7: כנס שותפויות של גורמי אכיפה בהובלת שיטור קהילתי, מג"ב

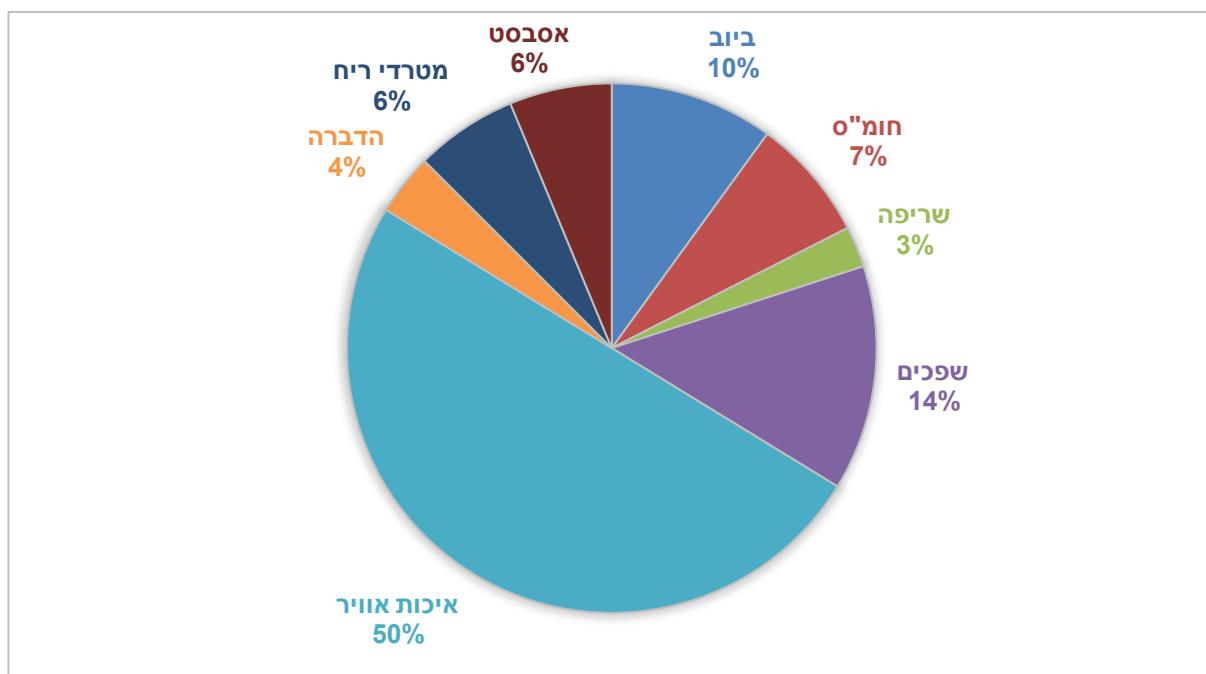
אירועי סביבה

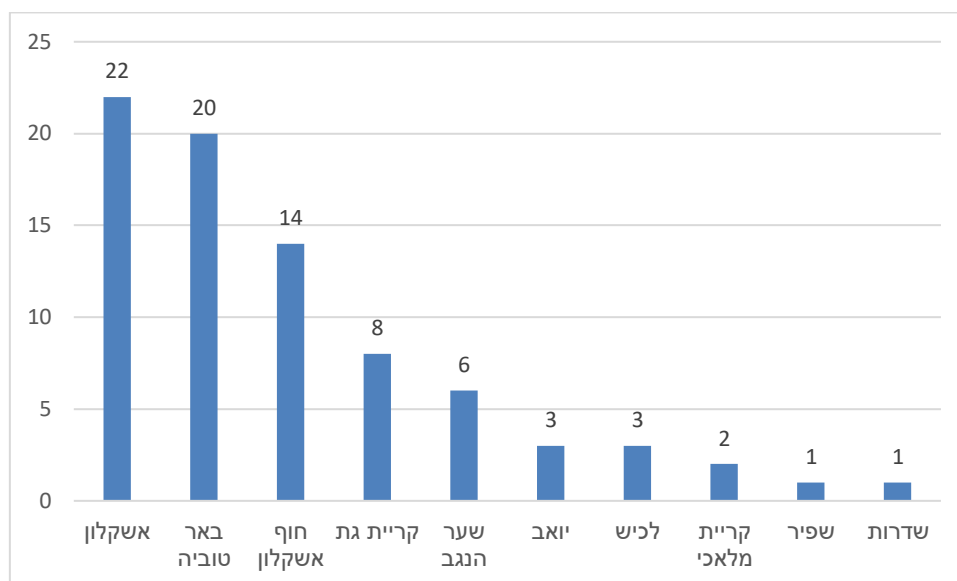
אירועי סביבה

מערך הכוננות של האיגוד נותן מענה חירום סביבתי לאורך כל שעות היממה בכל ימות השנה. אנו באיגוד רואים חשיבות עליונה באופן הטיפול באירוע סביבתי. חשוב כי אירועי הסביבה שבהם מגיע כונן האיגוד למקום יטופלו באופן מקצועי ואחראי, כך שיצמצמו את המשמעותיות הסביבתיות הכרוכות באירוע. האיגוד מתפקד כמגיב שני באירועי חומרים מסוכנים, 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, באמצעות מכשירי ניטור, גילוי וזיהוי, ובעזרת כל אמצעי המיגון הנדרשים לטיפול באירועים אלו.

בשנת 2020 טיפל האיגוד ב-80 אירועי סביבה לפי החלוקה הבאה:

תרשים מס' 1 - חלוקת אירועי הסביבה בשנת 2020 לפי נושאים

תרשים מס' 2 - חלוקת אירועי הסביבה בשנת 2020 לפי רשות

דוגמאות לאירועים משמעותיים בשנת 2020:

- דליפות אמוניה ממערכות קירור
- ריחות אדי דלק
- ריחות זיבול
- חומ"ס
- אסבסט- פגיעת טילים

אירועי סביבה מרכזיים

דליפת דלק ממכל של קצא"א:

אירוע חמור וחריג של מטרד ריח מתמשך, שנמשך למעלה מיממה. האירוע התרחש בגג מכל דלק של חברת קצא"א, בעל נפח של 100,000 קוב ומכיל דלק גולמי. בגג זה אותרה דליפת דלק, שטרם ידועה סיבתה. התוצאה הינה דליפה של הדלק אל גג המכל, שאחסן דלק גולמי המכיל חומרים נדיפים רבים וכתוצאה מכך גרם למטרדי ריח משמעותיים וזיהום אוויר בכל רחבי אשקלון וסביבתה.

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, החל את הטיפול מיד עם תחילת האירוע. כונני האיגוד הגיעו למקום ומבצעים חקירה יסודית על מנת להביא לעצירת התפשטות אדי הדלק, וגם להבין את השתלשלות האירוע החמור שמביא למפגע סביבתי עליו מתלוננים תושבים שחשים גם כאבי ראש ובחילות, כאשר חלקם פונו לקבלת טיפול רפואי. בעקבות האירוע הזה נערך שימוע לקצא"א שהורה על פתיחה בחקירה פלילית כנגד החברה.

שריפת מחסן במושב שדה משה

כונן האיגוד קיבל קריאה על שרפה עם חשש להימצאות אסבסט במושב שדה משה אשר מהווה חלק ממועצה אזורית לכיש, לאחר בחינת האירוע, זיהה כי ככל הנראה אכן קיים אסבסט במקום, מדובר במחסן שאינו נמצא בשימוש, גג המבנה עשוי אסבסט. כונן האיגוד שהוא גם סוקר אסבסט לקח דגימת צובר למעבדה, איתר את הבעלים והעביר להם הנחיות על פינוי האסבסט. כמו כן, ליווה את מכבי האש עד להכרזת תום אירוע.

תמונות מס' 1-2: שרפה שהתפרצה באשקלון, כונני האיגוד ביצעו ניטור חלקיקים ונתנו חוות דעת

תרגילי חירום מפעלים כהיערכות לשעת חירום

כונני האיגוד ביצעו סיורים במפעלים מסכני אוכלוסייה, בשגרה לקראת הערכות למצב חירום, אשר הוגדרו על המשרד להגנת הסביבה ופיקוד העורף כמפעלים שנדרשת בהם בחינת היערכותם לזמן חירום.

תמונות מס' 3-4: תרגול המפעלים לשעת חירום

נספחים קטעי עיתונות

שלום אורח! להרשמה/התחברות לחץ כאן

חיפוש באתר

כל המידע במקום אחד

ניוזלטר | חדשות | מכרזים | אירועים | ספקים | חק

בכותרות: משפט סביבתי | פסולת תעשייתית | רישוי סביבתי | היתר רעלים | פסולת תחומים סביבתיים: זיהום אוויר | חומרים מסוכנים | שפכים | זיהום קרקע | פסולת

אינדקס ספקים

קטגוריה

תת קטגוריה

חיפוש חופשי

חפש

חדשות

יו"ר ומנכ"ל חדשים בתחום איכות הסביבה

הארכה של דרישות דיגום מאגרי קולחין

לכל החדשות

לוח ארועים כללי

כנס שיתוף ציבור - אסדת לווייתן

6/2/2020

קורס ניהול איכות הסביבה בתעשייה

אלפי טון של חומרים מסוכנים פונו מאתר פיראטי במי

מאת: מערכת info spot | פורסם בתאריך: 30/1/2020

המשרד להגנת הסביבה מדווח כי בהמשך לגילוי כמות גדולה של חומרים מסוכנים באתר פיראטי לא מורשים במושב גבעתי וגאליה, ולאחר שנאלץ לנחשט החומרים בעצמו בשל התעלמות של בעלי הקרקע מצוו הפינוי, המשטרה על 2 מפעלים השייכים לקבוצת דור ותפסה מסמכים ומדיה דיגיטלית, בו שחלק מהחומרים הגיעו מהם

המשרד להגנת הסביבה מדווח כי בהמשך לגילוי כמות גדולה של חומרים מסוכנים באתר פיראטי לא מורשים במושב גבעתי וגאליה, ולאחר שנאלץ לנחשט החומרים בעצמו בשל התעלמות של בעלי הקרקע מצוו הפינוי, המשטרה על 2 מפעלים השייכים לקבוצת דור ותפסה מסמכים ומדיה דיגיטלית, בו שחלק מהחומרים הגיעו מהם

תחילתו של הסיפור בדצמבר 2018. איגוד ערים נפת אשקלון מוציא בעקבות מידע על חומרים מסוכנים המאוחסנים באופן לא חוקי במשק בנ הממוקם בין אשדוד ויבנה. במהלך הסיוור, נמצאו אלפי מכלים, מהם נז וחרף. עקב האחסון הלקוי של החומרים המסוכנים, בשל מצבם הפיזי ושולוליות החומר שדלפו מהם, עלה חשד כי החומרים המסוכנים חדרו לי לזיהום קרקע ומים.

בבדיקה שנערכה לתכולת המיכלים נמצאו בתוכם חומרים מסוכנים ומסר עצומה וחרירה (כ-3,000 ק"ב). יתרה מכך, יתכן וחומרים אלה התפשו המשקים החקלאים הסמוכים.

מצבור גדול נוסף של חומרים מסוכנים נמצא מאוחסן במשק חקלאי במושב רחובות.

כאן דודס - אשקלון | 1875 | 15.5.2028

18

היכנסו להגיב: www.kan-ashkelon.co.il

מצב העיר >> חדשות

גלאם: "לעצור את ההפקרות של קצא"א

באיגוד ערים לאיכות סביבה טוענים למסרדי ריח בדרום העיר ובקיבוץ זיקים. פקחי האיגוד בדקו וקבעו כי הריח מגיע בשל פעילות של קצא"א שמצידה מעלה השערה כי מדובר בריח שיוצא ממפעלים אחרים באזור התעשייה

קצא"א יכול להיות שהריח ממפעל אחר

חברת קצא"א אומרים כי הם פועלים בשיטות מלאה ובתנאים להקנים המחמירים ביותר שנקבעו על ידי המשרד להגנת הסביבה, שהינם מחמירים מאלו שנקבעו במדינות אחרות בעולם, תוך דאגה לביטחון ובטיחות תפזור באשקלון.

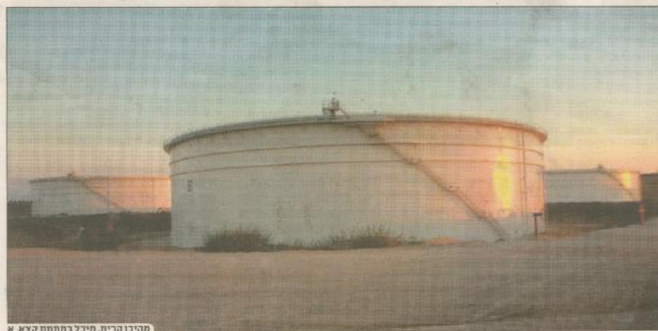
קוד טענים בחברה כי העובדות הנכונות הן:

כל פעילות קצא"א, ובכלל זה פריקת וטעינה מביצועות בתנאים לנהלים והסטנדרטים המיטריים ביותר.

לא נרשמה ולו חריגה אחת במהלך חודשים המתוארים ומדווחים ערכים נמוכים מאוד מהן תקן, וכן גם יעדי המשרד לאיכות הסביבה. יודעו, כי קצא"א פועלת בתנאים מלא ודיוק עם המשרד להגנת הסביבה בכל הנוגע לניטור האוויר באזור מתקנה וכן משיקפה משיאבים רבים בנושא. קה על אף שריא לא נדרשה בשום שלב להתקין את מערכת המיטור הממוקדת, היא הגדילה להתקנה, והמערכת פועלת בשטרה במתקני החברה.

ממוקד מדיניות החברה, טרם ביצעו של עבודה עלוליה להיות מסרדי ריח, קצא"א נהגת להעביר הודעה מפורטת לרשויות הרלוונטיות.

מלבד קצא"א קיימים באזור המורכב מפעלים טכניים, רובם אף קרובים יותר לקיבוץ, אשר יכולים לגרום למסרדי ריח. החלל נהג של תושבי קיבוץ על מסרדי ריח כדי לים להיות משיכים לכל אחד מהפעלים החלל, ובמסגרת המערים בהם נבדקו תולדות על ריחות, שתקבלו פתשונים, נמצא כי מקור הריח לא משיך לקצא"א.

מזכיר מרית, מיכל בתחום קצא"א

עם האחרים למחרלים לרבות פתיחה בוד קרה פלילית. בנוסף, אנו מבקשים להודות על ערכן הנחלים החלים על קצא"א בעינין הפעלת המסוף הימי, אשר יכלול: התייחסות לכל הנושאים הנדרשים בתנאי רישיון העסק, חיוב חיבור מרכז הבקרה של האגוד און ליווי למערכת משיב איר ודלק של קצא"א, וחוב חיבור מערכת הבקרה של האגוד למערכת חיזוי ההפעלה של המסוף הימי של קצא"א. כל זאת על מנת שיהיו בידי פקחי האגוד כלים מתקדמים הכריזים כדי להבטיח עבודה מלאה של קצא"א בדרשות הסביבתיות המחייבות אותה.

המסוף הימי בתנאים לנהלים לפיהם נאסרה פעילות שעינה בנמל הימי שלה כאשר כיווני הרוח הונג בין דרום מערבית 250 מעלות לצפון מערבית 330 מעלות. קצא"א, כי מסר השכור באגוד, ביצע פעילות פירי קה ושעינה בגיגור לנהלים ובכך גרמה על פי המשרד ליצירת מסרדי ריח ואף לפגיעה באיכות האוויר היות ומדובר בזמורים בגון בגון העולים להיות מסרטים כללי תושבי קיבוץ זיקים.

באגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אש קלון, ביקשו להוכיח כי כבר לפני מספר שנים הם עסקו בעמידתה של קצא"א בתנאי רישיון העסק שלה ובעקבות אותה התערי בוד, נדרשה קצא"א להתקנות מערכת למיטור אירם בגמל הימי. לפי המידע המצוי ברשות האגוד, מערכת זו החלה אירם שלב ההרצה בחודש מאי 2018, ולמיטב ידיעת האגוד, מערכת זו אינה פועלת באופן שני רתי על כל מתקני המסוף הימי של קצא"א.

"זלזול מפגיע ברשויות"

"בריאיות ציבור התושבים בגפה עומדת בראש מעיינינו, ולכן אנו מפעילים את כל הכלים העומדים לרשותנו על מנת למיטור סיכונים סביבתיים הכרוכים בפעילות של קצא"א, אמר יו"ר האגוד וראש עיריית אשקלון, תומר גלאם והוסיף: קצא"א ממשיכה להתנהל כאילו היא ריבון העומד בפני עצמו, תוך זלזול מפגיע ברשויות ובתושביה. כאשר גילינו לאחזונה שפעי לות החברה לא עומדת בנהלים אליהם היא מחויבת על פי רישיון העסק שלה, פנינו ללא דיוחי למנהל המחוז להמשיך חקירה נת הסביבה בדרשה לפתוח בחליכי חקירה ואכיפה. את ההפקרות המוללת של מנהלי קצא"א צריך לעצור."

מנכ"לית האגוד, מיטל אמית והוסיפה כי לאור האירוע הזה מנה האגוד למנהל מחוז דרום במשרד להגנת הסביבה "לפעול בהקדם, על מנת לבדוק את ממצאי הפיקוח החומרים ובכל שידרש אף למצות את הדין

ימים ואחרונים למרות ההנחיות מרגשים תושבים רבים בישראל כי שחת העורר לענוד מסיכות על האף ויקים המציאות היא דווקא הפוכה. בשבועות האחרונים התקבלו באגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, תלונות של תושבי קיבוץ זיקים בעניין ריחות חרישים של איר דלק. בעקבות כך, יצאו פקחי האגוד למקום בכדי לאתר את מקור הריח. הפקחים שסיירו בקיבוץ עצמו ולאחר מכן באזור התעשייה הדרומי של אשקלון כדי להבין מה מקור ריח הנו החריף. בהסגר הניעו לשער המניסה של מתחם קצא"א, השו בוד חריף בעוצמה 5, בעל מאפיינים של דלק בודמת לריח אותו חשו כמסרדי קיבוץ זיקים, המניעים באופן ברור וחד משמעי מחוות המיכלים של קצא"א.

באחר היום, כך דוח, קצא"א ביצעה פעי לות טעינה במקסר ימי, שעלול להיות מסרד משמעותי לפליטות לאוירי של איר הדלק המסבירים בגסס האנטי.

נהגות אגוד ערים לאיכות הסביבה בני פת אשקלון ביקשו מקצא"א לטבל את פי רות הפעילות במקסרים הימיים - כמו שהם מחויבים בתנאי רישיון העסק שלהם אף לפי דברי אנשי האגוד עיריין לא התקבלה שום התייחסות לבקשתם.

עוד טענים באגוד כי בתנאים לתנאי רישיון העסק, נדרשת קצא"א להפעיל את

אירם משה

קצא"א ממשיכה להתנהל כאילו היא ריבון העומד בפני עצמו, תוך זלזול מפגיע ברשויות ובתושביה"
תומר גלאם

מכניס אצבע למפעלים אחרים. קצא"א

אור נקי בל"ג בעומר

הציבור באשקלון מילא השנה אחר ההוראות ותקנות לשעת אירס, אשרו השנה על קום מנוחות בגלל ריחב האיר כדי לנטות את התפשטות נגיף קורונה, והודבר בא ליד ביטוי בתחומי ריבוי המסומים

בתחת אשקלון דרום במידה של חלקיקים קטנים מ-25 מיקרון שהם כוונג חלקיקי עירייה המסומים לביאית האדם, נרשמה ירידה חדה של 85 אחוזים ביות ללג בעומר בשנה שעברה יחד עם זאת, נרשמה עלייה של 14 אחוזים ביות ליום בודי רגיל אך זה מוסבר בתנאי מח האוויר במישור החוף.

דוד לוי

היכנסו להגיב: www.kan-ashkelon.co.il

משאית של חברת דוטס

11

חומר גלם, לפני שאתה מתפעל מהעיר שלך כמה היא יפה, תבוא תראה מה קורה עם החברה החדשה שהכנסת. זה לא אמיתי שיש ערימות של זבל מסיבב לכל השכונות"

שוקר כהן

ורק היום פיגו עם גנב שאמר את האשף מה ככה עם מלא מפגעים כיבימים חומר גלם, לפני שאתה מתפעל מהעיר שלך כמה היא יפה, תבוא תראה מה קורה עם החברה החדשה שהכנסת. זה לא אמיתי שיש ערימות של זבל מסיבב לכל השכונות. הפגעים לא סורים כאותם ימים שצריך לפנות ולא מסי פיק הם גם משאירים סביבה כזו של זבל אפרים אליאב שמתגורר בשכונת נווה הדרים גם הוא לא שבע רצון מפיגו האשפה: "בדרך סוב אווירי ראש העיר", הוא כתב בדי הפייסבוק של גלגל, "לאחר פגיות רבות מסי ימים למספר 106 שאין מענה לבקשות של פיגו אשפה בניינים, פונה ישירות אליך על מנת לספק בפיגו אשפה מרח' העונות 2/4/6, התשובה של 106 משאיות התקלקלו, ולא מפניה את אשפה ומשאירים במתחם קטן כ-2600 חצי אב עם פסולת. לא מספיק המנפה קורונה גם להוסיף לעשות את הריח של הובל לא מפרנה, זה עובר כל גבול".

פי סחי באשקלון יורד שאפשר להמשיך כך עם עוד המון תלונות וטריזות. והת' לזנות זה לא רק על פיגו האשפה שפגעים רבות לא מתרחש, אלא גם על מכסים של פחים שמטמנים שלא נמצאים במקומם והופ' כיס את הפחית למוקדי סכנה או גם פחי אשף פה מוטמנים ללא שקיות.

תלונות רבות מתחילת השנה

התלונות הרבות הללו הגיעו בעיקר לאחר כינוסה של חברת פיגו האשפה החדשה שקיטא "רוח מנף ויטוריום" שני כנסה לעבודת בחילת השנה לאחר שנבחרה במכרז של העירייה. גם בניסוח לוחות בבירוקות רבה ומעט על מני בעיות של אשפה לאחר ששקף אשפה רבים נקצרו ותי כולות נשפכה לעפרים על ידי הפח ובאחד המקרים על מלי רכב.

כעת, לאחר בארבעה חודשים של מתן שירות בקו, לא רק תושבים אלא גם בעי' ריחו מביעים אי שביעות רצון מתנהלות החברה בעיקר לאחר שהתברר כי החברה לא עברה לכאורה בהרישום המכרז. במכתב שנשלח ב-19.4.2022 מהמחלקה המ' שפסית של העירייה לחברה נכתב כי "החל מתחילת העבודה בעירייה ועד היום נבחלף למעלה מ-4 חודשי עבודה הברתם לא מצ' ליות לבצע את מלאו שירות העבודה מימי, ואת רף תגבורים של חברות חיצוניות. ואת יום נותרים לפחות 100-150 טונות אשפה מוטמנים והמדרום 36000 חצי אב שני תרים ללא פיגו פסולת. מתבצעת מכר נצי רמת פסולת רבה סביב למוטמנים... ודוש, על התנהלות זו נרמה תלונות רבות מסעם התושבים, ולתושה אי' שביעות רצון מה' משכת מפיגו האשפה, ולפניה בתרמית של העירייה".

עוד נכתב כי החברה העסיקה כוח אדם לא מקצועי אשר גרם לנזקים כבדים לפחים המוטמנים, נזקים אשר נאמרים במאות אלפי שקלים, עד כה נקצרו במהלך ביצוע הפיגוים על ידי החברה כ-200 שקלים. נשי רז מבלי הפלטיק של המוטמנים ומעטפות המטון של המוטמנים, כמו כן נשברו מכסי המוטמנים ועוד. והכל כתוצאה מפיגו לא מקצועי, כלשון המעשה, על ידי חברתכם. לאחר ועד מנת לסייע לחברת דוטס בפיגו האשפה בעיר, אשרה לה העירייה

החברה הביא את חברת דוטס להגיש ביום ראשון עתירה מנהלית נגד העירייה ובה דרישה לאסור על העירייה לקיים את נוהל הצעות המחיר וכן לאסור עליה לצאת למי דרו לצורך פיגו פחי האשפה המוטמנים בעיר. בעתירה בטען כי חברת דוטס השקיעה מיליוני שקלים בהצטיידות בעקבות ההכרזה במכרז וכי הפניה של העירייה לכלכל הצעות מחיר מחברות אחרות מהווה פגיעה כלכלית קשה בחברה.

החברה דרשה מבית המשפט להוציא צו בעניין, אלא שכבר באותו היום הגיבה הש' פסח גאולה ליון לדברים ומסרה כי אינה רואה טעם לזנוע את הליך הצעות המחיר של העירייה מאחר ואינו גורם לנזק לחברת דוטס, כי המכרז שלה עדיין לא בוטל והיא ממשיכה לעסוק בפיגו האשפה בעיר.

הבעלים של חברת דוטס, דני סעיריאן כונס מאור על התנהלות העירייה, "עיריית אשק' לון נוהגת בבריונות", הוא אמר ומצין כי תיר' כנית העבודה של העירייה מאור מושגת ולא מתאימה למציאות הקיימת בעיר.

עוד טען סעיריאן כי גם כשישקיע לשנות את שיטות העבודה הללו ולהתאים אותן למציאות של היום, הוא תמך בקביעה מצד העירייה, "ביקשתי ישיבות הטבעה מתורשת כי כל זה לא רציני ולא אקטואלי. אמרתי באו נישב עם יועצים משפטיים ונראה איך מוחשים. אבל הם לא יושבים וגם כשיושבים הם מתכזבים מה ידור. גם כשאתה מביא קב' לן משנה הם לוקחים אותו לחדש ודורשים אותו".

הוא אמר כי העירייה לא צריכה לטור' את התגנים של' ולהכניס להם על פרט, אלא שהעירייה צריכה לדרוש מהם לנקות את כמו כן, טענה עורכת הדין של החברה כי משכת הקורונה גרם לבקיות לא מעטות כאי שר מצד אחד הרב' הגיל' מאור את כמות האשפה העירונית ומנגד העירייה לא מאשש' את החברה להעסיק קבלן משנה לצורך תגבורת כמו כן, טען כי משכת הקורונה גרם לעיכוב בהצטיידות במשאיות חדשות ומתאימות וכן בהצטיידות הטכנולוגית הדרושה.

עיריית אשקלון נוהגת בבריונות

במקביל והוכנה לאפשרות של סיום ההוי זה באופן מדי עם חברת דוטס, יצאה העירייה בקריאה לבעלי חברות לפיגו אשפה להגיש לה הצעות מחיר לפיגו הפחים המוטמנים לתקופה של חצי שנה עד לסימו של מכרז נוסף ובחירת חברה חדשה.

עיריית אשקלון

עד כה נקצרו במהלך ביצוע הפיגוים על ידי חברתכם כ-200 שקלים. נשי רז מבלי הפלטיק של המוטמנים ומעטפות המטון של המוטמנים, כמו כן נשברו מכסי המוטמנים ועוד. והכל כתוצאה מפיגו לא מקצועי, כלשון המעשה, על ידי חברתכם.

עיריית אשקלון

העיר דוטס כבר יכינו תוכנית בעצמם ויראנו כי הפסולת תפונה מהעיר. לדבריי, והתערבות של העירייה בעבודה המקצועית רק מונעת בה. "אם יש לי בשכונה 300 מוטמנים ואני נין לאשני נהגים שיעשו את כל האוויר לא מע' תון את הנהג מה צבע השקלים, אלא שזה יהיה לשביעות רצונה. אבל העירייה מעניין אותם צבע השקית, אומר סעיריאן ומבקש למסור לתושבי העיר כי הם עושים הכל על מנת לרת' את פסח שירות טוב, "עברנו איתם את הקו' ורמת ואת פסח וימים קשים ועם ישראל יודע אבל בעיריית אשקלון זה רק ימים שמשה. בלי מחשבה. אמרנו ביתו שירות ע' מהי שיגור לנו לתפקיד, למרות שנתקפה התאמת מתן השירות הוא קשה. עברנו אפילו ביום העצ' מאות, אבל אין תוכנית עבודה לעירייה וזה מראה על התנהלות של".

מעיריית אשקלון במסר כי היא "פועלת ליישום הסטנדרטים הגבוהים ביותר בתחום מניקיון ותעשה כל שדרוש על מנת לוודא זאת. החברה המדוברת הוזמנה לשימוע".

נזקים במאות אלפי שקלים. מני אשפה

הקלות שיעלו ביוקר

בפעם השישית ביקשה חברת החשמל לדרווח את מועד התקנת הפילטרים להפחתת פליטות המזהמים בשתי ארובות בתחנת הכוח רוטנברג • באיגוד ערים לאיכות הסביבה טוענים: "אסור להמשיך לסכן את בריאותם של תושבי אשקלון והסביבה"

שמוליק חדד

חברת החשמל: "בתקופה האחרונה שונה לחלוטין תמהיל ייצור החשמל, מה שהביא להפחתה דרמטית בפליטות הכוח רוטנברג"

תחנת רוטנברג, הסולקנים היו אמורים להיות מותקנים בשוף 2019. צילום: צפירי אביב

הצו הארצי היה עליה להשלים את התקנת הפילטרים בחברת החשמל נמסר בתגובה: "בתקופה האחרונה שונה לחלוטין תמהיל ייצור החשמל בישראל, מה שהביא להפחתה דרמטית בפליטות מתחנת הכוח רוטנברג. בתחנה שוררנו שתי יחידות ייצור מתוך ארבע והן פועלות באופן מלא עם סולקנים להפחתת פליטות. שתי היחידות הנוספות פועלות באופן חלקי, ביחס לעבר, וזאת בשל הפחיתות השימוש בפחם בעשרות אדונים ועלייה בשיושם בגז מתמר ולחיות. אי לכך, ועל רקע שיקולים מערכתיים ותחיות הצריכה הייצור במשק לשנים 2020 ו-2021, חברת החשמל הגישה בקשה לדרווח, תוך שהיא הגישה תוכנית להפחתה נוספת מיוחדת אחרות המפצה על הדרווח המבוקשת".

ממשיך להתנגד הסביבה נמסר בתגובה: "התקנת פנייה מחברת החשמל לדרווח של כשישה חודשים בתוכנית העבודה המאושרת לסיים תהליך התקנת הפילטרים ריף על יחידות 3 ו-4. המשרד פנה להחזיר ייבואן המטענות על צורכי גדול משק החשמל המהותיות של חברת החשמל מתוקף היות הפליטה לתחנת כוח זו. יצוין כי המשרד בוחן את הסיבות לעיכוב כעמי"דה בלוחות המגנים מצד חברת החשמל ואת הצעדים שינקטו בשל סיכוכ זה".

חברת החשמל מבקשת שוב לרווח את מועד התקנת הסולקנים להפחתת הפליטות המזהמות מהארובות בתחנת הכוח רוטנברג באשקלון. זו הפעם הששית שהחברה מבקשת מהמשרד להגנת הסביבה להאריך את הדד-ליין לסיום הפילטרים.

חברת החשמל מפעילה שתי תחנות כוח פחמיות, בחדרה ובאשקלון. מאז שנת 2010 ותחילת החברה להתקין את הסולקנים (פילטרים) בארובותיהן של שתי התחנות, בעלות שנאמרה על ידה בכשמונה מיליארד שקל. הפילטרים אמורים להפחית כ-80 אחוז את פליטת תחמוצות הגופרית כתוצאה משרפת הפחם וכ-75 אחוז את פליטת תחמוצות החנקן.

בסך הכול מותקנים סולקנים בשתיים מתוך ארבע הארובות בתחנה. בחברת החשמל מביקש כאמור מספר רב של פעמים לדרווח את הפירוק לתקנת הסולקנים בשתי הארובות הנותרות (ארובות 3 ו-4). משרד להגנת הסביבה נענו בחיוב לכל הבקשות של חברת החשמל, המועד האחרון שנקבע לפירוק היה סוף 2019.

כעת, כחודשיים לאחר שהסולקנים היו אמורים לעבור בתחנת הכוח, ביקשה החברה ברה דרישה נוספת. בנוסף ביקשה החברה הקלות בהיתרי הפליטה, ביניהן הפעלת התחנה גם במקרה של תקלות והפסקת הני

האלמנט החמישי

באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון מכחישים את הטענות שעלו בשבועות האחרונים על התקנת משרדים של אנטנות G5 בתוך עמודי התאורה בקרית גת ובאשקלון • טוענים: הסרטונים שהופצו ברשתות החברתיות אינם משקפים את המציאות

שמוליק חדד

אנטנה G5. מורדות מחלוקת המחשבה shutterstock

הערים אורי גולדשטיין ביצע בדיקה בקרית גת וקבע כי "ערכי הקרינה נמוכים בהרבה מרובי המקומות המשרדים של אנטנות G5 השוכן הנדע תורם של אנשי האיגוד לכך דרוק את עמודי התאורה באשקלון, על מנת לאפשר או להפריך את הטענות של הגולש ברביאוב. "למען ההירות, בוצעה מדידת קרינה מרגמית לעמודי התאורה החדשים באשקלון", מסרו באיגוד. "המדידה בוצעה על ידי מנהל מחלקת הקרינה באיגוד וניצנו מחלקת החשמל של העירייה והצביעה על כך שאין חשש כלשהו לקרינה בלתי מייננת וחדרנות מערכי הקו המומלצים על ידי המשרד להגנת הסביבה. עמודי התאורה אינם מוללים משרדים או רכיבים כלשהם בתחום תקשורת הסלולר, ואין בכוחות העירייה להתקין רכיבים כאלה כל עוד לא יוכרה בפניה כי אין בהם סיכון כלשהו של חשיפה לקרינה מייננת".

מיטל אמיתי, מנהלת האגוד, אמרה כי "ברצות הציבור היא מעל לכל, החששות שובבאו בפנינו נולדו לחלוטין, בריקת המפרטים הטכניים עם מחלקת החשמל בעירייה מצביעה על כך שהם לא כוללים משרדים אלחוטיים כלל".

מרטון שפרסם ברשתות החברתיות ובו נטען כי בעמודי התאורה באשקלון התקנו משרדים של אנטנות מהדור החמישי (G5) עורר עניין רב ודאגה בקרב הגולשים. באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון יצאו לשטח לבדוק את הטענות, תחורר עם ממצאים שליליים. "לא התקנו באשקלון משרדי רדיו 5 בעמודי התאורה שמצולמים בסרטון", מסרו באיגוד. "מדובר בסרטון מטעה שאינו משקף את המציאות".

בשנה האחרונה עלתה המודעות בנושא האנטנות הסלולריות G5 שננטעו כי הן

בעלות קרינה בלתי מייננת שעלולה לסכן את בריאות הציבור. לפני מספר שבועות הפיק גולש בשם אריאל ברגדאובן, שמיציג את עצמו כמתמקד וממספל, סרטון ובו הוא נראה מוסיט בדוחות אשקלון ומצביע על עמודי תאורה שבהם התקנו לטענתו האנטנות השניית במחלוקת. הסרטון עורר סערה בקרב הגולשים, שחלקם פנו לעירייה וביקשו לדעת האם אכן אשקלון רושמת

אמיתי: "בדיקת המפרטים הטכניים עם מחלקת החשמל בעירייה מצביעה על כך שהם לא כוללים משרדים אלחוטיים כלל"

פצצה מתקתקת

חברת קצא"א ותחנת הכח הפחמית רוטנברג, מהמוקדים המזיקים ביותר לאיכות הסביבה- נמצאות כאן באשקלון. היכן מסתתרות הסכנות האמיתיות ומה ההשלכות על כל אחד מתושבי העיר? ראיון מיוחד עם מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה, מיטל אמיתי שמציגה את הנתונים שכולנו צריכים להכיר | מילן מועלם
צילום: כהן צדוק, דוברות עיריית אשקלון, באדיבות האיגוד

לתושבים מאזור קצא"א ותחנת הכח הפחמית? "בנפת אשקלון נמצאים מתקני תשתיות לאומיות שהינם בעלי השפעות סביבתיות פוטנציאליות עבור התושבים. אתרים אלה נמצאים תחת בקרה ובדיקה מתמדת של האיגוד. מתקני התשתיות הלאומיות העיקריים הם קצא"א, אסדת הגז תמר סביבתיים שונים בין היתר בקשר עם מתקני תשתיות אלה, כגון מקרה כמו שאירע לפני שבועיים של דליפת נפט לים, כ-3 ק"מ מהחוף בחברת קצא"א. מדובר באירוע בעל פוטנציאל נזק אקולוגי משמעותי, למשל אם הנפט שישפך יהיה בכמות גדולה.

במקרה זה הדליפה נעצרה בזמן קצר יחסית. דוגמה נוספת, שימוש בפחם ע"י תחנת הכוח "רוטנברג" גורם בין היתר לפליטות מזהמים לאוויר, אשר הינם בעלי השפעה על בריאות הציבור, ובכלל זה הגדלת התחלואה במחלות נשימתיות שונות. רק לאחרונה הצגנו את הנתונים העדכניים בנושא בוועדה מיוחדת

אבי ריכטר, בכירי חברת החשמל, מנכ"ל משרד האנרגיה, ארגוני איכות הסביבה נוספים את הנתונים הבאים:

נפת אשקלון משתרעת על שטח של 1.5 מיליון דונם, ומהווה כ-10% משטחו של מחוז דרום. בשטחה פועלות כ-60% מסך אתרי תחנות הכוח הגדולות במחזור הדרום. כמו כן הנפה אחראית על 33% מייצור החשמל במדינת ישראל.

מעבר לפגיעה בסביבה שהיא סיבה מספקת בפני עצמה, לזיהום האוויר ישנן עלויות כלכליות הנוגעות על כתפי הציבור, עלויות של תחלואה, אובדן ימי עבודה, הגדלת היקף אישפוזים ותרופות, פגיעה בנכסים ועוד. מרובר על פגיעה כלכלית של 9.5 מיליארד שקל בשנה.

בראיון מיוחד לסקופ, מספרת אמיתי על ההשלכות של פעילות החברות בתחומי אשקלון ועל הפעילות של איגוד ערים לאיכות הסביבה לטובת התושבים.

איך באות לידי ביטוי הסכנות הגדולות

י אחראי על בריאות התושבים? כבר שנים שפעילי הארגונים להגנת הסביבה זועקים את הועקה וטוענים שאשקלון היא אחת הערים בעלת רמת זיהום האוויר מהגבוהות בארץ.

שניים ממוקרי הזיהום העיקריים על פי הנתונים, ממוקמים דווקא בנפת אשקלון, קצא"א ותחנת הכח הפחמית רוטנברג. הזיהום עשוי להיות קטלני ומשפיע גם על רמת התחלואה בעיר, כשהתושבים הם אלה שסופגים בסופו של דבר את הנזקים העצומים שמשפיעים על בריאותם.

בריון שהתקיים בשבוע שעבר בכנסת, בוועדה מיוחדת בנושא הקרמת מועד המעבר לשימוש בגז טבעי להשמל במקום פחם, ייצגה מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה, מיטל אמיתי, את קולם של תושבי אשקלון ונפת אשקלון.

מיטל אמיתי, נולדה וגדלה בדרום. מזה כ-5 שנים היא משמשת כמנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה בנפת אשקלון.

אמיתי הציגה לחברי הוועדה בראשותו של ח"כ

17/2/2020

לוח אירועים

מכרזים כללי

תמיכה בפעילויות איכות הסביבה

ניהול קמפיין איכות סביבה
ותברואה

לכל המכרזים

במשרד להגנ"ס טוענים כי מדובר באחסון רשלני, מזהם וללא היתרים מסוכנים ופסולת חומרים מסוכנים באתרים לא מורשים.

פסולת מסוכנת במושב גבעתי
צילום: המשרד

כתבות רלוונטיות לנושא:

1. 3.2 מיליון ₪ למפעל גן שמואל בגין הפרות של היתר הרעלים, 019
2. נשלל היתר הרעלים של שמן תעשיות בעקבות השרפה, 09.2019
3. תפיסת מחשבים ומסכמים במשרדי גדיב החשוד בזיהום קרקע, 19
4. הרשויות חוקרות את דור כימיקלים בעקבות דליפת הגז בחיפה, 19
5. מידע נוסף על קרקעות מזוהמות | infospot

המשרד להגנ"ס מימן את הפינוי - 8.5 מיליון ₪

בעקבות הממצאים של איגוד הערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, ובמשרדי מחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה לבעלי השטח. במאי 19 להגנת הסביבה הוציא צווים לבעלי המשקים לפינוי החומרים המסוכנים במושב תוך זמן שהוגדר מראש, אולם, לפי הודעת הרשויות, בעלי המשק מהצו ולא החלו בפינוי. משלא קוימו הצווים ולא בוצעו פעולות לפינוי המסוכנים, ובשל הסכנה החמורה לציבור ולסביבה, החליט המשרד לביצוע פעולות הפינוי והסילוק בעלות של כ-8.5 מיליון ₪ שמומנו מו לשמירת הניקיון.

המשרד להגנ"ס טוען עתה, כי מפעלים מקבוצת דור, המטפלים בחומי ופסולת חומרים מסוכנים חשודים במעורבות באירועים אלו, כמי שחלק מה משטחם לאותם אתרים פיראטיים במושבים גבעתי וגאליה.

התייחסויות

מקבוצת דור נמסר: "קבוצת דור פעלה ופועלת על פי כל התקני הסביבתיים תוך עמידה בדרישות החוק והרשויות. אנו למדים את פרטי שנקבל מידע נוסף נגיב בהתאם."

הממשלה הרלוונטיים מקבלת את המקום הראוי לה, כמו גם המורעות של התעשייה ושל הציבור. לדעתי אנחנו בדרך להשגת המטרה, אנחנו עדיין לא קרובים אבל ההתפתחות היא בכיוון הזה, ומכאן האופטימיות שלי."

התושבים צריכים לפחד?

"זאת שאלה שאי אפשר לענות עליה כן או לא. המספרים מראים שתחנות הכוח הפחמיות גורמות לתמותה. יחד עם זאת האיגוד פועל להפוך אותן לפחות מזמחות ע"י התקנת מסננים או הפיכתן ללא פחמיות."

התחנות, כמו כן שהחומרים השונים שנמצאים בתחנה עלולים להיות מוקד סכנה רב. יחד עם זאת, ומבלי להיכנס לפרטים מסיבות ברורות, אציין כי מדינת ישראל יודעת להגן על התשתיות האסטרטגיות שלה. לראייה גם בתקופות לחימה של ישראל לא אירעו אירועים ביטחוניים הקשורים לתחנות הכוח."

מה השאיפה הסופית של איגוד ערים לאיכות סביבה?

"השאיפה שלנו לייצר מצב שבו המורעות לחשיבות ההגנה והשמירה על הסביבה ועל בריאות תושבי נפת אשקלון בקרב משרדי

בכנסת, אשר רנה בנושא של הפחתת השימוש בפחם בתחנות הכוח."

אחרי חירון בכנסת בשבוע שעבר, מה עמדת הממשלה בעניין?

"אי אפשר לסכם את עמדת ממשלה בתשובה אחת מכיוון שאנו לא מייצגים את הממשלה, אך גם משום שהממשלה מורכבת ממשרדים שונים, חלקם חלוקים ברעם, חלקם שותפים ברעה מסויימת. משרד להגנת הסביבה, משרד האנרגיה, משרד האוצר. כל אלה ואחרים רלוונטיים מאוד לנושאים שאנחנו עוסקים בהם. כמו כן שמירתה של הממשלה היא למועד פגיעות בסביבה, להקטין שימוש בחומרים מסוכנים ולהבטיח את בריאות התושבים, לצד הבטחה של ביטחונה של המדינה, התושבים והתשתיות הלאומיות."

מה אתם יודעים על התחלואה בקרב עובדי המקום ותושבי העיר?

"כמו כן שאזורים הנמצאים בסמיכות למפעלים מהמים ותחנות כוח גדולות מייצרים סיכונים סביבתיים מוגברים כגון זיהום אוויר, מטרי ריח, חומרים מסוכנים ועוד. בוועדה האחרונה בכנסת הוצג כי 2500 תושבים בישראל מתים מדי שנה כתוצאה מפעילות תחנות הכוח בישראל."

באיום הביטחוני, במה התחנות מסוכנות לנו?

"איום ביטחוני הוא אירוע מסוכן עם או בלי

לא רוצים את קצא"א באשקלון

שמועיה חדר • צילום: צפירי אביוב

בעוד שתחנת אלווה הימית היא דו-קוטרית, בעלת שני קוטרות, שבהם נמצאים כ-100 עובדים, תחנת אלווה היבשתית היא חד-קוטרת, ובה כ-50 עובדים. תחנת אלווה היבשתית היא חד-קוטרת, ובה כ-50 עובדים. תחנת אלווה היבשתית היא חד-קוטרת, ובה כ-50 עובדים.

ולאם בביטור בקצא"א ביום שישי האחרון. לא קיבל תשובות על חלקי החקירה והשלטותיה צילם בארבעת הערבייה

לחזר בספר שירת התהוד כי בסקס
הוא חייב להיות לך סמל המילונים
הקבוצה והמבשר הלחנת המילים הדינא
כי חלל בנדיקת ובחמלת הנא
הוא המלך והישרי העסק של התורה
האדם שיש לאיבת המשיב: נא אש
הוא המכיר כי הדינים אחרת נא אש
המכיר לך נעלה בעל שם 188 אלה
הוא מביא האדם שיש לאש המשיב
השמו את סדר ירח ברנע A הדגה
המכיר לך של העול החדש
הוא המכיר כי המשיב ברנע פעולת האמה
המכיר והמכיר הדין את יר כסוד
הוא מביא הדין הדין המכיר
המכיר לך המכיר.

(continued)

החכם לשיטתו נטס מאחורי האמריקאים
רק תעלה את הישגת הנפשות אלו. ישי
ואל לא צריכה להיות מסרון לשינוע
נטס נמנעו: ערב לא צריכה הנפשות
הריוס לנו יותר מוכנס הסוף.

תגובות

הוא מבין המאמרים המעניינים ביותר שראינו
בזמן האחרון. המאמר נכתב על ידי פרופ' דניאל
גוטמן, מנהל המרכז למחקר ב"מכון דוידסון
למחקר מדעי". המאמר מנסה להבהיר את
ההבדלים בין המחקר המדעי לבין המחקר
החברתי. המחקר המדעי מבוסס על ניסויים
והסקת מסקנות מהם, בעוד שהמחקר החברתי
מבוסס על תצפיות וסקרנות. המאמר מנסה
להבהיר את ההבדלים בין המחקר המדעי
לבין המחקר החברתי, ואת ההשלכות של
ההבדלים הללו על תוצאות המחקר.

**"תשמרו את הריח
בזיכרון"**
כאז שהייתה בשנת 73 פעלה

מיכל טנג'י:
"עכשיו
אני צמודה
למכשיר
אינהלציה
וצריכה
לעבור
טיפולים
ולחיות
במעקבים.
בעצם
השתבשו לי
כל החיים"

ספר: "כל
מה שאני
מבקש מכם
זה שתזכרו
את הריח, כי
כל מטור ריח
הוא כמו לשלם
כסף. אנחנו
משלמים שנה
בלי לקבל
לום בחזרה"

מדוע דוחים את התקנת הפילטרים בתחנת הכוח רוטנברג?

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון פנו השבוע למשרד האנרגיה בדרישה לדחות את בקשת חברת חשמל לדחיית מועד התקנת הפילטרים (סולקנים) בחלק מיחידות הכוח הפחמיות של תחנת הכוח רוטנברג שהיא מפעילה באשקלון.

מיטל אמיתי

תכופות פיקוח ואכיפה, וימשיכו לנטר את איכות האוויר במטרה להמשיך ולשמור על האינטרס הציבורי ולהגן על איכות חיהם ובריאותם של תושבי נפת אשקלון.

מטעם חברת החשמל נמסר: בתקופה האחרונה שונה לחלוטין תמהיל ייצור החשמל בישראל, מה שהביא - ביחד עם פרויקט הפחתת הפליטות - להפחתה דרמטית בפליטות מתחנת הכוח רוטנברג. בתחנת הכוח רוטנברג באשקלון שודרגו שתי יחידות ייצור מתוך ארבע והן פועלות באופן מלא עם סולקנים להפחתת פליטות. שתי היחידות הנוספות פועלות באופן חלקי, ביחס לעבר, וזאת בשל הפחתת השימוש בפחם בעשרות אחוזים והעלייה בשימוש בנוזל מתמר ולווייתן מה שהביא להפחתה של עשרות אחוזים בפליטות מזהמות. אי לכך, ועל רקע שיקולים מערכתיים ותחזיות הצריכה והייצור במשך לשנים 2020 ו 2021 חברת החשמל הגישה בקשה לדחייה תוך שהיא הגישה תוכנית להפחתה נוספת מיחידות אחרות המפצה על הדחייה המבוקשת.

באינטרס הציבורי כתבה אמיתי והזכירה לשר "הדרישה להתקנת אמצעים להפחתת פליטות ביחידות הייצור הוטלו על חברת חשמל כבר ב-2010, ולפי הוראות צו האישי היה על חברת החשמל להשלים את ההתקנה עד מאי 2015".

עוד ציינה אמיתי שהיתר פליטת המזהמים שם נכנס לתוקף ביוני 2016, וגם על פי הוראות האלה חברת החשמל התבקשה להתקין אמצעים להפחתת פליטת ביחידה 3 עד יוני 2019 וביחידה 4 עד מרץ 2019. לדברי אמיתי, "מיותר לציין כי שנת 2019 הסתיימה זה מכבר, ואנו עדים לבקשה נוספת לדחיית מועד השלמת התקנת אמצעי הפחתת הפליטות". חברת החשמל מבקשת שסיום התקנת הפילטרים ביחידה 3 ייקבע לנובמבר 2021 - דחייה של שנתיים וחצי, וסיום ההתקנה ביחידה 4 ייקבע לספטמבר 2020 - דחייה של שנה וחצי.

אמיתי מבהירה שהם מתנגדים לבקשה, וטוענת שהנסיבות מצביעות על כך שחברת חשמל נוקטת בסחבת מתמשכת, וסומכת את ידיה על הפרקטיקה לפיה בקשות הדחייה זוכות לאישור תוך זלזול מתמשך בחובות שחלות עליה. "יש לשים לזה סוף" חתמה את מכתבה. גם חבר מועצת העיר לשעבר, יורם שפר שהיה ממונה על איכות הסביבה פרסם פוסט שקורא למנוע מחברת החשמל לדחות שוב את התקנת הסולקנים. מאגוד ערים לאיכות סביבה נפת אשקלון מסרו היום כי ימשיכו לעקוב אחר המתרחש בתחנת הכוח אשקלון, ויבצעו לעיתים

ל טענת האיגוד, מדובר בפעם השישית שחברת החשמל מבקשת לדחות את התקנת הפילטרים, מבלי להעמיד לנך נימוקים מוצדקים. במכתב דורשת מנכ"לית האיגוד, מיטל אמיתי, שראשי משרד האנרגיה וראשי המשרד להגנת הסביבה יידחו לאלתר את הבקשות לדחייה של התקנת הפילטרים.

"איגוד הערים מתמרמר מדי יום ביומו עם תלונות של הציבור בנפת אשקלון על מטרד זיהום אוויר וריח. אנו עוקבים בדאגה רבה אחר המציאות שהשתרשה לפי בקשתה של חברת החשמל לדחיות חוזרות ונשנות בביצוע פרויקט התקנת אמצעי הפחתת הפליטות שזוכה לתמיכת הרגולטורים על חשבון פגיעה משמעותית

היכנסו להגיב: www.kan-ashkelon.co.il

מצב העיר «חדשות

"יש לשים לזה סוף"

התקנתם של הפילטרים בארובות תחנת הכוח רוטנברג אמורה לספק לתושבי אשקלון אוויר נקי יותר. בחודש יוני 2019 הם היו אמורים להיות מותקנים כבר, אך חברת החשמל מבקשת לדחות זאת עד לסוף שנת 2020. באיגוד ערים לאיכות הסביבה מתנגדים בתוקף לבקשה

לואה ותמותה. אסור לאפשר דחייה נוספת. כשל מערכתי של הממשלה. הנושא בוועד בעצמותי כבר למעלה מ-20 שנה. חברת החשמל שוב מבקשת לדחות התקנת פילטרים, מאז 2010 דוחה חברת החשמל התקנת פילטרים לצמצום פליטת מזהמים מתחנת הכוח הפחמית באשקלון.

מאיגוד ערים לאיכות סביבה נפת אשקלון מסרו כי ימשיכו לעקוב אחר המתרחש בתחנת הכוח אשקלון ויבצעו לעיתים תכופות פיקוח ואכיפה וימשיכו לנסר את איכות האוויר במטרה להמשיך ולשמור על האינטרס הציבורי ולהגן על איכות חיייהם ובריאותם של תושבי נפת אשקלון.

מחברת החשמל נמסר: "בתקופה האחרונה שונה לחלוטין תמהיל ייצור החשמל בישראל, מה שהביא – ביחד עם פריקט הפחתת הפליטות – להפחתה דרמטית בפליטות מתחנת הכוח רוטנברג.

בתחנת הכוח רוטנברג באשקלון שורדו שתי יחידות ייצור מתוך ארבע, והן פועלות באופן מלא עם סולקנים להפחתת פליטות. שתי היחידות הנוספות פועלות באופן חלקי, ביחס לעבר, וזאת בשל הפחתת השימוש בפחם בעשרות אחוזים והעלייה בשימוש בגז מתמר ולוויית, מה שהביא להפחתה של עשרות אחוזים בפליטות מזהמות.

"אי לכך ועל רקע שיקולים מערכתיים ותחיות הציבור והייצור במשק לשנים 2020 ו-2021 חברת החשמל הגישה בקשה לדחייה תוך שהיא הגישה תוכנית להפחתה נוספת מיחידות אחרות המפצה על הדחייה המבקשת".

תחנת הכוח רוטנברג
צילום אלירס משה

החשמל נוקטת סחבת מתמשכת וסומכת את ידה על הפריקטיקה שלפיה בקשות הרחיייה וזכות לאישר מתוך ולוול מתמשך בחובות שחלות עליה. "יש לשים לזה סוף", חתמה את מכתבה.

גם חבר מועצת העיר לשעבר יורם שפר, שהיה ממונה על איכות הסביבה, פירס פורט ששקורא למנוע מחברת החשמל לדחות שוב את התקנת הסולקנים. "מחרל המאה פגיעה מתמשכת בבריאות התושבים תח

2019 הסתיימה זה מכבר, ואנו עדים לבקשה נוספת לדחיית מועד השלמת התקנת אמ"צ הפחתת הפליטות".

חברת החשמל מבקשת שסיום התקנת הפילטרים ביחידה 3 ייקבע לנובמבר 2021 – דחייה של שנתיים וחצי, וסיום ההתקנה ביחידה 4 ייקבע לספטמבר 2020 – דחייה של שנה וחצי.

אמיתי מבהירה שהם מתנגדים לבקשה וטוענת שהנסיבות מצביעות על כך שחברת

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון פנו השבוע למשרד האנרגיה ברדישה לדחות את בקשת חברת החשמל לדחיית מועד התקנת הפילטרים (סולקנים) בחלק מיחידות הכוח הפחמית של תחנת הכוח רוטנברג שהיא מפעילה באשקלון.

לטענת האיגוד, מרובר בפעם השישית שחברת החשמל מבקשת לדחות את התקנת הפילטרים בלי להעמיד לכך נימוקים מוצדקים. במכתב רודשה מנכ"לית האיגוד מיטל אמיתי משרד האנרגיה וראי שי המשרד להגנת הסביבה ירחו לאלתר את הבקשות לדחייה של התקנת הפילטרים.

"איגוד הערים מתמודד מרי יום ביומו עם תלונות של הציבור בנפת אשקלון על מטרד זיהום אוויר וריח. אנו עוקבים בראגה רבה אחר המציאות שהשתרשה לפי בקשתה של חברת החשמל לדחיות חוזרות ונשנות בביצוע פריקט התקנת אמצעי הפחתת הפליטות שזוכה לתמיכת הרגולטורים על חשבון פגיעה משמעותית באינטרס הציבורי, כתבה אמיתי והזכירה לשה, "הרדישה לה

תקנת אמצעים להפחתת פליטות ביחידות הייצור הוטלו על חברת חשמל כבר ב-2010, ולפי הוראות הצו הארשי היה על חברת החשמל להשלים את ההתקנה עד מאי 2015".

עוד ציינה אמיתי שהיתר פליטת המזהמים שם נכנס לתוקף ביוני 2016, וגם על פי הוראות האלה, חברת החשמל התבקשה להתקין אמצעים להפחתת פליטת ביחידה 3 עד יוני 2019 וביחידה 4 עד מרץ 2019.

לדברי אמיתי, "מיותר לציין כי שנת

אלירס משה

מחדל המאה!
בגיעה
מתמשכת
בבריאות
התושבים
תחלואה
ותמותה.
אסור
לאפשר
דחייה
נוספת. כשל
מערכתי של
הממשלה!
יורם שפר

תעשיות

חינוך סביבתי
וקהילה

פניות ציבור

רעש

קרינה

איכות אוויר

קטעי עיתונות

אירועי סביבה

פיקוח ואכיפה

תשתיות

פסולת ומחזור

תכנון סביבתי
ורישוי עסקים

דו"ח שנתי 2020

